

2

3463

ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ 26.

- Ἠθικὸν ἱστορικὸν τοῦ ῥόδου, ὑπὸ EMILE GEBHART.
 Ὁ ἐν τοῖς Ἠθικοῖς Πλουτάρχου τοῦ Χαιρωνέως θησαυρὸς παιδαγωγικῶν γνώ-
 σεων, ὑπὸ Χριστοφόρου Σαμαρτίδου.
 Ἀρχαιολογικά.—ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΗΜΑΤΑ, ὑπὸ Δ. Α. Παναγιωτίδου.
 Καλλιτεχνικά.—ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, ὑπὸ Π. Καμπανάκη.
 Θεόδωρος Ἀρεταῖος, ὑπὸ Κ. Κοκκολάτου.
 Ὁ ἄχανος ὠκεανός, ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Κορνηλίας Α. Πρεβεζιώτου.
 Μυθιστορία.—ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΓΑΜΟΣ, **Hector Malot**.
 Ἑταιρεῖαι καὶ Σύλλογοι.—ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.—Ἀνακοίνωσις Σ. Ι.
 Βουτυρά ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ ΥΜΝΟΥ.
 Ἐπιστημονικὴ Ἐπιθεώρησις.—Ἡ ΑΙΤΝΗ, ὑπὸ Ἡλ. Γ. Βαλδαυάκη.
 Δραματικὴ Ἐπιθεώρησις.—Ἡ ΣΑΡΡΑ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ.—ΧΡΟΝΙΚΑ, ὑπὸ Ὁδ.
 Ἀνδρεάδου.
 Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Μ. Ε. Μ.
 Φύρον Μίγδον.
 Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις, ὑπὸ Ν. Φωτιάδου.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΓΡΟΣΙΩΝ 2.

ΤΙΜΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ.

Εν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 80
Εν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ. 5
Εν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ. 25

ΜΕΤΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ".

Εν Κωνσταντινουπόλει	Λ. Τ. 2
Εν ταῖς Ἐπαρχίαις	Μετζ. 16
Εν τῷ Ἐξωτερικῷ	Φρ. χρ. 70

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ 1^{ην} ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

Συνδρουνταὶ ἐγγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΝΕΟΛΟΓΟΥ, ἐν τῷ Πέραν ὁδὸς Κιουτσούκ Χενδέκ ἀρ. 29, 31.
 καὶ παρὰ τοῖς ἀνταποκριταῖς αὐτοῦ.

Αἱ ἀγγελίαι συμφωνοῦνται ἰδιαιτέρως ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Νεολόγου.
 Κρίσεις ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων δημοσιεύονται, ἀποστελλομένων τῇ διευθύνσει δύω ἀντιτύπων,
 ὧν τὸ μὲν προώριστα τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτῆς, τὸ δὲ τῷ τὴν κρίσιν ποιῶσιν.

ΙΚΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΡΑΠΠΑΠΟΡ ΒΕΗ. Πέραν, Σακίς 'Αγίας 21. Κατά πάσαν Κυριακήν πωλήσεις ἐπὶ δημο- πρασίᾳ. Ἀγορὰ καὶ φύλαξις ἐπίπλων. Προκαταβολαὶ κτλ.	14	27
ΙΑΡΗΑΝΕ. Μυροποιεῖον Α' τάξεως. Εἶδη ἀρίστης ποιότητος. Γενικὴ χρῆσις τῆς πούδρας Σάφρας Βερνάρ ὑπὸ τῶν φι- λοκάλων κυριῶν. Ἀλεξιάδης χάν, Ἀριθ. 17.	15	28
ΚΟΝΙΑΚ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ Σ. καὶ Η. καὶ Γ. ΜΕ- ΤΑΞΑ. Ἐν Πειραιεῖ. Ἐξ οἴνου γνησίου παλαιόν. Ἀπειρία συστάσεων. Ἀντιπρόσωποι	16	29
Ἀδελφοὶ Τριανταφυλλόπουλοι.	17	30
ΣΙΓΑΡΟΧΑΡΤΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΣΑΟΥΣΗ. Λε- πτότατον, μεταξωτόν, ὑγιεινόν, ὑπὸ τὸ διακριτικὸν σῆμα Ἀγκύρας. Ἀριστον εἰς τὸ εἶδος του. Ἀποφεύγετε τὰς παραποιήσεις.	18	31
ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ Δ. ΚΟΤΟΥΛΑ. Μ. Ὁδὸς Πέραν, ἔναντι τοῦ Ἑλλ. Προξενείου. Νέον Κατάστημα. Διακόσμησις φιλόκαλος. Ποτὰ καὶ φα- γητὰ ἐκλεκτά. Ὑπηρεσία ἀνελλιπής.	19	32
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ν. Τσαούδη Γραφικὴ ὕλη. Χάρτης μουσικῆς, Ἐπι- σκεπτηρίων, Ἰχθυογραφίας κτλ. Τετράδια, ΣΥΝΔΙΔΑΚΤΙΚΑ, ΦΟΡΤΩΤΙΚΑ κτλ. Ἐν Γαλατῇ ὁδὸς Μαχμουδιῆ Ἀριθ. 8. ΤΙΜΑΙ ΔΙΑΝ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ	20	33
ΓΑΛΟΤΣΑΙ ΕΛΑΣΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΑΔΙΒΡΟΧΑ τοῦ Ἐργοστασίου North British Rubber Co τοῦ Ἐδιμβούργου Στερεότης ἡγχυμένη. Ἀποθήκη : Βακτὸς Καπνῆ, Ἀριθ. 13.	21	34
ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΘΗΚΗ ΑΓΓΛΟ-ΓΑΛΛΙΚΩΝ Υ- ΦΑΣΜΑΤΩΝ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΟΚΚΟΛΑΤΟΣ. Γαλατῇ, ὁδὸς Τουρνέλ, ἀρ. 28 - 30. Ἐκκαθάρισις. Πλουσία συλλογὴ ὑφα- σμάτων, ταπήτων, ἀσπρορρούχων κτλ.	22	35
ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Ν. ΑΝΔΡΕΙΩΜΕΝΟΥ. Σουλ- τάν Βαγιαζίτ, Κιοκτσιλέρ-μπασῆ, 99. Τελειόταται μηχαναί, ἐφευρέσεις νέαι. Εὐθηνία, ταχύτης, Ἀπαράμιλλος ἐπιτυχία.	23	36
ΡΩΣΣΙΚΑΙ ΓΑΛΟΤΣΑΙ τῆς ἐν Πετρούπολει Ρωσσο-αμερικανικῆς εταιρίας. Μοναδικὴ στερεότης. Ἀποφεύγετε τὰς παραποιήσεις. Πρόνος ἀντιπρόσωπος Ε. Ι. Μερτζανώφ.	24	37
ΤΜΟΣΧΟΝΑΣ. Ὁρολογιοποιὸς Α' τάξεως καὶ κοσμηματοπώλης. Διορθώσεις ὁρο- λογίων. Κατασκευὴ, κοσμημάτων. Κοιμήσεως καὶ εὐθηνία. Γαλατῇ, Βοεβόδα, παρὰ τὴν Κρήνην.	25	38
12	26	39
13		

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 26.

ΤΟΜΟΣ Β'.

18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1893.

ΗΘΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΤΟΥ ΡΟΔΟΥ.

Ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Σμύρνης ὑπάρχει γωνία ἐλκυ-
στικωτάτη: εἶναι αὕτη ἡ μικρὰ στοά, ἡ ἐπιφυλασ-
σομένη τοῖς ἐμπόροις τοῦ ροδελαίου. Τὸ θέρος, ὅτε
ὁ ἥλιος διαχέει τὰς θαλπεράς αὐτοῦ ἀκτῖνας ἐπὶ τῶν
στενῶν καταστημάτων, ἅτινα παρατάσσονται κατὰ
μῆκος τῆς ὁδοῦ, τὸ ὑπὸ τὴν σκιάν κάθισμα ἐπὶ
προσκεφαλαίων, ὅπισθεν ἐνὸς τῶν βαλσαμορρύτων
τούτων καταστημάτων, ἀποτελεῖ ἀληθὴ ἡδονήν. Σι-
γαρέτα τινὰ ἐκλεκτοῦ ἀνατολικοῦ καπνοῦ καὶ ποτή-
ριον παγερᾶς λεμονάδας θὰ συμπληρώσωσι τὴν ἡδο-
νὴν τοῦ ὑπὸ τὴν σκιάν καθεζομένου. Ὀλίγον κατ'
ὀλίγον ἐν τῇ χλιαρᾷ ἀτμοσφαίρᾳ καὶ τῇ θελκτικῇ ἡ-
ρεμίᾳ τερπινοτάτη ζάλη, ὥσθι μέθης ἀπαρχή, κατα-
λαμβάνει τὴν ὑμετέραν κεφαλὴν, ἀπορροῦσα ἐκ τῶν
ἐκατομμυρίων ἐκείνων τῶν ὑποθέρων ληκυθίων, ἅ-
τινα τὸ λεπτόν ἐγκλείουσιν ἄρωμα. Τὸ ροδοβριθὲς
δάσος, ὅπερ ἐν τοῖς πρόποσι τοῦ ὄρους Πάγου ἀπαν-
τᾷ, τῆς ἀκροπόλεως ταύτης τῆς Σμύρνης καὶ ὅπερ
ἀνθοφόρον μέχρι τοῦ τουρκικοῦ νεκροταφείου ἐπεκ-
τείνεται, ἔξω τῆς πόλεως, ἐναπέθηκεν ἐνταῦθα τὸ
μεθυστικὸν αὐτοῦ ἄρωμα· ἀναπνέοντες μετ' ἀπο-
λαύσεως τὸ ἄρωμα τοῦτο, προσκτᾷσθε κατὰ τὸ ἐπί-
λοιπον τῆς ἡμέρας ἐλαφρὰν ἅμα καὶ θελκτικὴν ἐν
τῷ πνεύματι ἀλλοίωσιν.

Τοσαῦτα ὑπάρχουσι ρόδα μετὰ πυκνῶν ἀκανθῶν
ἐν τῷ περιέργῳ πονήματι τοῦ κ. Ζορέ, ὥστε ἡ ἀνά-
γνωσις αὐτοῦ μοι διηγείρε τὴν ἀπομεικρυμένην
ταύτην αἰσθησὶν τῶν μυροδόλων ἐκείνων στιγμῶν.
Τὸ ὄνομα τοῦ ρόδου τοσοῦτον συχνάκις ἀπαντᾷ, πε-
ριβάλλεται δὲ διὰ πλαισίων κειμένου τοσοῦτον καλ-
λιτεχνικῶν καὶ διὰ παραδόσεων τοσοῦτον ἐπιχαρίτων,
ὥστε ὁ ἀναγνώστης, ὑπὸ ἐλαφρᾶς καταλαμβάνομενος
ζάλης, λησμονεῖ ὅτι κρατεῖ εἰς χεῖρας ἔργον σο-

δαρᾶς καὶ μεθοδικῆς πολυμαθείας. Καὶ ἡ ἡδονὴ αὐ-
ξάνει εἰσέτι ἅμα ὡς ἀπαλλάξωμεν ἐκ τοῦ ὄρωσι τῶν
περιλαμβανῶν ἡρώσεων, οὐ μόνον τὴν φιλολογικὴν,
φαρμακευτικὴν καὶ ἰατρικὴν ἱστορίαν τοῦ ἥρωος τοῦ
ὄλου πονήματος, ἀλλὰ τὴν ἠθικὴν, ἣν ἐπεθύμουν
νὰ συνοψίσω ἐν ὀλίγοις χαρακτηριστικαῖς λέξεσιν.

Εἶναι ἱερὰ ἡ τοῦ ρόδου καταγωγή. Καθ' ἣν ἡμέ-
ραν ἡ Ἀφροδίτη ἀνέδυσεν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἡδονῆς
ἀφροῦ τῶν κυμάτων, οἱ θεοί, ἐν ρευθασμῷ πιθανῶς
ἐπὶ τῷ αἰσθητικῷ τούτῳ θεάματι εὐρεθέντες, ἀφῆκαν
νὰ κατεπέσῃ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ σταγὼν νέκταρος ἐπὶ
βάτου, ἐξ ἧς προέκυψεν ἡ πρώτη ροδὴ. Καθ' ἑτέρας
παραδόσεις ἡ ροδὴ ἐγεννήθη ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ
Ἀδωνίδος, ἐραστοῦ τῆς Ἀφροδίτης, θανασίμως
τρωθέντος ὑπὸ κάπρου, ἡ καὶ ἐκ μειδιάματος τοῦ
Ἑρωτος, ἡ καὶ ἐκ σταγόνης τοῦ αἵματος αὐτῆς ταύ-
της τῆς Ἀφροδίτης, πεσοῦσης μεταξὺ ἀκανθοφόρων
βάτων. Οὕτω, δικαίωμα γένους, ἀπέσῃ τὸ θελκτικ-
κὸν ἄνθος, τὸ προσαρμοζόμενον ἐπὶ τοῦ ζωστήρος
τῆς Ἀφροδίτης ἢ ἐπιστέφον τὸ μέτωπον αὐτῆς, κα-
θιερωμένον δὲ τῷ Ἑρωτι, ταῖς Χάρισι, τῷ Διονύσῳ
τῇ Ἥδῃ καὶ τῷ Γανυμήδῃ. Ἐγεννήθη ἐκ τῆς μεγά-
λης ἐορτῆς τῆς αἰσθητικῆς μακαριότητος, ἣν, θρη-
σκείᾳ ἱκανῶς ἀνεκτικῇ, περιῆγεν ἀνὰ τὰς ὑποκύν-
τους κορυφὰς τῶν ἱερῶν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου μέχρις
Ἰθάκης ὁρέων, κατὰ μῆκος τῶν τοῦ Ἀρχιπελάγους
ἀκτῶν καὶ ἐν ταῖς σκιερᾶς κοιλάδι τοῖς Ἀρκαδίαις·
κατέστη δὲ παρ' ἀνθρώποις τὸ σύμβολον τοῦ εὐτυχοῦς
ἔρωτος. Γυνὴ ροδοστεφῆς ἀπετέλει ἐπὶ Ἀριστοφά-
νους περιπαθὴν ἐρωμένην. Τὸ γελῶν χρῶμα ἀπεδί-
δετο εἰς θεότητα, οἶαι ἡ Ἥως καὶ αἱ νύμφαι καὶ εἰς
αὐτοὺς δὲ τοὺς δρομίας ἵππους τῆς Ἥως, εἰς τὰ διευ-
θύοντα τούτους ἡνία, εἰς τὸ μέγαρον, ὅπῃθεν ἐξορ-
μᾷ κατὰ πάσῃν αὐγὴν τὸ φωτοδόλον ἄρωμα τῆς τοῦ
ἡλίου προαγγέλου. Εὐτυχεῖς οἱ χρόνοι, καθ' οὓς κα-
θ' ἐκάστην ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἡ ἀνθρωπότης
ἔβλεπε τὰ πάντα ρόδινα.

Ἐν τούτοις παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἰδίᾳ ὑπῆρξαν

σκυθρωπά πνεύματα, επιχειρήσαντα νὰ ἐπαναγά-
γῃσι τὸ ρόδον εἰς τὴν δοξασιότητα καὶ ἐξήγησαν ἐν
τῇ ἐφημέρῳ χάριτι καὶ τῇ βραχυβιωτάτῳ μειδιήματι
τοῦ τῆς Ἀφροδίτης ἀνθους εἰκόνα τῆς ματαιότητος
πάσης ἡδονῆς καὶ πάσης χαρᾶς. «Τὸ ρόδον, λέγει
ἡ Ἀνθολογία, ἐπὶ βραχὺ μόνον ἀνθεῖ· ἀν' ἀπαξ πα-
ρέλθῃ τὸ ἀνθος αὐτοῦ, ζητήσητε δὲ τοῦτο, θὰ εὖ-
ρητε ἀκανθάν». — «Ὁ ἔρως καὶ τὰ ρόδα, βραχύβια
εἶσι», λέγει ὁ Φιλόστρατος, ἐνῶ λατίνος ποιητὴς
ποιεῖται ἐπὶ τῇ βραχυβίᾳ τῶν ρόδων τὴν ἐξῆς εὐφυῆ
παρατίρησιν: «*Αὐ μὴ δρέψῃτε αὐτά, καθ' ἣν προΐαν
διανοίγονται, τὴν ἐσπέραν ἐκλείπουσι πλέον*». —
Collige, virgo, rosas (σύλλεγε, κόρη, τὰ ρόδα) λέγει
ὁ Αὐσόνιος· δρέπε τὰ ρόδα, κόρη, ὅταν ἀνθῇτε σύ
τε καὶ ταῦτα καὶ ἐνθυμοῦ ὅτι ἡ τῶν νεανίδων νεό-
της, ὡς ἡ τῶν ρόδων, ταχέως παρέρχεται». Κατὰ
παράδοξον δὲ ἰδιοτροπίαν τοῦ ποιητικοῦ πνεύματος
τῶν ἀρχαίων, τὸ ρόδον ἐθεωρήθη ὡς ἀποτελοῦν
ἐστὶν ὅτε τὸ σύμβολον τῆς αἰδήμονος ἀθωότητος
καὶ τῆς ἐν κρυπτῷ ἀνθούσης παρθενίας, πέραν πά-
σης μιαιφάνειας, ἐν τῇ δροσερᾷ σκιᾷ ἐρημικηπίου.
Τοῦτο τοῦλάχιστον πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐξυπονοεῖ ὁ
Κάτουλλος, ὅστις ἐγίνωσκε νὰ δρέπῃ τοὺς δειλῆμο-
νας κάλυκας καὶ νὰ ἀποφυλάξῃ αὐτοὺς. Τοὺς θελ-
κτικούς αὐτοῦ στίχους ἀπεμνήμηθη καὶ ὁ Ἀρίστος,
ὁ ἑτερος μέγας οὗτος τῆς ἀγνότητος διδάσκαλος.

Οἱ ἀρχαῖοι συνεκέντρουν τὰς σκέψεις αὐτῶν εἰς τὸ
ρόδον καὶ κατ' αὐτὰς τὰς μεταγχολικὰς αὐτῶν σιγ-
μὰς, ἐκ τοῦ ἡδονικοῦ δὲ τούτου ἀνθους ἠρύοντο τὸν
μυροδόλον τῶν τάφων διάκοσμον. Κατὰ τὴν ἐπική-
δειον ἐορτὴν Rosalia, μετὰ τὰ εἰς ἀνάμνησιν τῶν
νεκρῶν δεῖπνα, οἱ Ῥωμαῖοι ἔφερον στεφάνους ρόδων
εἰς τοὺς τάφους τῶν συγγενῶν ἢ φίλων αὐτῶν. Ποι-
κίλαι ἐπιγραφαὶ περιλαμβάνουσιν εὐχὴν ἢ διαθήκην
νεκροῦ, ζητοῦντος ρόδα, ἅτινα νὰ φαιδρύνωσι τὴν
τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν καὶ πληρώσωσι μύρων
τὸν τελευταῖον αὐτοῦ ὕπνον.

Ἐπὶ ἄλλθεν ὁ χριστιανισμὸς· ἐνῶ δὲ ἐν τῇ ἀπο-
μακρασμένῃ Ἀνατολῇ, ὁ Φιρδοῦζι καὶ οἱ τῆς
Περσίας ποιηταὶ ἀνεβούν διὰ τὸ ρόδον τὰς τερ-
πνοτέρας εἰκόνας τῆς ἀρχαιότητος καὶ συνεξέ-
γνυνον αὐτὸ κατὰ πᾶν ἔαρ μετὰ τῆς ἀνδρόνος,
ἢ ἡμετέρα Δύσις, μεμεθυμένῃ ὑπὸ τοῦ μυστικι-
σμοῦ, ἀνέθηκε τὸ ρόδον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καὶ ἐξηγί-
αsen αὐτὸ δι' εὐλαδῶν παραδόσεων. Μήπως δὲν ἀπε-
τέλεσε καὶ ἄνευ ἀκανθῶν μάλιστα τὸ ὠραιότερον κό-
σμημα τοῦ ἐπιγείου παραδείσου; «*Ἦνθαι τοῦτο ἀείπο-
τε ἐν τῷ οὐρανῷ παραδείσῳ, ἀνὰ μέσον χιονολεῦκων
κρίνων καὶ πορφυρῶν ἀνθούλων παρὰ τὰς ὄχθας
βαλσαμωδῶν ρυακίων*». Ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσθετε τὸ μέ-
τωπον τῶν μαρτύρων· οἱ τὰ ρόδα ἀναπολοῦντες χρι-
στιανοὶ ἦσαν βέβαιοι ὅτι θὰ ἐθυσίαζον πάσαν τὴν
ζωὴν αὐτῶν εἰς τὴν πίστιν. Τὰ ἐρυθρὰ ρόδα ὡφει-
λον τὴν χροιάν αὐτῶν εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ αἷμα τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ θεομαρτυροῦ. Ὁ ἱερός Βερνάρ-
δος, ἐν παραφορᾷ λυγισμοῦ, καθορᾷ τὸ Πάθος ἐν τῇ
αἰμοδαφῇ κάλυκι τοῦ ρόδου καὶ διὰ μετουσίσεως,
ὁλως ἀπροσδοκῆτον, συναυτίζει τὸν Σωτῆρα μετὰ
τοῦ ἱεροῦ ἀνθους. Τὸ ρόδον, τὸ λευκόν, ὁμῶς παρί-
στησι τὴν Παρθένον Μαρίαν Rosa Mystica.

Ἐν τῷ θαύματι τοῦ Θεοφίλου, ὁ Ἰησοῦς εἶναι

ἐκεῖνος δὲ ἡ δροσερὰ κλίνη περικλείει. Κατὰ τὴν
διάρκειαν τῶν Παθῶν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ κλαίει
ἐπὶ ρόδων, ἅτινα, ἐρυθρὰ ὄντα, ἀποβαίνουσι λευκά.
Οἱ κλάδοι τοῦ ἐξ ἀκανθῶν στεφάνου ἦσαν κλάδοι
κυνοσβάτου, τούτου δ' ἕνεκα ὁ κεραυνὸς οὐδέποτε
πλήσσει τὰ πρόσωπα, ἅτινα ἐν καιρῷ θυέλλης ἀρ-
κοῦνται νὰ προσταθευθῶσιν ὑπὸ τὴν πενικρὰν σκέ-
πην τοῦ δενδρυλλίου τούτου. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ
Ἰησοῦς ἀπῆγατο ἀπὸ κυνοσβάτου, τοῦθ' ὅπερ ἀπο-
τελεῖ δυσερμηνεύτον μυστήριον· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέ-
ρας ἐκείνης αἱ ἀκανθαὶ παρέμειναν ἐκκαίμεναι. Δὲν
θὰ ἐκπλαγῇτε βεβαίως ἂν μάθητε ὅτι οἱ δαιμονίων-
τες, οἱ μάγοι καὶ αὐτὸς ὁ διάβολος ἀδυνατοῦσι νὰ
ὀσφρανθῶσι τὴν τοῦ ρόδου ὁσμὴν· μόνη ἡ ὁρὴ τοῦ
διὰ μυστηρίου περιβαλλομένου δενδρυλλίου ἀναγκά-
ζει αὐτοὺς νὰ φεύγωσιν αὐτό.

Τὸ χριστιανικὸν ρόδον ἔχει ἐπικηδεῖους ἀρετὰς.
Μοναχὸς τοῦ ναοῦ τῆς Λυδίας, ἐν τῇ τέρματι τοῦ
βίου εὐρισκόμενος, εὕρισκε τρεῖς πρὸ τοῦ θανάτου
ἡμέρας ὑπὸ τὸ ἐν τῇ ἐδρᾷ αὐτοῦ ἐν τῷ χορῷ προ-
σκεφάλαιον λευκὸν ρόδον καὶ ἀπῆρχετο τελελιμένους
ἀποθέρων τὸ γλυκὺ memento mori (ἐνθύμιον τοῦ
θανάτου). Ἐν Σουηδία πιστεύεται ὅτι ἡ Παρθένος
ἐμφανίζεται εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας παῖδας καὶ δίδει
αὐτοῖς χαμαϊκέρασα μὲν ἂν θὰ ἰαθῶσι ρόδον δὲ ἂν
ἐδράξαντο τῆς πτέρυγος τοῦ ἀγγέλου τοῦ θανάτου.

Τὸ θαυματουργὸν τοῦτο ἄνθος, μαρτύριον τῆς
ἀθωότητος ἢ τῆς ἀφέσεως, ἐγκλείει πολλὰς παραδό-
σεις, ὧν ἡ παρὰ τῷ Ταγχόϋζαρ περιπυστος ἀπετέ-
λεσε πρωτότυπον αὐτῶν δειγμάτων. «Ὅτε προέτειναν τῷ
πάπᾳ νὰ κατατάξῃ ἐν τῷ χορῷ τῶν ἁγίων τὴν ἁγ.
Ρόζαν τῆς Λίμας, ἀπῆντησεν ἐκεῖνος μετὰ τῆς εὐ-
τραπέλου εἰρωνείας τῆς Ἀναγεννήσεως, ὅτι δὲν ἠδύ-
νατο νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀγιότητα Ἰνδῆς, κἂν ἔτι
ἔδρεχε ρόδα. Καὶ τὰ ρόδα ἦρξαντο νὰ πίπτωσιν ὡς
βροχὴ ἐν τῷ Βατικανῷ μετὰ ἀφθονίας τοσοῦτον κα-
ταπληκτικῆς. Ὡστε ὁ πάπας, ἵνα μὴ ἀποπνιγῇ ὑπὸ
τὴν χιόνα ταύτην, ἔσπευσε νὰ κατατάξῃ αὐτὴν εἰς
τὸν χορὸν τῶν ἁγίων.

Ἡ ἀνόσιος τοῦ μεσαιῶνος ποίησις ἐπεδείξατο πρὸς
τὸ ρόδον, ἐκκλησιαστικὸν καὶ παραδεισιῶν ἄνθος,
πραγματικὸν σεβασμόν. Ὁ Δάντης (ἐπιτρέψατέ μοι
δὲ ὁ κ. Ζορέ νὰ προσθέσω ἐν ρόδον εἰς τὴν ὀγκώδη
αὐτοῦ ἀνθοδέμνην) παραβάλλει αὐτὸ ἐν τῷ Convento
πρὸς τὸν γέροντα, ἢ μειδιῶσα ἀγαθότης τοῦ ὁποῖου
διαχέεται εἰς πάντα, ὡς ἡ ὁσμὴ ρόδου τέλεον ἀνοι-
γόντος καὶ ἐτοιμοῦ νὰ φθαρῇ. Ὁ Ἀγρίππας Ὁμπινχέ
ἔσχεν ἐπίσης τὸ ρόδον αὐτοῦ, ἐσπιδωμένον διὰ
τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων καὶ μολονότι αἱ ροδαὶ
τοῦ 15 αἰῶνος εὐφρύνονται ἔξω τοῦ φιλολογικοῦ κήπου
τοῦ κ. Ζορέ, θὰ μ' ἐπιτρέψῃ ὁ σοφὸς συγγραφεὺς νὰ
προσθέσω τὴν εὐγενῆ ταύτην εἰκόνα ἐν τῇ τελευ-
ταίᾳ σελίδι τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Ὁ Ἀγρίππας χαίρει
τοὺς διαμαρτυρομένους, ὅσοι ἀπέθανον ὑπὲρ
τῆς τιμῆς τῆς συνειδήσεως αὐτῶν, διὰ τῶν ἐξῆς:

Une rose d'automne est plus qu'une autre exquise;
Vous avez esjoui l'automne de l'Eglise.

Émile Gohhart
Γ. Κ. Α.)

(Μετάφρασις

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ "ΗΘΙΚΟΙΣ", ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ*

55. "Ὅπου ἐμέτου τινὲς ἐγκώμια καὶ πυρετοῦ,
καὶ νῆ Δία χύτρας ἐπιδεικνύμενοι πιθανότητος οὐκ
ἀμοιροῦσιν, ἤπου λόγος ὑπ' ἀνδρὸς ἄλλως γέ πως
δοκοῦντος ἢ καλουμένου φιλοσόφου περικινούμενος,
οὐκ ἂν ὁλως ἀναπνοῇν τινα καὶ καιρὸν ἀκροαταῖς εὐ-
μενέσι καὶ φιланθρωποῖς παράσχοι πρὸς ἔπαινον;

56. "Ἐκαστος ἐπαινείται κατὰ τὸ ἴδιον τῆς δυ-
νάμεως, ᾧ κινεῖν καὶ ἄγειν πέφυκεν.

57. Ἐγκύκλια καὶ κοινὰ πάσης ἀκροάσεως ἐστὶ,
καθ' ἑδρα τὲ τις ἄτυφος καὶ ἀκλινῆς ἐν ὁρθῷ σχήματι,
καὶ πρόσθεσις αὐτῷ τῷ λέγοντι, καὶ τάξις ἐνερ-
γοῦς προσοχῆς, καὶ προσώπου κασάστασις καθαρὰ
καὶ ἀνέμφοτος, οὐχ ὕβρεως οὐδὲ δυσκολίας μόνον,
ἀλλὰ καὶ φροντίδων ἄλλων καὶ ἀσχολιῶν.

58. Ὡς ἐν ἔργῳ παντί, τὸ μὲν καλὸν ἐκ πολλῶν
οἶον ἀριθμῶν εἰς ἓνα καιρὸν ἡκόντων ὑπὸ συμμε-
τρίας τινὸς καὶ ἁρμονίας ἐπιτελεῖται, τὸ δ' αἰσχρὸν
ἐξ ἐνὸς τοῦ τυχόντος ἐλλείποντος, ἢ προσόντος ἀτό-
πως εὐθὺς ἐτοίμην ἔχει τὴν γένεσιν· ὥσπερ ἐπ'
αὐτῆς τῆς ἀκροάσεως οὐ μόνον βραδύτης ἐπισκυνίου,
καὶ ἀηδία προσώπου καὶ βλέμμα ῥεμβώδες, καὶ πε-
ρίχλασις σώματος καὶ μηρῶν ἐπάλλαξις ἀπρεπῆς,
ἀλλὰ καὶ νεῦμα καὶ ψιθυρισμὸς πρὸς ἕτερον καὶ
μειδιᾶμα χάσμαι τε ὑπνώδεις καὶ κατ' ἡφαια καὶ
πᾶν εἴ τι τούτοις ἔοικεν ὑπεύθυνόν ἐστὶ, καὶ δεῖ-
ται πολλῆς εὐλαθείας.

59. Ὡς περ ἐν τῷ σφαιρίζειν τῷ βαλόντι δεῖ συγ-
κινούμενον εὐρύθμως φέρεσθαι τὸν δεχόμενον οὕτως
ἐπὶ τῶν λόγων ἐστὶ τις εὐρυθμία καὶ περὶ τὸν λέγον-
τα καὶ περὶ τὸν ἀκροώμενον, ἂν ἐκάτερος τὸ προσή-
κον αὐτῷ φυλάττῃ.

60. Δεῖ μὴδὲ ταῖς φωναῖς τῶν ἐπαίνων ὡς ἔ-
τυχε χρῆσθαι.

61. Οἱ τὰς ξένας φωνὰς τοῖς ἀκροατηρίοις νῦν
ἐπεισάγοντες οὗτοι καὶ «θείως» καὶ «θεοφορήτως»
καὶ «ἀπροσίτως» ἐπιλέγοντες, ὡς οὐκ ἔτι τοῦ «κα-
λῶς» καὶ τοῦ «σοφῶς» καὶ τοῦ «ἀληθῶς» ἐξαρκούντος,
οἱ οἱ περὶ Πλάτωνα καὶ Σωκράτην καὶ Ὑπερείδην ἐ-
χρῶντο σημείοις τῶν ἐπαίνων, ὑπερασχημονοῦσι καὶ
διαβάλλουσι τοὺς λέγοντας, ὡς ὑπερηφάνων τινῶν
καὶ περιττῶν δεομένων ἐπαίνων.

62. Ἀνὴρ οἶμαι φιλόσοφος καὶ πολιτικὸς ἀκροα-
τοῦ διακεχυμένου τρυφῆν ἐκκόψειεν εἰπών, Σύ μοι
δοκεῖς ἀνόητος εἶναι καὶ ἀνάγωγος· οὐ γὰρ ἂν ἐμοῦ
διδάσκοντος ἢ νουθετοῦντος ἢ διαλεγόμενου περὶ
θεῶν ἢ πολιτείας ἢ ἀρχῆς ἑτερέτιζες καὶ προσωρ-
χοῦ τοῖς λόγοις.

63. Τῶν νουθεσιῶν καὶ τῶν ἐπιπλήξεων οὔτε
ἀνελγῆτως οὔτε ἀνάνδρως ἀκουστέον.

64. Οἱ εὐκόλως καὶ ὀλιγώρως τὸ κακῶς ἀκούειν

* Ἰδε ἀριθ. 25, σελ. 482—484.

ὑπὸ τῶν φιλοσόφων φέροντες, ὥστε γελᾶν ἐλεγχό-
μενοι καὶ τοὺς ἐλέγχοντας ἐπαινεῖν, ὥσπερ οἱ παρᾶ-
σιτοι τοὺς τρέφοντας ὅταν ὑπ' αὐτῶν λοιδορῶνται
παντᾶσιν ἱταμοὶ καὶ θρασεῖς ὄντες, οὐ καλὴν, οὐδ'
ἀληθῆ διδόντας ἀποδείξιν ἀνδρείας τὴν ἀναισχυν-
τίαν.

65. Σκῶμμα μὲν ἀνύδριστον ἐν παιδιᾷ τινι με-
τ' εὐτραπείας ἀφειμένον ἐνεγκεῖν ἀλύπως καὶ ἱλα-
ρῶς, οὐκ ἀγεννὲς οὐδ' ἀπαίδευτον, ἀλλ' ἐλευθέριον
πάν· ἐπαφῆς δὲ καὶ νουθεσίας πρὸς ἐπανόρθωσιν ἡ-
θους ὥσπερ φαρμάκῳ δάκνοντι λόγῳ χρωμένης ἐλέγ-
χοντι, μὴ συνεσταλμένον ἀκούειν, μὴδ' ἰδρωτός καὶ
ιλίγγου μεστόν, αἰσχρὴν φλεγόμενον τὴν ψυχὴν, ἀλ-
λ' ἄτρεπτον καὶ σεσηρότα καὶ κατειρωνευόμενον, ἀνε-
λευθέρου τινὸς δεινῶς καὶ ἀπαθοῦς πρὸς τὸ αἰδεῖσθαι
νέου διὰ συνήθειαν ἀμαρτημάτων καὶ συνέχειν ὥσ-
περ ἐν σκληρᾷ σαρκὶ καὶ τυλῶδει τῇ ψυχῇ μῶλωπα
μὴ λαμβάνοντος. Τούτων δὲ τοιούτων ὄντων, οἱ τὴν
ἐναντίαν διέθεσιν ἔχοντες νέοι, κἂν ἄπαξ κακῶς ποτε
ἀκούσωσι, φεύγοντες ἀνεπιστρεπτί καὶ δραπετεύον-
τες ἐκ φιλοσοφίας, καλὴν ἀρχὴν πρὸς τὸ σωθῆναι,
τὸ αἰδεῖσθαι παρὰ τῆς φύσεως ἔχοντες, ἀπολλύουσι
διὰ τρυφῆν καὶ μαλακίαν, οὐκ ἐγκαρτεροῦντες τοῖς
ἐλέγχοις, οὐδὲ τὰς ἐπανορθώσεις δεχόμενοι γενικῶς,
ἀλλ' ἐπὶ τὰς προσηνεῖς καὶ ἀπαλὰς ἀποστρέφοντες
ὁμιλίας τὰ ὧτα, κολάκων τινῶν ἢ σοφιστῶν ἀνωφε-
λεῖς καὶ ἀνόνητους ἡδέας δὲ φωνὰς καταδόντων.
Ὡς περ οὖν ὁ μετὰ τὴν τομὴν φεύγων τὸν ἱατρὸν καὶ
τὸν ἐπίδωμον μὴ προσιέμενος, τὸ μὲν ἀλγεινὸν ἀνε-
δέξατο, ὁ δ' ὠφέλιμον οὐχ ὑπέμεινε τῆς θεραπείας·
οὕτως ὁ τῷ χαράξαντι καὶ τρώσαντι λόγῳ τὴν ἀβελ-
τηρίαν ἀπουλώσαι καὶ καταστήσαι μὴ παρασχών,
ἀπῆλθε δηχθεὶς καὶ ἀλγήσας ἐκ φιλοσοφίας ὠφελη-
θεὶς δὲ μὴδέν.

66. Τὸν ἐκ φιλοσοφίας ἐμφυόμενον εὐφυεῖς νέους
δηγμὸν αὐτὸς ὁ τρώσας λόγος ἱάται. Διὸ δεῖ πά-
σχειν μὲν τι καὶ δάκνεσθαι, μὴ συντρίβεσθαι δέ, μὴδὲ
ἀθυμεῖν τὸν ἐλεγχόμενον, ἀλλ' ὥσπερ ἐν τελετῇ κα-
κτηγμένης αὐτοῦ φιλοσοφίας, τοὺς πρώτους κα-
θαρμοὺς καὶ θορύβους ἀνασχόμενον, ἐλπίζειν τί γλυκὺ
καὶ λαμπρὸν ἐκ τῆς παρούσης ἀθλημονίας καὶ ταραχῆς.
Καὶ γὰρ ἂν ἀδίκως ἢ ἐπιτίμησις γίνεσθαι δοκῇ, κα-
λὸν ἀνασχέσθαι καὶ διακαρτερῆσαι λέγοντος· πωσα-
μένῳ δὲ αὐτὸν ἐντυχεῖν ἀπολογούμενον, καὶ δεόμε-
νον τὴν παρρησίαν ἐκείνην καὶ τὸν τόνον, ᾧ νῦν κέ-
χρηται πρὸς αὐτόν, εἰς τι τῶν ἀληθῶς ἀμαρτανόμε-
νων φυλάττειν.

67. Ὡς περ ἐν γράμμασι καὶ περὶ λύραν καὶ πα-
λαίστραν αἱ πρὸς τὰς μαθήσεις ἀρχαὶ πολὺν ἔχουσι
θόρυβον καὶ πόνον καὶ ἀσάφειαν, εἴτα προϊόντι κατὰ
μικρὸν ὥσπερ πρὸς ἀνθρώπους συνήθεια πολλὴ καὶ
γνώσις ἐγγενομένη, πάντα φίλα καὶ χειροῦσθαι καὶ
ράδια, λέγειν τε καὶ πράττειν παρέσχειν, οὕτω δὴ
καὶ φιλοσοφίας ἐχούσης τί καὶ γλίσχρον ἀμέλει καὶ
ἀσύνηθες ἐν τοῖς πρώτοις ὀνόμασι καὶ πράγμασιν, οὐ
δεῖ φοβηθέντας τὰς ἀρχὰς φοφοδεῶς καὶ ἀτόλμως ἐγ-

καταλιπεῖν ἀλλὰ πειρώμενον ἐκάστου καὶ προσλιπαροῦντα, καὶ γλιχόμενον τοῦ πρόσω τὴν πᾶν τὸ καλὸν ἡδὺ ποιοῦσαν ἀναμένειν συνήθειαν. "Ἡξει γὰρ οὐ διὰ μακροῦ, πολὺ φῶς ἐπιφέρεισα τῇ μαθήσει καὶ δεινούς ἔρωτας ἐνδιδούσα πρὸς τὴν ἀρετὴν, ὧν ἄνευ πᾶν τλήμωνος ἀνδρός ἐστὶν ἡ δειλοῦ τὸν ἄλλον ὑπομένειν βίον, ἐκπεσόντα δι' ἀνανδρίαν φιλοσοφίας.

69. "Ἐχει τί καὶ τὰ πράγματα τοῖς ἀπείροις καὶ νέοις ἐν ἀρχῇ δυσκατανόητον· οὐ μὴν ἀλλὰ τῇ γε πλείστη περιπίπτουσιν ἀσφαίει καὶ ἀγνοίᾳ δι' αὐτούς, ἀπ' ἐναντίων φύσεων ταύτων ἀμαρτάνοντες. Οἱ μὲν γὰρ αἰσχύνῃ τινὶ καὶ φειδοῖ τοῦ λέγοντος ὀκνοῦντες ἀνερέσθαι καὶ βεβαιώσασθαι τὸν λόγον, ὡς ἔχοντες ἐν νῷ συνεπινεύουσιν· οἱ δ' ὑπὸ φιλοτιμίας ἁώρου καὶ κενῆς πρὸς ἐτέρους ἀμίλλης, ὀξύτητα καὶ δύναμιν εὐμαθείας ἐπιδεικνύμενοι, πρὶν ἢ λαβεῖν, ἔχειν ὁμολογοῦντες, οὐ λαμβάνουσιν. Εἴτα συμβαίνει τοῖς μὲν αἰδήμοσιν καὶ σιωπηλοῖς ἐκείνοις, ὅταν ἀπέλθωσι, λυπεῖν αὐτούς καὶ ἀπορεῖσθαι, καὶ τέλος αὖθις ὑπ' ἀνάγκης ἐλαυνόμενους σὺν αἰσχύνῃ μεῖζονι τοῖς εἰποῦσιν ἐνοχλεῖν, ἀναπυθανομένους, καὶ μεταθέοντας, τοῖς δὲ φιλοτίμοις καὶ θρασέσιν αἰεὶ περιστέλλειν καὶ ἀποκρύπτειν συνοικοῦσαν τὴν ἀμαθίαν.

70. Πᾶσαν ἀπωσάμενοι βλακείαν καὶ ἀλαζονείαν, πρὸς τὸ μαθεῖν καὶ περὶ τὸ λαβεῖν τῇ διανοίᾳ τὸ χρησίμως λεγόμενον ὄντες, ὑπομένωμεν τοὺς εὐρυὸν δοκούντων γέλωτας, ὥσπερ ὁ Κλεάνθης καὶ ὁ Ξενοκράτης, βραδυτέροι δοκοῦντες εἶναι τῶν συσχολαστῶν, οὐκ ἀπεδιδράσκον ἐκ τοῦ μανθάνειν, οὐδὲ ἀπέκαμνον, ἀλλὰ φθάνοντες εἰς ἑαυτούς ἐπαιζόν, ἀγγεῖοις τε βραχυστόμοις, καὶ πινακίσιν χαλκαῖς ἀπεικάζοντες, ὡς μόλις μὲν παραδεχόμενοι τοὺς λόγους, ἀσφαλῶς δὲ καὶ βεβαίως τηροῦντες.

71. "Ὡς φησι Φωκυλίδης, πολλὰ ἀπατηθῆναι διζήμενον ἔμμεναι ἐσθλόν, καὶ γελασθῆναι δεῖ πολλὰ, καὶ ἀδοξῆσαι, καὶ σκώμματα καὶ βωμολοχίας ἀναδεχόμενον, ὥσασθαι παντὶ τῷ θυμῷ καὶ καταθλῆσαι τὴν ἀμαθίαν. Οὐ μὴν οὐδὲ τῆς πρὸς τούναντίον ἀμαρτίας ἀμελητέον, ἣν ἀμαρτάνουσιν οἱ μὲν ὑπὸ νόθειας, ἀηδεῖς καὶ κοπῶδεις ὄντες· οὐ γὰρ ἐθέλουσι γενόμενοι καθ' αὐτοὺς πράγματα ἔχειν, ἀλλὰ παρέχουσι τῷ λέγοντι, πολλάκις ἐκπυθάνομενοι περὶ τῶν αὐτῶν, ὥσπερ ἀπτῆνες νεοσσοί, κεχηνότες αἰεὶ πρὸς ἀλλότριον στόμα καὶ πᾶν ἔτοιμον ἥδη καὶ διαπεπονημένον ὑπ' ἄλλων ἐκλαμβάνειν ἐθέλοντες. "Ἐτεροι δὲ προσοχῆς καὶ δριμύτητος ἐν οὐδέοντι θηρώμενοι δόξαν ἀποκναίουσιν λαλιᾷ καὶ περιεργίᾳ τοὺς λέγοντας, αἰεὶ τι προσδιαποροῦντες τῶν οὐκ ἀναγκαίων καὶ ζητούντες ἀποδείξεις τῶν οὐ δεομένων· οὕτως

— ὁδὸς βραχεῖα γίγνεται μακρά,
ὡς φησι Σοφοκλῆς, οὐκ αὐτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις. Ἀντιλαμβανόμενοι γὰρ ἐκάστοτε κεναῖς καὶ περιτταῖς ἐρωτήσεσι τοῦ διδάσκοντος, ὥσπερ ἐν συνοδίᾳ, τὸ ἐνδελχεῖς ἐμποδίζουσι τῆς μαθήσεως, ἐπιστάσεις καὶ διατριβὰς λαμβανούσης. Οὗτοι μὲν οὖν, κατὰ τὸν Ἱερώνυμον ὥσπερ οἱ δειλοὶ καὶ γλίσχροι

σκύλακες τὰ δέρματα δάκνοντες οἴκοι καὶ τὰ τίματα τίλλοντες τῶν θηρίων αὐτῶν οὐχ ἄπτονται.

72. Τοὺς ἀργοὺς παρακαλῶμεν, ὅταν τὰ κεφάλαια τῇ νοήσει περιλάθωσιν, αὐτοὺς δι' αὐτῶν τὰ λοιπὰ συντιθέναι, καὶ τῇ μνήμῃ χειραγωγεῖν τὴν εὐρεσιν, καὶ τὸν ἀλλότριον λόγον οἶον ἀρχὴν καὶ σπέρμα λαβόντας, ἐκτρέφειν καὶ αὖξιν.

73. Οὐκ ὡς ἀγγεῖον, ὁ νοὺς ἀποπληρώσεως, ἀλλ' ὑπεκκαύματος μόνον ὥσπερ ὕλη δέεται, ὁρμὴν ἐμποιοῦντος εὐρετικὴν καὶ ὄρεξιν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν. "Ὡσπερ οὖν εἴ τις ἐκ γειτόνων πυρὸς δεόμενος, εἴτα πολὺ καὶ λαμπρὸν εὐρών αὐτοῦ καταμένει διὰ τέλους θαλπόμενος· οὕτως εἴ τις ἥκων λόγου μεταλαβεῖν πρὸς ἄλλον οὐκ οἶεται δεῖν φῶς οἰκτεῖον ἐξάπτειν καὶ νοῦν ἴδιον, ἀλλὰ χαίρων τῇ ἀκροάσει, κάθηται θελγόμενος, οἶον ἔρευθος ἔλκει καὶ γάνωμα, τὴν δόξαν ἀπὸ τῶν λόγων, τὸν δὲ ἐντὸς εὐρύτω τῆς ψυχῆς καὶ ζόφον οὐκ ἐκτεθέμαρχεν οὐδὲ ἐξέωκε διὰ φιλοσοφίας.

74. Ἀσχεῖν ἅμα τῇ μαθήσει τὴν εὐρεσιν· ἵνα μὴ σοφιστικὴν ἔξιν μὴδ' ἱστορικὴν ἀλλ' ἐνδιέθετον καὶ φιλόσοφον λαμβάνωμεν, ἀρχὴν τοῦ καλῶς βιῶναι τὸ καλῶς ἀκοῦσαι νομίζοντες.

ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΝΗΣ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Θεοπρωτικά ἀρχαιολογήματα.

Εἰς τὰς διαφόρους ἐπιγραφάς, ἃς ἐδημοσιεύσαμεν ἐντεῦθεν ἐν τῷ «Νεολόγῳ», προσθέτομεν καὶ τὰς ἑξῆς:

1.

ΛΛΗΓΙΟΝ
Ε. ΦΙΝΑΚΟΥ
ΤΟΥΛΚΟΥ [?]
Π. ΝΑΙΒΙΩ
ΧΕ. ΧΑΙΡΕ

Αὕτη ἐπὶ ἐγχωρίου μαρμαρίου συντετριμμένου ἐντετειχισμένη ἐστὶν ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας τῆς πόλεως ἡμα τῇ εἰσόδῳ τῶν ἀνδρῶν δεξιᾷ. Τῆς πρώτης γραμμῆς τὰ στοιχεῖα μεγαλείτερά εἰσι κατὰ τι τῶν λοιπῶν.

2.

ANN. XXX. MARIA

Εἰς τὴν ἡμικυκλικὴν τῆς εἰσόδου κλίμακα τοῦ παρὰ τὴν πόλιν ἐπὶ βράχου κειμένου παρεκκλησιῶν τῆς Ἁγίας Κυριακῆς πρὸς τὴν θέσιν Λιμπόνι διακρίνονται μόνον τ' ἀνωτέρω στοιχεῖα ἐπὶ πλακῶς οὐχὶ παχείας καὶ ἐξ ἐγχωρίου μαρμαρίου. Ἡ δευτέρα γραμμὴ αὐτῆς κατεστράφη ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ πλάγια ὑπὸ τῶν κτιστῶν.

3.

UC NYE

Ἐπὶ μαρμαρίου λευκοῦ ἐγχωρίου, ἔχοντος μῆκος μὲν, ὡς ὁρίζεται, ἡμικυκλικόν, κατὰ τὸ ἄνω μέρος 58 ὑψεκτομέτρων, πλάτος δὲ 30 καὶ πᾶχος 16, καὶ ἀποτελοῦντος τὴν κορωνίδα μεγάλης πλακῶς, ὡς δυνάμεθα νὰ εἰκάζωμεν, τρεῖς εἰσι τετράγωνοι ἐκκοιλάνσεις χωριζόμεναι ὑπὸ γραμμωτῶν μικρῶν διαστημάτων. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἀναγέγλυται νέος ἐν face, γυνὸς, κρατῶν διὰ τῆς ἀνυψωμένης ἀριστερᾶς χειρὸς κέρας Ἀμαλθείας καὶ φέρων ὀπισθεν ὑπὲρ τοὺς ὤμους πτέρυγας· ἡ δεξιὰ αὐτοῦ χεὶρ λείπει ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος, ὡς ἐπίσης καὶ ὁλόκληρος ὁ δεξιὸς ποῦς. Ἐν τῇ δευτέρᾳ, γυνὴ ἐστὶ ἐν face, μὲ ποδὴν ἱμάτιον πολὺπτυχον καὶ μὲ πέπλον τεταμμένον ἄνω καὶ ὑπὸ τὴν κεφαλὴν, οὕτινος κρατεῖ τὰς ἄκρας διὰ τῶν δύο χειρῶν ἑκατέρωθεν· ἔχει κατὰ τι λοξὴν τὴν στάσιν τοῦ σώματος καὶ φαίνεται ὡς χορεύουσα· ὑπερθεῖν τῶν ὤμων διακρίνονται πτερύγια (?). Ἐν τῇ τρίτῃ τέλος, νέος ἐστὶ κατὰ μέτωπον ἔχων τὴν δεξιὰν χεῖρα τεταμμένην ὑπὸ τὴν κεφαλὴν, ὡς νὰ ἐπακουμβῇ· γυνὸς κατὰ τὰ ἄλλα μέρη, φέρει χιτῶνα, ὅστις καλύπτων μόνον τοὺς μηρούς καὶ μέρος ἐλάχιστον τῆς ἡθῆς ἀνέρεχεται πρὸς τὸν δεξιὸν ὄμων, ἐξ οὗ φέρεται ὀπισθεν, ἔχει ἐπίσης λοξὴν τὴν διεύθυνσιν τοῦ σώματος καὶ φαίνεται ὅτι στήριζεται πρὸς τὸν κορμῷ· ἡ δεξιὰ αὐτοῦ χεὶρ λείπει ἀπὸ τοῦ ἡμίσους τοῦ βραχίονος, πλαγίως δὲ καὶ πρὸ αὐτοῦ διακρίνεται στελεχος ὑψηλοῦ δένδρου. Ἡ λέξις NYE εὐδιάκριτος εὗρηται κάτωθι τοῦ μεσαίου τετραγώνου· ἐπίσης διακρίνονται καὶ τὰ δύο UC τελευταῖα στοιχεῖα τοῦ πρώτου. Ἡ ἐργασία δὲν παρουσιάζει μεγάλην λεπτότητα, εὐρέθη δὲ τὸ μάρμαρον εἰς ἀγρὸν τῆς πόλεως κατὰ τὴν θέσιν Λιμπόνι.

4.

ARISTIDES VIXIT
ANNOS XXV
ANDIA · E · EVRR
... N ... FECE · R · V.

Ταύτην ἀντεγράψαμεν εὐρόντες κατ' αὐτὰς ἐν τῇ κρήνῃ τοῦ χωρίου Δραγωμῆ, δύο ὥρας ἀπέχοντος ἐντεῦθεν, παρὰ τὴν ἐκκλησιάν· πολλὰ στοιχεῖα, ὡς καὶ ὁλόκληρος ἡ τελευταία σειρά ἐφθάρσαν ὑπὸ τῶν ὑδάτων καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς πλύσεως τῶν τραχέων ἐνδυμάτων τῶν χωρικῶν. Κεῖται ἐπὶ λευκοῦ ἐγχωρίου μαρμαρίου, οὕτινος τὸ ὁριζόμενον μῆκος 50 ὑψεκτομέτρα ἐστὶ, τὸ πλάτος 42 καὶ τὸ πᾶχος 15. "Ὡς μοὶ διηγήθησαν, μετρηθῆναι ἐνταῦθα ἐκ τῶν ἀγρῶν τοῦ χωρίου τῶν κειμένων ὑπὸ τὸ πρὸς Ν μικρὸν πελασγικὸν φρούριον, ἔνθα τάφοι ἀρχαῖοι διακρίνονται τῇ δεκάκεισος καὶ σαρκοφάγος τις ἀπλοῦς, καὶ ὁ σέλα κοινῶς καλούμενος, λελαξευμένος ἐντὸς ὀγκώδους λίθου παρὰ τὴν ὁδόν, ὃν καὶ ἡμεῖς εἶδομεν ἐπ' ἐσχάτων. Τὸ μέρος τοῦτο ὅπερ ἐστὶν ὁμαλὸν καὶ φέρει καὶ καταφανὴ ἵχνη ἀρχαίας οἰκίσεως, λέγεται ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν χωρικῶν ἀλβανοπροφάρτως ἀγορὴ· ἴσως ἐνταῦθα ἦν ἡ ἀγορὰ τῆς ἀγνώστου πόλεως,

πιθανὸν δὲ τῆς ἀρχαίας Εὐροίας, ἥς ἡ θέσις διαφόρως τίθεται καθ' ὅλην τὴν Θεσπρωτικὴν παράλιον λωρίδα, ἀπὸ Γλυκῆς μέχρι Βουθρωτοῦ καὶ εἰς τὰς Μολδοσδικὰς ἐτι χώρας τὰ Ἰωάννινα, τὴν Βελλᾶν, μετακινουμένη καὶ αὕτη, ὡς αἱ πλεῖστοι ἡπειρωτικαὶ πόλεις, ἥτις ὅμως ἐνταῦθα μεταξὺ Δραγωμῆς καὶ Γλυκῆς δέον νὰ τεθῇ ἀμετακινήτως, ὡς προδεχῶς θέλομεν ἀποδείξει τοῦτο, καθ' ἃ ἐλπίζομεν.
Παραμυθία, 2 Δεκεμβρίου 1892.

Α. Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΑΝΗΣ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Ἐκ τῆς Ἱστορίας τῆς τέχνης.*

... Ὁ πρωτογενὴς ἄνθρωπος συστήσας οἰκογένειαν, ἐσκέφθη ὅπως προφυλάξῃ ταύτην ἀπὸ τῶν φυσικῶν στοιχείων, ἐπομένως ἐκτίσεν οἶκον, ἐλθὼν δὲ μετὰ τῶν ὁμοίων του εἰς κοινωνίαν, ἐσχηνάτιδε τὰς πόλεις, τὰς ὁποίας, ὅπως προφυλάξῃ ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν ὁμοίων του, περιέβαλε δὲ ἰσχυροῦς τείχους. — Ἰδὼν κύκλῳ αὐτοῦ καὶ σχηματίζας ἰδέαν ὑπάρξεως ἀνωτέρας αὐτοῦ δυνάμειος δημιουργήσας ἅπαντα τὸν περὶ αὐτὸν κόσμον, ἵδρυνε τὴν θρησκείαν καὶ ἐπομένως ἐκκοδόμηνε ναόν, ἐνῷ ἐλάτρευε τὸ ἀνώτατον ὄν, τὸν Θεὸν αὐτοῦ. — Ἀποδίδων δὲ τιμὰς τῷ ἀποθνήσκοντι συγγενεῖ ἢ φίλῳ αὐτοῦ ἀνήγειρε τάφον.

Τοιοιυτρόπως, λοιπόν, ὁ ἄνθρωπος σχηματίζας οἰκογένειαν, κοινωνίαν καὶ θρησκείαν, ἐκ τούτων δὲ καὶ ἐκ τῆς κλιματολογικῆς φύσεως τοῦ τόπου ἐνῷ διέμενεν, αὐξήσας τὰς φυσικὰς αὐτοῦ ἀνάγκας, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν εὐφυΐαν αὐτοῦ πρὸς ἐξεύρεσιν καὶ πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν του τούτων, διὰ τῆς τέχνης.

"Ἀρα τὸ πρῶτον ἐλατήριον τῆς γεννήσεως τῆς τέχνης ἦτο ἡ ἀνάγκη.

"Ἐπομένως τὰ ἔργα τοῦ πρώτου ἀνθρώπου ἀνάγονται εἰς τὴν βάνανσον ἢ χειρονακτικὴν τέχνην.

"Ὁ ἄνθρωπος ὅμως κατασκευάζων τὰ βάνανσα ταῦτα ἔργα, ἐκοινεῖτο μᾶλλον ὑπὸ τῆς ἀνάγκης πρὸς πλήρωσιν τῶν ὑπὸ τῆς φύσεως ἀπαιτουμένων, μὴ εὐρίσκων ὅμως ταῦτα ἐπαρκῆ καὶ πρὸς πλήρωσιν τῶν πρὸς τέρεψιν αἰσθητικῶν αὐτοῦ δυνάμεων, ἥρξατο ποικίλλων ταῦτα διὰ διαφόρων μορφῶν, ἀπομιμούμενος τὴν φύσιν, ἀποδεικνύων τοιοιυτρόπως διὰ τούτων τὴν τῆς καλλαισθησίας ἰδιοφυΐαν αὐτοῦ.

"Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων καταφαίνεται ὅτι, πρῶτον μὲν ἡ τέχνη, γεννηθεῖσα ταυτοχρόνως μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἀνεπτέρη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐφθάρσεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀναπτύξεως, ὥστε ἐλιγγεῖ ὁ νοῦς ἡμῶν ἐν τῇ παραβολῇ τῶν ἀρχαϊκῶν ἐργαλείων καὶ μηχανημάτων τοῦ πρωτογενοῦς ἀνθρώπου, χάριν τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ, πρὸς ἐκεῖνα τῶν τοῦ σήμερον, τοῦ 19ου αἰῶνος.

*) Διὰ λέξεις γενομένη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ φιλολογικῷ Συλλόγῳ, ἐξ ἧς ἀπεσπάρθησαν οἱ πρόλογοι.

Ὁ ἄνθρωπος ὑπερνικήσας ἅπαντα τὰ ἐμπόδια καθυπέταξεν εἰς τὴν εὐφύιαν αὐτοῦ ἀπάσας τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως καὶ ἐγένετο κύριος τῆς γῆς, καταστήσας ὑπερέτας αὐτοῦ, τὴν θερμότητα, τὸν μαγνητισμὸν καὶ τὸν ἠλεκτρισμὸν.

Δεύτερον δὲ ἡ Καλλιτεχνία, γεννηθεῖσα ταυτοχρόνως μετὰ τῆς συναισθησεως τῶν ἠθικῶν τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεων, διέτρεξεν ἅπαντα τὰ σταδία αὐτῆς, πλείοτερον δὲ παντὸς ἐτέρου ἔθνους ἐν Ἑλλάδι μόνῃ ἐννοηθεῖσα καὶ καλλιεργηθεῖσα ἐν αὐτῇ ὑψώθη εἰς τὸ μέγιστον σημεῖον αὐτῆς ἐπὶ τῆς Περικλείου ἐποχῆς, ὁπότε ἐκ διαφόρων πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν αἰτιῶν, ἤρξατο φθίνουσα, μέχρις οὗ ἀπολέσασα τὰς αὐτῆς δυνάμεις, ὡς ὁ ἐν τῷ γηροκομείῳ ἀναισθητος καὶ πλήρης πλνγῶν ἀπόμαχος, ἀπέθανεν ἐν τῇ βυζαντινῇ τέχνῃ.

Ἀποθνήσκουσα ὅμως, ἀφῆκε κληροδοτήματα ἀθάνατα τοῖς ἐπιγιγνομένοις, οἵτινες τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν ἀνέπτυξαν τὴν τῆς ἀναγεννήσεως τέχνην, τὴν σημερινήν, ἥτις ὅμως παραβαλλομένη πρὸς τὴν Περικλείου, εἶνε ὡς τὰ ἐκ τοῦ πηλοῦ, ἐξ ἀρχαίου μαθητοῦ κατασκευαζόμενα προπλάσματα πρὸς τὰ ἀθάνατα ἔργα τοῦ Φειδίου καὶ Πραξιτέλους.

Ἐκθέσαντες ἥδη ἐν περιλήψει τὰ περὶ γενέσεως τῆς τέχνης, ἐρχόμεθα νῦν νὰ ἐξετάσωμεν δύο ἕτερα ἔτι ζητήματα, τὰ ἑξῆς·

Αὐν Ἡ τέχνη ἐγεννήθη ἰδίᾳ ἐν ἐκάστῳ λαῷ; ἢ γεννηθεῖσα καὶ ἀναπτυχθεῖσα ἐν ἐνὶ μόνῳ μετεδόθη ὑπὸ τούτου εἰς ἅπαντας τοὺς πρώτους λαοὺς διὰ τῆς συγκοινωνίας; — καὶ

Βον Πῶς ἀνεπτύχθη καὶ προώδευσεν ἡ τέχνη αὕτη παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσι.

Συγκρίνοντες τὰ παλαιοντολογικὰ καὶ ἀρχαιολογικὰ μνημεῖα τῆς τέχνης τῶν δύο κόσμων, καὶ παρατηροῦντες τὴν καταπληκτικὴν ὁμοιότητα ἐν ταῖς βάσεσιν αὐτῶν, δύο ὑποθέσεις δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς τέχνης.

Ἡ ὅτι, μιᾶς πρωτογενεῖς οἰκογενείας καὶ ἐπομένως ἐνὸς λαοῦ κατ' ἀρχὰς ὑπάρξαντος ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, αὐξήσαντος δὲ καὶ διασκορπισθέντος δι' ἀποικιῶν, ἡ αὕτη ἀρχικὴ τέχνη παρηκολούθησεν ἅπαντας τούτους ἐν ταῖς ἀποικίαις αὐτῶν, σχηματίζοντας κατόπιν, καὶ ἀναλόγως τῆς κλιματολογικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου εἰς ὃν ἐπέκησαν, τοὺς διαφόρους ρυθμοὺς τῆς τέχνης, τοὺς δεικνύοντας ἥδη τὴν αὐτὴν ἀρχικὴν βᾶσιν καὶ καταπληκτικὴν ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτῶν ὁμοιότητα,

Ἡ ὅτι, πολλοὶ πρωτογενεῖς λαοὶ κατ' ἀρχὰς ἐν διαφόροις μέρεσι τῆς οἰκουμένης ὑπάρχοντες, ὑποκείμενοι δὲ, ὡς λογικὰ ζῶα, εἰς τὰς αὐτὰς φυσικὰς ἀνάγκας, ἐπενόησαν τὰ αὐτὰ σχεδὸν χειρονακτικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ πρῶτα ἔργα τῆς τέχνης, ὧν τινων τὴν ὁμοιότητα σήμερον ἡ παλαιοντολογία καὶ ἀρχαιολογία παρουσιάζουσιν ἡμῖν ἐξ ὧν τῶν μερῶν τῆς οἰκουμένης.

Διότι ἂν λάβωμεν εἰς σύγκρισιν τὰ μνημεῖα τοῦ Μεξικοῦ, Αἰγύπτου, Ἑλλάδος, Μικρᾶς Ἀσίας, Ἰνδιῶν, Κίνας καὶ Ἰαπωνίας, θὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι οἱ κατασκευάσαντες ταῦτα λαοὶ, ἐπὶ τῶν αὐτῶν κανόνων τῆς τέχνης φαίνεται ὅτι ἐδασίωθησαν.

Ἡ ὁμοιότης δὲ τῶν μνημείων τούτων οὐδόλως

φαίνεται ἐκπληρόσασα ἡμᾶς ὡς πρὸς τὰ μνημεῖα τῆς τέχνης τοῦ παλαιοῦ κόσμου, διότι ἐκ τῆς γνωστῆς ἥδη συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν λαῶν τοῦ κόσμου τούτου ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐπλήθυν αὕτη.

Τὸ ἐκπληκτικὸν διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης ἐστὶν ἡ ὁμοιότης τῶν τοῦ νέου κόσμου μνημείων μετὰ τῶν τοῦ παλαιοῦ, διότι μὴ ὑπαρχούσης πρὸ τοῦ Κολόμβου οὐδεμιᾶς συγκοινωνίας τῶν δύο κόσμων κατὰ τὰ φαινόμενα ἥδη, πῶς προήλθεν ἡ ὁμοιότης αὕτη;

Βεβαίως οὐχὶ ἐξ ἀπλῆς συμπτώσεως, ἀλλ' ἐξ ἐπιδράσεως καὶ μιμήσεως προεληθούσης ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς, ἐπομένως διὰ τούτου ἀποδείκνυται ὅτι ὑπῆρξε συγκοινωνία τῶν λαῶν τούτων πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου.

Ἄρα ἐκ τῶν δύο ἀνωτέρω ὑποθέσεων, ἢ τε πρώτη, ἢτοι ὅτι ἐκ μιᾶς μόνης πρωτογενείας προήλθεν ἅπας ὁ πολιτισμὸς καὶ αἱ τέχναι, βασιζομένη ἐπὶ τῆς γενικῆς ὁμοιότητος τῶν μνημείων τῆς τέχνης καὶ ἐπὶ τῆς ἀγίας Γραφῆς, καὶ ἡ δευτέρα, ἢτοι ἂν, ἐκ πολλῶν ἀνθρώπων γεννηθέντων εἰς διάφορα μέρη τῆς γῆς, προήλθεν ὁ αὐτὸς πολιτισμὸς, βασιζομένη ἐπὶ τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης τῆς Παλαιοντολογίας καὶ Ἀρχαιολογίας, διατελοῦσι μέχρι σήμερον ἄλντοι παρὰ τοῖς σοφοῖς.

Τοῦ συμπεράσματος ὅμως ἀμφοτέρων τούτων τῶν ὑποθέσεων ὄντος τοῦ αὐτοῦ, δηλ. ὅτι, ὅπως ὑπάρχει ἡ καταπληκτικὴ ὁμοιότης τῆς τέχνης παρ' ἅπασιν τοῖς λαοῖς, καὶ τοῖς ἀντικειμένοις ἔτι, τῆς τέχνης ταύτης βασιζομένης ἐπὶ ἰδίῳ κανόνων, ἔπεται ὅτι αὕτη παρήχθη καὶ μετεδόθη εἰς ἅπαντας τοὺς λαοὺς τῶν δύο κόσμων ἐκ τῆς αὐτῆς ἐστίας.

Οἱ πλείστοι τῶν νεωτέρων τῶν περὶ τέχνης γραψάντων, θεωροῦσιν ὡς κυρίαν πηγὴν τοῦ τε πολιτισμοῦ καὶ τῶν τεχνῶν τὴν Αἰγύπτου, τοῦτο δὲ καὶ ὁ πρῶτος τῆς ἀρχαιότητος ἱστορικὸς Ἡρόδοτος ἀναφέρει.

Ἄλλ' ὁ λαὸς ὁ εἰς τὸ μέγιστον σημεῖον τῆς τελειότητος ἀνυψώσας τὴν τε φιλοσοφίαν καὶ τὰς τέχνας, ὁ ἑλληνικὸς, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ λάβῃ παρ' ἄλλου τὰς ἀρχὰς τῆς τέχνης, τέχνης βασιζομένης ἐπὶ τῶν κανόνων τῆς καλαισθησίας, οὓς μόνον οἱ Ἕλληνες ἀντελήφθησαν καὶ ἠδυνήθησαν νὰ παραστήσωσιν ἐν πάσῃ τελειότητι. Ἐπομένως ἐκ τοῦ τέλους κρίνοντες τὴν ἀρχὴν λέγομεν, ὅτι ἐν τῷ ἑλληνικῷ κατ' ἀρχὰς λαῷ ἐγεννήθη, ἀνετράφη καὶ ἠνδρώθη ἡ τέχνη, σπέρματα τῆς ὁποίας μεταδοθέντα διὰ τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ πνεύματος τούτων εἰς ἅπαντας τοὺς λαοὺς ἐπέφερον τὴν παρὰ τοῖς λαοῖς τούτοις ἀνάπτυξιν τῶν διαφόρων ρυθμῶν τῆς τέχνης.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ παροῦσα μελέτη, σκοπὸν ἔχει τὴν ἀπλὴν ἐξιστόρησιν τῆς περιόδου τῆς τέχνης παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς, καὶ οὐχὶ ἀνάπτυξιν θεωρίων, ἀφῆν κατὰ μέρος τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, δι' ἣν πλείστα ἐπιχειρήματα ἐδχημάτισα, ἐκ τῆς συγκριτικῆς μελέτης ἐπὶ τε τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τῶν μνημείων τῆς τέχνης, ἃ μέλλω ὁσονούπω νὰ δημοσιεύσω, ἄρχομαι τοῦ δευτέρου ζητήματος περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ προόδου τῆς τέχνης παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς, ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων, ἀκολουθῶν τὴν αὐτὴν σειράν τῶν περὶ τέχνης γραψάντων νεωτέρων.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΕΤΑΙΟΣ

Πρὸς τί ἡ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου μέλαινα σημαία ἐπὶ τοῦ ἀετώματος αὐτοῦ πενθίμως κυματίζει; Ἀτρίς τῆς θείας τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπιστήμης, σέμνωμα τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς ἀσπλάγχχνως ἐκ τοῦ ἐπιστημονικοῦ λειμῶνος ἀρπάζεται καὶ μάρτυς εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου καταπίπτει, ἡ δ' ἑλληνικὴ ἐπιστήμη καὶ νεότης νέαν πνευματικὴν ὁρμήνευσιν ὑψίσταται. Ὁρφάνην ἐπιδεικνύει τὴν πένθημον αὐτοῦ ὄψιν τὸ Δημοτικὸν νοσοκομεῖον, ἐν ᾧ ἡ ἱατρικὴ νεότης σοφὰ ἠντάνησε τὰ διδάγματα σπουδαίου κλάδου τῆς ἱατρικῆς. Εἰς τῶν ὀλίγιστων ἀστέρων, οὓς δύναται νὰ ἐπιδείξῃ τὸ ἑλληνικὸν ἐπιστημονικὸν στερέωμα—οἱμοὶ!—διὰ παντὸς ἐσδέσθῃ. Ὁ Θεόδωρος Ἀρεταῖος ἀπέθανε! Διὰ βραχέων δὲ θέλωμεν σκιαγραφῆσαι ὁποῖον ἄνδρα ἀπώλεσε τὸ δῶμοιρον Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον.

Ὁ Θεόδωρος Ἀρεταῖος ἐγεννήθη ἐν Ναυπλίῳ, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1829, τὰς δ' ἐγκυκλίους αὐτοῦ σπουδὰς διήνυσεν ἐν Ἀθήναις.

Φοιτήσας ἐν ἀρχῇ ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ, μετέβη εἰτα μετὰ τριετὴ ἀκρόασιν τῶν τῆς ἱατρικῆς σχολῆς μαθημάτων πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ τῷ 1851 εἰς Βερολίνον, ἐνθα μετὰ λαμπρὰς σπουδὰς ἀναγορεύεται διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς. Ἐκεῖθεν δὲ μεταβαίνει εἰς Βιέννην καὶ Παρίσιους πρὸς εὐρύτεραν μόρφωσιν, ὁπόθεν τῷ 1856 κατέρχεται εἰς Ἑλλάδα ἐπιστημονικώτατα κατηρτισμένος. Ὑποστάς δὲ καὶ τὰς ἐν τῷ ἱατροσυνεδρίῳ πρακτικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις διορίζεται ἱατρός εὐθύς ἅμα τῇ συστάσει τῆς Ἀστυκλινικῆς ἐν αὐτῇ, τὰ μάλιστα ἐργασθεῖς πρὸς ἐδραίωσιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ—καὶ διδακτικοῦ—τούτου ἰδρύματος. Τῷ δὲ 1863 διορίζεται καθηγητῆς τῆς καλλιτεχνικῆς ἀνατομίας ἐν τῇ πολυτεχνικῇ σχολῇ, διδάξας ἐν αὐτῇ μέχρι τοῦ 1866. Ἐν τῷ Ἑθν. Πανεπιστημίῳ τῷ 1863 διορίζεται ὑφηγητῆς τῆς χειρουργικῆς, κατὰ δὲ τὸν Μάρτιον τοῦ 1864 προάγεται εἰς ἑκτακτον καθηγητὴν τοῦ αὐτοῦ μαθήματος, ὅπερ ἐπὶ ἐξαετίαν ἐδίδαξε, γενόμενος κατὰ ὀκτώβριον τοῦ 1870 τακτικὸς καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς παθολογίας καὶ χειρουργικῆς κλινικῆς. Ἀπὸ πολλῶν δ' ἐτῶν διηύθυνε τὴν χειρουργικὴν κλινικὴν τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου ἡ Ἑλπίς, ἐν ᾧ ἐδίδασκεν ἐκτελῶν μετὰ πρωτοφανοῦς δεξιότητος καὶ ἀξιοθαυμάστου ταχύτητος τὰς σπουδαιοτέρας τῶν ἐγχειρήσεων.

Κατὰ τὰ ἔτη 1860 καὶ 1861 ἐξέδιδε τὸ περιοδικὸν «ὁ Ἀσκληπιός», ὄργανον τῆς ἐν Ἀθήναις ἱατρικῆς ἐταιρίας, ἐν ᾧ πολλὰς πραγματείας ἐδημοσίευσε, καί: «Ἐκθέσιν τοῦ κατὰ τὴν 9 φεβρουαρίου 1858 ἐν Κορίνθῳ καὶ τοῖς περὶ ἐκτελέσεως σεϊσμοῦ καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ». «Περὶ ἠλεκτροκαυστικῆς ἐφηρμοσμένης εἰς χειρουργικὰς ἐγχειρήσεις». Ἡ χειρουργικὴ παρ' Ἑλλήσιν—Ἰσχυαῖος Ἀγωγή καὶ πολλὰς ἄλλας.

Διετέλεσε δὲ μέλος πολλῶν ἱατρικῶν ἐταιριῶν καὶ ἄλλων φιλολογικῶν σωματείων, ὑπὲρ ὧν εἰργάζετο πρῦτανις δ' ἐξέλεγη κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1879—1880, ὁπότε ἀναλαβὼν τὴν ἀρχὴν ἐξεφώνησε τῇ

Ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, ἕκαστον ἔθνος διαμορφῶν τὸν ρυθμὸν τῆς ἰδίας αὐτοῦ τέχνης, ἢ ἂν ἐξῶθεν ἐδέξατο αὐτὴν μετασκευάζει κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους αὐτοῦ ἢ κατὰ τὰς ἀξιώσεις τοῦ κλίματος εἰς ὃ κατοικεῖ.

Ἐπομένως ὁ αἰγύπτιος ζῶν ἐν θερμότητι καὶ ἀδένδρῳ τόπῳ κατεσκεύαζε τὸ πρῶτον τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ἐν ὑπογείῳις σφύριξι, κατόπιν δὲ δημιουργῶν ἐργαλεῖα κατάλληλα, ἀναλόγως τῶν πλεονασμάτων ἀναγκῶν αὐτοῦ ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους κτίσας οἰκίαν ἐξ ὀγκωδῶν μονολίθων, ἣν ἐκάλυψε διὰ στέγης ὀριζοντίου, ἅτε μὴ φοβούμενος τὰς ἐκ τῶν βροχῶν προσβολὰς, ἕνεκα τοῦ ξηροῦ καὶ αὐχμῶδους κλίματος τῆς χώρας αὐτοῦ.

Ὅθεν τὸ τεχνικὸν ἔθνηκον αἶσθημα, διατυπωθὲν κατὰ τὰς ἀνάγκας ταύτας τοῦ κλίματος καὶ ἐπηρεασθὲν ὑπὸ τοῦ δεσποτισμοῦ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν, παρήγαγεν ἰδιόρρυθμὸν τινα ἀρχιτεκτονικὴν, συνδέουσάν τὸ ἀφελές μετὰ τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἀρχιτεκτονικὴν διαμείναςαν σχεδὸν ἐντελῶς ἀμετάβλητον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ἀσκήσεως αὐτῆς, οὐδὲν ἀπολέσασαν ἐκ τῆς αὐτῆς εὐρυθυμίας ἕνεκα τῶν διαφόρων περιπετειῶν ἃς ὑπέστη ἡ Αἰγύπτος ἐκ τῆς εἰσβολῆς ξένων λαῶν, μέχρις οὗ διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ νέας κατακτῆσεως, ἐξέλιπε πᾶν ἔχνος τοῦ ἀρχαίου αἰγυπτιακοῦ βίου.

Κατὰ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ρυθμοῦ τούτου οἱ Αἰγύπτιοι καλλιτέχναι, ἐπηρεαζόμενοι ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθειδῶν φυσικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀναγκῶν, ἤρξαντο κατασκευάζοντες τὰ οἰκοδομήματα αὐτῶν, μνημούμενοι τὰ διάφορα περὶ αὐτοὺς σχήματα τῆς φύσεως, βασιζόντες ταῦτα ἐπὶ τύπων ὠρισμένων ὑπὸ τῶν δεσποτῶν ἱερέων.

Ἐκ τῶν τριῶν εἰκαδικῶν τεχνῶν, τῶν παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἀναπτυχθειδῶν, πρώτη φαίνεται ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως οἰκοδομῶν, ὧν ἡ τοιχοδομία συνέκειτο ἐκ μεγάλων λίθων λείως λελαξευμένων, παχυτάτων καὶ μάλιστα κατὰ τὴν βᾶσιν, πρὸς τὰ ἀνω δὲ ἐμειοῦντο, διὰ τῆς κλίσεως μόνον τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας, ἐνᾧ ἡ ἐσωτερικὴ ἠγείρετο σχεδὸν κάθετος, ὅπερ καθίστα τὸν αἰγύπτιον τοῖχον ἀπροσφόροτατον εἰς ἐναρμονίους συνθέσεις.

Ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ τῶν Αἰγυπτίων κατατάσσονται, οἱ ὀβελίσκοι οἱ πρὸ τῶν πυλῶνων τῶν μεγάλων οἰκοδομῶν ἰστάμενοι καὶ οἱ τάφοι, ὧν τινων δύο εἶδη ὑπῆρχον, οἱ λελαξευμένοι ἐπὶ βράχων ὀρθῶν καὶ οἱ ὀγκοδομημένοι ἐπὶ ἐπιπέδου ἐπιφανείας. Ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις αἰγυπτιακοῖς τάφοις κατατάσσονται καὶ αἱ πυραμίδες, τὰ γιγαντιαῖα ἐκεῖνα οἰκοδομήματα, ὧν ἡ ἀνέγερσις κρύπτεται εἰς τὰ σκοτὴ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος.

Ἄπαντα ταῦτα τὰ αἰγυπτιακὰ μνημεῖα ἐκομμοῦντο πλουσιώτατα δι' ἀναγλύφων καὶ ἱερογλύφων σφάζοντων τὰ παμποικίλα αὐτῶν χρώματα, μέχρι σήμερον.

(Ἀκολουθεῖ)

Π. ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ
ἀρχιτέκτων.

14 ὁκτωβρίου 1879 τὸν ὥρατον καὶ εἶτα δημοσιεύ-
θέντα λόγον του: «Περὶ τῶν προόδων τῆς χειρουργί-
ας κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας».

Μέλος τῆς πανεπιστημιακῆς συγκλήτου ἐξελέγετο
διαρκῶς καὶ διετέλει ἱατροσύνοδος ἀπὸ τοῦ 1865.
Κατὰ δὲ τὴν πρό τινων ἐτῶν ἐορτασθεῖσαν πεντηκο-
στειοῦ τοῦ ἐν Βονωνίᾳ Πανεπιστημίου ἀπεστάλη
ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ εἰς αὐτό,
ἀνακρινώσας πρὸς τοὺς αὐτόθι συνελθόντας δοφίους
τῆς Ἑσπερίας σπουδαίαν πραγματείαν.

Σύναμα δ' ἐπεφορτίσθη τότε καὶ τὴν ἐπίσκεψιν
τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Πανεπιστημίων, ἐπιστημονικῶν φρον-
τιστηρίων καὶ θεραπευτηρίων, τὰς δὲ περὶ αὐτῶν
μελέτας του πρό τινος ἐδημοσίευσεν.

Ἡ τε ἐλλαννικὴ καὶ ἄλλων κρατῶν κυβερνήσεις
ἐτίμησαν τὰς πρὸς τὴν ἐπιστήμην, τὰ γράμματα,
τὴν ἀνθρωπότητα ὑπηρεσίας αὐτοῦ δι' ἀνωτέρων
παρασῆμων.

Ἀφιερωθείς δὲ τῇ ἐπιστήμῃ ὁ Ἀρεταῖος εἰργάζετο
ἀόκνως ἀφαρμόζων πᾶν ὅ,τι νέον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ.

Ὁ θάνατος δὲ τοιοῦτου ἐξόχου ἐπιστήμονος κα-
ταλείπει κενὸν δυσαναπλήρωτον ἐν τῷ Ἑθνικῷ
Πανεπιστημίῳ, ὅπου τῆς προόδου τοῦ
ὁποίου, ὡς γράφει ἐν τῇ διαθήκῃ του, ἐμό-
χθησε μέχρι τῆς τελευταίας στιγ-
μῆς αὐτοῦ.

Τὸ μέγιστον μέρος καὶ περιουσίας αὐτοῦ ἀφιερῶ
ὁ ἀοιδίμος καθηγητὴς τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ,
ὅπως δι' αὐτοῦ ἀνεγερθῇ ἐν Ἀθήναις Νοσοκομεῖον,
περιλαμβάνον 45 ἕως 50 κλινάς, ὑπὸ τὴν ἐξῆς ἐπι-
γραφήν:

Χειρουργικὴ καὶ γυναικολογικὴ κλινικὴ

ἰδρυθεῖσα ὑπὸ

Θεοδόρου καὶ Ἑλένης Ἀρεταίου.

Τὸ ὄνομα τῆς συζύγου αὐτοῦ. ἥτις μετ' ἐκφρά-
σεων λατρείας ἀληθοῦς ἀναφέρεται ἐν τῇ διαθήκῃ
του ἐξήτησεν ὁ Ἀρεταῖος ὅπως τεθῇ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ,
διότι αὐτῇ, λέγει, εἰς τὴν περὶ τὴν οἰκιακὴν οἰκο-
νομίαν ικανότητα αὐτῆς, ὁφείλει τὰς ἀπαρχὰς τῆς
περιουσίας του. Συγχρόνως δ' ὤρισεν ὅπως, ὅποταν
ἡ Ἀκαδημία ἄρξῃται λειτουργοῦσα καὶ ὀρίζουσα
διαγωνίσματα ἢ βραβεῖα ἐπιστημονικά, τὸ Πανεπι-
στήμιον χορηγῇ δραχμ. 1000 κατ' ἔτος πρὸς ἰδρυσὶν
γέρατος χιλιοδράχμου ἐτησίου ἢ δις χιλιοδράχμου
κατὰ διετίαν, καὶ ὅπερ ἕξον τὸ ὄνομα αὐτοῦ ν' ἀ-
νῆκῃ εἰς τὸ τμῆμα τῆς ἱατρικῆς ἢ τῶν φυσικῶν ἐπι-
στημῶν.

Τοιοῦτος δ' ἐν ἀτελεῖ σκιαγραφία ὁ ἀνὴρ, ὃν ἐκά-
λυψεν ἥδη ἡ ἀττικὴ γῆ. Ὅποιον δὲ τὸ μέγεθος τῆς
ἀπωλείας, ἦν ὑπέσθη ἡ ἐλλαννικὴ ἐπιστήμη, ὅποιον
τὸ πλῆγμα, ὅπερ ὑπέσθη ἡ ἀκαδημαϊκὴ νεότης, δι-
ελάλησεν εὐγλώττως τὸ μέγα ἀληθὲς πένθος, ὅπερ
κατέλαβε τοὺς τε φοιτητὰς, συναδέλφους καὶ πάντας
τοὺς γνωρίσαντας αὐτόν.

Τὴν μνήμην σου, σεβαστὲ καθηγητά, θὰ περιθά-
λῃ ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ τὸ Ἑθνικὸν Πανεπιστή-
μιον, ὡς τὸ πολυτιμώτατον ἀγαθόν, ὡς κέντρον ἐ-
πιστημονικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐπιστημονικῆς ἐθε-
λοθυσίας. Ἡ μνήμη σου θὰ διατελῇ μεταδιδόμενη

ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ἀείποτε ζῶσα καὶ θάλλουσα
ἐν τῇ εὐγνωμοσύνῃ τοῦ ἔθνους σου, ὑπὲρ οὗ λαμπρῶς
ἠθλοῦσας.

Κ. ΚΟΚΚΟΛΑΤΟΣ.

Ο ΑΧΑΝΗΣ ΩΚΕΑΝΟΣ.

Εὐλαμπὴς δαίτην αἰθρίας ἡμέρας διὰ τοῦ παγγρύ-
σου τοῦ φωτός μανδύου τὴν φύσιν περιέβαλλεν· ἐπὶ
τοῦ λόφου αἱ τηλεθόσσαι δάφναι ἐκυρτοῦντο ἐρατει-
νῶς ἐν' ἀπορύγῳσι τὴν ἐλαφρὰν τῆς αὔρας θωπεῖαν.
Ἐν τῷ χλοανθεῖ πεδίῳ νεαροὶ ποιμένες καὶ ποιμε-
νίδες εὐμειδεῖς ἤλουν εὐθύμως καὶ συνωρχοῦντο κυ-
κλικῶς ἀλληλοκρατούμενοι τὰς χεῖρας ἀπὸ τῶν καρ-
πῶν· καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ λόφου προσπνέουσα ζεφυρίτις,
πλήρης ἡδὴ τοῦ ἀγνοῦ μύρου τῆς δάφνης, ἦν κατῶρ-
θωσεν ἵνα θωπεύσῃ, διήρχετο ταχεῖα τὸν φαειρὸν
κύκλον τῶν νεανιῶν, ἀνῆρπαζεν ἐν παιδιᾷ τὴν κυμα-
τόεσσαν τῶν παρθένων κοίλην, ἐρείπιζε τὰς μορφὰς
αὐτῶν, καὶ κλέπτουσα ἀπὸ τῶν ἀπαλῶν τοῦ χοροῦ
χειλέων τὰ πτερόεντα τῶν ἁσμάτων ἔπαιε, ἐσκέδα-
ζεν αὐτὰ μακρὰν, μακρὰν, δεξιᾷ, ἀριστερᾷ, τέλος δὲ
ἀπαυδῶσα, ἐπέριπτεν αὐτὰ εἰς τὰ ὕδα τῆς εἰς
δάση κεκρυμμένης Ἠχοῦς, ἥτις ἐν ἀκαρεῖ μυριάκις
αὐτὰ ἀνεσάλπιζε.

Κατῆλθον τοῦ λόφου, διέβην τὴν κοιλάδα καί,
φθῆσα εἰς τὴν πύραλον ἔστην πρὸ τοῦ ἀχανοῦς ὠκεα-
νοῦ. Ἠπλοῦτο οὗτος πρὸ ἐμοῦ εὐρύς, ἀτέρμων, λείος
γλαυκόφαιος· τὸ αἶμαρτον αὐτοῦ κύμα ἀενάως ἐρχό-
μενον, ἀενάως προσέπιπτεν ἐπὶ τῆς πετρώδους ρη-
γμίνος καὶ ὠγκοῦτο, ὑψοῦτο, ἐπάλλετο, οἶονεῖ προσ-
παθοῦν ἵνα ὑπερβῇ αὐτὴν καὶ μετ' ὀρμῆς πλημμυρήσῃ
ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Ἀλλὰ χεῖρ ἀφανῆς, χεῖρ σιδηρᾶ,
ἡ χεῖρ ἡ ἀπτοῦσα τοῦ ἡλίου τὸν αἶρωτον λύχρον
καὶ βάρουσα εἰς θαυμασίας θάλους χροιάς τὰ καλ-
λιπέταλα ἄνθεμα, ἡ χεῖρ ἡ ἀπλοῦσα ροδίην αὐλαίαν
ἐπὶ τοῦ αἰθέρος ἐν αὐγῇ καὶ σπείρουσα ἐπ' αὐτοῦ
μυριάδας ἀδαμάντων ἐν σκοτίᾳ, ἡ χεῖρ ἐκείνη, λέγω,
ἡ πανίσχυρος, ἡ τῶν τεσσάρων ἀκρατῶν στοιχείων
τὴν ὁρμὴν ἐν τῇ πηλᾷ συνέχουσα, ἀκόπως τὸ θρα-
σὺ κύμα ἐκώλυσε· τότε δ' ἐκείνο καθορὼν ἑαυτὸ τόσῳ
ἀνίσχυρον πρὸ τῆς τὴν φύσιν ἡνιοχούσης ἀσάτου χει-
ρός, ἐπανέπιπτεν ἀριὲν βαθὺν ῥόχλον, οἶονεῖ ὁπόσω-
πον στόνον ἀπογοητεύσεως.

Καὶ ἐν ᾧ χρόνῳ τὸ βλέμμα μου ρεμβῶδως ἐπ' αὐ-
τοῦ ἐπλανᾶτο, ὁ νοῦς μου ἐφέρετο πρὸς ἀχανεῖς, ὡς
ἡ ἔκτασις ἐκείνη τοῦ ὕδατος λογισμούς. . . .

Μέσῳ τοῦ πόντου τοῦ γλαυκοῦ, τοῦ πόντου τοῦ
[ἀπειρου,
ὅπου κυλίσκονται ὁδοὶ ἀφροσπεφῶν κυμάτων
θορυβουμένων εἰς πνοὰς ἀνέμου καὶ ζεφύρου
ὡς ὑπὸ πτέρυγ' ἀραιὰν πνευμάτων ἀοράτων,

μέσῳ τοῦ πόντου τοῦ μεστοῦ εἰρηνικῆς γαλήνης,
ὃν ἄνωθεν λευκόφαια ἐπισκιάζουσιν νέφη,
ἐνθα παθιάζει ἡ ροὴ τῆς ἡρεμίας δίνης
καὶ προχωρεῖ, καὶ προχωρεῖ δίχως ποτὲ νὰ στρέφῃ,

εἶδον βουνοῦ τὴν κορυφὴν ἣν λούουσι χειμῶνες
καὶ δίχως ἡ μανία τῶν νὰ τὴν πατάξῃ σδύνουν,
καὶ μόνον ἀπομένουσαι αἱ ἄσπιλοι χιόνες
ἀμφίβολον λευκότητα, ὅταν νυκτώσῃ, χύνουν.

Στεργὸν καὶ χιονόλευκον ὡς γίγας ἐκ μαρμαροῦ
ὑψοῦται γαῦρον τὸ βουνὸν ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων·
ἀναίσθητον καθὼς αὐτὸ τὸ μάρμαρον τῆς Πάρου
ἀκούει τοὺς ψιθύρους τῶν καὶ τὰ στενάγματά τῶν

Ἐνίοτε χρυσὴ ἀκτὶς τοῦ δύοντος ἡλίου
ἢ φῶς αὐγῆς καταφιλοῦν τὸ ῥόδον ὅπερ θάλλει
δίκην στεφάνου λαμπεροῦ, στεφάνου οὐρανοῦ
τὴν κορυφὴν τὴν ὕδατον τοῦ ὕρους περιβάλλει,

Καὶ τότε, τότε, ἡ λευκὴ χιὼν χρυσιζομένη
τὸ παριστᾷ ὡς ὑψηλὴν εἰκόνα μεγαλείου
ἣν δέσεται ἡ θύελλα ἂν πνέῃ μνηκωμένη
καὶ στεφανοῖ ἐν θαυμασμῷ ἡ δύσις τοῦ ἡλίου.

Ὡς οὐρανόμυκες, ὡς γίγα τῆς θαλάσσης
ὃν δέσεται ἡ θύελλα καὶ στεφανοῖ ἡ δύσις!
ὁ ἀναξ τῆς ἐκτάσεως εἶδαι αὐτῆς ἀπάσης·
τὸ κύμα εἶναι ὁρόνος σου καὶ κράτος σου ἡ φύσις.

Πῶς ἤθελα τὴν κορυφὴν αὐτὴν τὴν πελωρίαν
ἦν, πρῶτην, ἂν περιχυθῇ, ὀμίχλης θέλει κρύψει,
ἐγὼ νὰ ἔχω κλίμακα ὑψίδατον εὐθείαν
καὶ νὰ πατήσω ἐπ' αὐτῆς ν' ἀνέλθω εἰς τὰ ὕψη! . . .

Νομίζω ὅτι μετ' αὐτῶν συγκαίνομεν ἐκείνην . . .
πλὴν καὶ ἂν ἦναι χαμπλὴ ἕως ἐκεῖ νὰ φθάσῃ,
ὁ ἀετὸς ὅς τις πετᾷ ἐπάνω της καὶ κλίνει
μὲ τὰ πτερά του δύναται νὰ μὲ ἀναβιδάσῃ.

Ἦθελα τέλος, ὅπως σύ, ὀρθὴ καὶ μαρμαρίνῃ,
ἐπὶ αἰῶνας ἀπαθὴς, ἐπὶ αἰῶνας ζῶσα,
νὰ θεωρῶ τὸν οὐρανόν, τὸ σύμπαν ἐν γαλήνῃ,
τῆς οἰκουμένης τὴν ζωὴν νὰ θεωρῶ διγῶσα! . . .

Οὕτως, ἐπάνω, ὑψηλὰ καὶ τῶν αἰθέρων πέραν
εἰς ὕψι ὑπερνέφελα, εἰς σφαῖρας ιδεώδεις
ἐν αἷς δὲν ἔχει ἡ αὐγὴ ἡ πᾶμφωτος ἐσπέραν
καὶ ἄς μᾶς κρύπτουν τοῦρανοῦ οἱ θόλ' οἱ σπαιφειρώδεις.

Ὡκεανὸς ἀπέραντος, βαθὺς ἐπαιωρεῖται
καὶ εἶναι ἀπειρος καθὼς ὁ Πλάστης εἶναι μόνον·
ὑπὸ ἰσχύος ἀφανοῦς ὁ ῥοῦς του διωθεῖται
καὶ εἶναι ἡ θάλασσα αὐτῇ· ὁ πόντος τῶν αἰώνων.

Πάντοτε ῥεεῖ δίχως πλὴν ποτὲ του νὰ ἐκρέμῃ.
ἀέρων κοίτη συγκρατεῖ τὸ ῥεῖθρον τὸ εὐρύ του
θεοῦ πνοῇ, γλυκὺς βορρᾶς, ἐπάνω του προσπνέει
καὶ εἶναι, εἶναι ὁ Θεὸς ἡ ἄροπος πηγὴ του . . .

Ἐκαστον κύμα του αἰὼν κ' οἱ παθλασμοὶ του ὕμνοι
οὗς ἀσιγῆτως ἀνυψοῖ πρὸς τὸν Θεὸν ἡρέμα·
ἀπλοῦται ὡς ἀκύμαντος γαλινναῖα λίμνη
καὶ εἶναι ἡ γαλήνη του τοῦ Ποιητοῦ τὸ βλέμμα.

Ναί! ἂν ἡ λαίλαξ κάποτε πνοὴν λυσσώδη χύνῃ
ρίπτει τὸ βλέμμα ὁ Θεὸς καὶ ἡρεμεῖ ὁ κλύδων
καὶ πάλιν ὡς μεδίαμα προβάλλει ἡ γαλήνη
κ' οἱ ἀργυρόλευκοὶ ἀῖοι δίκην ἀγγῶν ἐλπίδων.

Ἄν αἰθριώσῃ κάποτε μεδίαμα τοῦ Πλάστου
ἐπάνω του προσπίπτουσιν αἱ λάμψεις του ἐκεῖναι·
καὶ τ' ἀνακλῶντα κύματα τὰς θείας καλλονὰς του
Χρυσοὶ αἰῶνες λέγονται, χρυσοὶ αἰῶνες εἶναι.

Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γλαυκοῦ ὠκεανοῦ ἐκείνου
ὅστις καλεῖται ἀπειρος ἐκεῖ αἰωνιότης
ἐπάνω ὁρόνου λάμποντος, χρυσοῦ, ἀδαμαντίνου,
ὡς σύ, ἐδῶ, βουνόν, οἰκεῖ ἡ Ἀναρχὸς Θεότης.

Εἶν' ἡ μορφή της ἀφραστός καὶ σέλας Ἀληθείας
ὡς δὲ τοῦ Φοῖβου ἡ ἀκτὶς, ἐκείνην περιβάλλει·
θαυδοὶ δὲ τῶν ὁμμάτων μας τὰς βλέψεις τὰς θραδείας
φωτὸς αὐλαῖα κρύπτουσα τὰ ἱερὰ Της κάλλη.

Πνεῦμά μου, στῆσον τὰ πτερά! ὦ φαντασία, στῆθι!
ἐμπρὸς εἰς τὴν Θεότητα μὲ θράσος πλανωμένη,
κ' εἰς τοῦ πελάγους τάχαν' καὶ βαραθρόνῃ στῆθι,
αἰθνης ἡ πτέρυξ σου ἀργὴ καὶ κεκμηκυῖα μένει! . . .

Ἀπὸ τὰ κύματα αὐτὰ τῶν ἀχανῶν αἰώνων
φεῖ ὁ Πλάστης κ' εἰς ἡμᾶς σταγόνα μίαν ῥαίνει
καὶ ἥλιος ὑπέρτερος τὸ Ἀπειρον χρυσόνον
τὴν ἐξατμίζει, καὶ ἐκεῖ αὐτὴ ἐπαναβαίνει.

Καὶ ὡς τὰ κύματα αὐτὰ, βουνόν, ἐμπρὸς σου κλίνουν
κ' ὁ ποῦς σου θραύει τὴν ἡχώ τοῦ σιγανοῦ τῶν
[βρόντου

κ' ἐκεῖνα πρὸ τοῦ Ἀνακτος ἔρχονται, πίπτουν, σδύνουν
καὶ προσκυνοῦσι θίγοντα τὴν ἄκραν τῶν ποδῶν Του!

Ὡς πόντε, προσιτὴ εἰκὼν τῆς αἰωνιότητος ἐπὶ γῆς,
κοινὴν αὐτὴν πᾶσι τοῖς ἐπὶ γῆς ἀποφαίνουσα· ὦ οὐ-
ρανέ, ἀπρόσιτος ταύτης ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ αἰθέρος εἰ-
κὼν δηλοῦσα ὅτι δέον ἵνα ὑψωθῇ τὸ ἡθικόν ὃν ὅπως
φθάσῃ μέχρις αὐτῆς· ὦ μεσοπόντιον βουνόν, τὸν
Ἀνακτα τῶν αἰώνων παριστῶν, ὑπερύψηλος στήλη,
τὰς δύο ταύτας μεγαλοπρεπεῖς τοῦ ἀπείρου εἰκόνας
συνάπτουσα! Ἐφ' ὧν ὡς ἐπ' εὐρείας καὶ ἡρέμου
ἀγκάλης μετὰ πόθου ῥιπτόμενον ἐπαναπαύεται τὸ
πνεῦμα ἡμῶν, ὅπερ ἔσχει ἐν τῇ φύσει τὸ ἀχανές καὶ
ἐν αὐτῷ τὸ Θεῖον ἐπιζητεῖ.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΑΤΟΥ.

ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΓΑΜΟΣ.*

Δέν ἡδύνατο λοιπὸν ν' ἀναμείνῃ ἐπὶ πλέον καὶ τὸ
ταχύτερον, τῇ ἐπιούσῃ αὐτῇ, εἶδει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν
ἀπόφασιν αὐτῆς, ἄλλως θὰ ἦτο λίαν ἀργά.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπῆρχεν
ἐτέρα διέξοδος εἰς τὴν θέσιν αὐτῆς πλὴν τοῦ θανά-
του, γαλήνη κατεκάλυψε τὴν ψυχὴν αὐτῆς, γαλήνη,
ἣν παρέχουσιν αἱ ὀριστικῶς ληφθεῖσαι ἀποφάσεις.
«Θ' ἀπέθνησκε· ναί! θ' ἀπέθνησκε, καὶ τὰ πάντα
οὕτω θὰ ἔληγον». Ὅταν ὁμως παρετήρησε τὸν θάνα-
τον τόσον πλησίον αὐτῆς, ὅταν ἡσθάνθη τὴν παγερὰν

*) Ἰδε ἀριθ. 25, σελ. 461—463.

αὐτοῦ χεῖρα τιθεμένην ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτῆς ὅπως τὴν ὠθήσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἐξέλιπε τὸ θάρρος αὐτῆς.

— Καὶ τί τᾶχα ἐὰν γείνη τόσον ἐνωρίς! Δὲν θέλω ν' ἀναβάλω τὸ πρᾶγμα εἰς ἀόριστον ἐποχὴν. Ἀμέσως λοιπὸν, αὐριο!

Τότε ἡ νεαρά αὐτῆς ἡλικία ἐξάνεστη. Ἐκατηγόρησε τοῦ Καμίλλου, ἀπεκάλεσεν αὐτὸν δῆμιον, δολοφόνον καὶ ὠκτεῖρεν ἐκείνους οἱ ὅποιοι τὴν ἡγάπων καὶ τοὺς ὁποίους θὰ ὤθει εἰς τὴν ἀπελπισίαν.

Ἡ νύξ ἦν διήλθεν ὑπῆρξε τρομερά, ἀγωνιώδης. Ἐλεγε καθ' ἑαυτὴν ὅτι παρεφρόνει θέλουσα ν' ἀποθάνῃ, ὅτι δὲν ἀποθνήσκει τις μὲν εἰκοσιν ἑτῶν ὧν, ὅτι ὁ βίος ἔχει τύχας θαυματοποιούς καὶ πολυλάκεις λαμπράς ἐπιφυλάσσει ἀνταποδόσεις εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔχουσι τὴν ἰσχύν νὰ μὴ ἀπελπιζῶνται. Κατὰ τινὰ στιγμήν τῆς νυκτὸς ἐπήδησε κάτω τῆς κλίνης αὐτῆς καὶ μετέβη μέχρι τοῦ διαφράγματος, ὅπερ ἐχώριζε τὸν κοιτῶνα τῆς μητρὸς αὐτῆς ἀπὸ τὸν ἑαυτῆς, ὅπως καλῶς αὐτὴν εἰς βοήθειαν. Θὰ τῇ ἐξεμυστηρεύετο τὰ πάντα καὶ τότε αἱ δύο ὁμοῦ θὰ εὐρισκόν μέσον σωτηρίας. Ἔστη ὁμοῦ ἔχουσα ὑψωμένην τὴν χεῖρα. Σωτηρία ἄλλη δὲν ὑπῆρχε, πλὴν τοῦ μετὰ τοῦ Καμίλλου γάμου, ἥτοι ἡ πτωχεία, ἡ ταπεινότης καὶ ἐν τέλει ὁ θάνατος τοῦ ἔρωτος αὐτῆς.

Ἀνεμνήσθη τότε ἕνα πρὸς ἕνα ἀπαντᾶς τοὺς σταθμούς δι' ὧν διήλθε καὶ τῇ πρωτῇ ἦν τόσον σταθερὰ ἐν τῇ ἀποφάσει αὐτῆς ὅσῳ καὶ κατὰ τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἔλαβεν αὐτὴν.

Μόνον, χάριν τῆς ἀγάπης αὐτῆς πρὸς τοὺς γονεῖς, ἀνέβαλε τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ἐπὶ μίαν ἡμέραν. Δὲν θὰ ἐξετέλει αὐτὴν τῇ ἐπιούσῃ ἀλλὰ τῇ μετεπιούσῃ. Ἦτο ἡμέρα χάριτος, ἣν παρείχεν ἑαυτῇ καὶ τοῖς γονεῦσιν αὐτῆς.

Ὅταν ἤκουσεν ἀνοιγομένης τὰς θύρας τοῦ ἰσογαίου ἡγέρθη, ἐνεδύθη πρωινήν αἰσθητή, ἔτριψεν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς ἐπανωφόριον μάλλινον καὶ ἐξῆλθε.

Δὲν θὰ ἐρρίπτετο εἰς τὴν θάλασσαν ἐκ τῆς προκυμαίας ὅπως ἐπεθύμει τὴν προτεραίαν. Ἐκ τοῦ λιμένος ἦτο δυνατόν νὰ ἴδωσιν αὐτὴν, νὰ σπεύσωσιν εἰς βοήθειαν καὶ νὰ τὴν σώσωσιν. Εἶχεν ἀνάγκη μέρους ἀπομεμονωμένου, ὅπου νὰ ἦτο βεβαία ὅτι θὰ ἦτο ἐξησφαλισμένη κατὰ γελοίας διασώσεως, ἡλπίζε δὲ νὰ εὕρῃ τοιοῦτον ἐν τῇ παραλίᾳ. Ἐξερχομένη τοῦ χωρίου ἐτρέπη ἀτραπὸν ἡ ὁποία ἐλαφρῶς ὑποκλινῆς, ἦν σύντομος, καταλιποῦσα δὲ τὴν ὁδὸν καὶ τὸ ποτάμιον πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐν διαστήματι δεκαλέπτῳ ἔφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τῆς ἀκτῆς βράχου, ἐν πλήρει ἡσυχίᾳ, ἐν πλήρει ἐρημίᾳ. Ἦτένισε πέραν αὐτῆς καὶ οὐδένα παρετήρησεν ὡς εἶχε προῖδει. Ἐν τῷ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς θαυμάσιον ἦκουε μόνον τὸ κελῶδες τῆς ὑπολαίδος καὶ κάτωθεν τὸν ψίθυρον τῶν κυμάτων τὰ ὁποία ἐθραύοντο ἐπὶ τῆς παραλίας. Ὁ ἀνατέλλων ἥλιος ἔρριπτε λοξῶς τὰς ἀκτῖνας αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μαργαριτωδὸς ἐκ τῆς δρόσου χλόης, αἱ ὁποῖαι δὲ κατέπιπτον ἐπὶ τῆς γαληνιώσης θαλάσ-

σης, ἡ ὁποία πέραν τῆς μελαίνης σκιάς, ἦν ἐσχηματίζον οἱ βράχοι, ἀπῆστραπτεν ὡς κάτοπτρον.

Ἐξηκολούθησεν οὕτω βαίνουσα μέχρι μικρᾶς πεδιάδος κεκλιμένης ἐν τῷ μέσῳ δύο ὄγκων ἐκ γρανίτου μετὰ κορυφῶν φαιοχρῶν καὶ ἐκεῖ ἔστη· οὐδαμοῦ βεβαίως ἠδύνατο νὰ εὕρῃ καταλληλότερον μέρος. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καταληφθῇ ἐξ ἀπίνης, κάτωθεν δ' αὐτῆς, ὑπὸ τὸν ἀπὸτομον βράχον τῆς παραλίας εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν βημάτων ἔκειτο ἡ θάλασσα. Ἡ χλόη ἐφθάνεν ἐπὶ τοῦ ἐλαφρῶς ὑποκλινοῦς βράχου μέχρι χαμαῖδος καὶ ἐκεῖθεν ἡ θάλασσα. Δὲν τῇ ἔμεινε λοιπὸν ἄλλ' ἢ νὰ καταλίπῃ ἑαυτὴν καὶ ὀλισθήσῃ.

Ἐνῶ ἐπλησίαζε πρὸς τὸ χεῖλος τοῦ βράχου τοῦ ὑπερκειμένου τῆς ἀβύσσου ὅπως ἀναμετρήσῃ τὸ ὕψος αὐτοῦ, ἤκουσε φωνῆς κραζούσης·

— Ἐ! δεσποινίς!

Ἐστράφη ἔντρομος καὶ ὡσεὶ ἀπόπληκτος, παρετήρησε δὲ ὅτι ἐκ καλύβης τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε διακρίνει ἕνεκα τῆς χαμηλῆς καὶ ὑπὸ χόρτων κεκαλυμμένης στέγης αὐτῆς ἐξήρχετο τελωνοφύλαξ κεκαλυμμένος ὑπὸ ἐπανωφορίου καὶ ἔσπευδε πρὸς αὐτὴν διανοίγων πρὸ αὐτοῦ τὰ ἐπιπροσθούντα χόρτα.

— Συγγνώμην, συγχώρησέ με, δεσποινίς, διότι σὲ ἐφώναξα, ἀλλὰ, ξεύρετε, δὲν εἶναι γνώσεως κάμωμὰ νὰ πλησιάζῃ κανεὶς ἔτσι εἰς τὸν βράχον ἐπάνω εἰς τὸ γλυστερό χορτάρι. Εὐκόλῃ γλυστροῦ κανεὶς καὶ τότε ἀδίο σας. Ἐκατομμύρια φορεῖς γέννηκε τὸ ὁμοιο, πρέπει λοιπὸν καλλιτέρα νὰ πάρετε αὐτὸ τὸ μονοπάτι καὶ νὰ πιστεύσης ὅτι τὸ λέγω πρὸς τὸ καλὸ σου.

Ἐκείνη νύχαισθησεν αὐτῷ καὶ τραπείσα τὴν ἀτραπὸν, ὡς συνέστησεν αὐτῇ, κατήλθεν αὐθις εἰς τὸ χωρίον.

Ὡς καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἐπὶ τῆς προκυμαίας, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ἡσθάνετο ἑαυτὴν ἡρεμον καὶ σταθεράν. Οἱ τρόμοι, αἱ λιποψυχαὶ τῆς νυκτὸς ἐξέλιπον. Ἦδη ἠτένιζεν ἐκ τοῦ ὕψους, ἔκρινεν ἐξ ὑψηλότερας ἀπόψεως καὶ οἶονε ὠκτεῖρε τὸν ταραχώδη βίον τοῦ κόσμου τούτου, ὃν κατελίμπανε τὴν ἐπιούσαν. Σκεπτομένη ὅτι τὸ πᾶν τετέλεσται, ὅτι θ' ἀπεσπᾶτο τοῦ ἀθλίου τούτου κόσμου, ἐν τῷ δὲν ὑπῆρχε πλέον δι' αὐτὴν ἄλλ' ἢ ταπεινότης καὶ ἀηδία, καθησύχασεν. Ἦδη ἡσθάνετο ἑαυτὴν γαληνιαίαν καὶ μεγάλῃ ἡσυχίᾳ πνεύματος ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ. Περιφρονοῦσα ὅτι θὰ ἐγκατελίμπανε, ἔχουσα πεποιθήσιν ἐφ' ὅτι μετέβαινε νὰ εὕρῃ, νέας διέβλεπεν ἐλπίδας αἱ ὁποῖαι ἔφερον αὐτὴν εἰς σημεῖον νὰ βλέπῃ τὰ πέραν τοῦ κόσμου τούτου μετ' αἰσθημάτων ἀσφαλείας.

Ἐπανελθούσα εὗρε τὴν μητέρα τῆς ἀναμύνουσιν.

— Διατί ἐξῆλθες;

— Εἶχον ἀνάγκη νὰ πάρω ὀλίγον ἀέρα.

— Καὶ ποῦ ἐπῆγες;

— Ἔως εἰς τὸ παράλιον.

— Δὲν ἐκουράσθης;

— Τούναντιόν, σὰς βεβαιῶ μάλιστα ὅτι τώρα εἰ-

μαι καλλιτέρα παρὰ ὅταν ἐξῆλθον.

— Ἐὰν λοιπὸν δὲν εἶσαι κουρασμένη ἔρχεσαι μαζί μου εἰς Φλαμμουβίλ μετὰ τὸ πρόγευμα;

— Βεβαιότατα καὶ ἔρχομαι μαζί σας, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, χωρὶς νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ πλησίον σας.

— Ἐγὼ νὰ δώσω ὁδηγίας εἰς τὸν ξυλουργόν, καὶ σὺ θὰ τῷ δώσης ὅ,τι διαταγὰς θέλεις.

— Ἐγὼ ὁμοῦ δὲν θέλω τίποτε.

— Διατί τίποτε;

— Θέλω νὰ εἶπω τίποτε τὸ ὁποῖον σεῖς νὰ μὴ θέλετε. Μήπως δὲν προβλέπετε σεῖς ὅλα;

Μετὰ τὸ πρόγευμα συνώδευσε τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τῆς εἰς Φλαμμουβίλ ὅπου διήλθον τὴν ἡμέραν ἐν τῇ νέᾳ οἰκίᾳ καὶ τῷ κήπῳ αὐτῆς, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ Σωσάννη ἐνεκέντρισε ροδάς ἐστερημένας ἀνθέων, βεβαία οὖσα ὅτι οἱ γονεῖς αὐτῆς θὰ ἡγάπων αὐτὰς μόνον καὶ μόνον διότι αὕτη περιεποιήθη αὐτάς.

Εἰς Διελέτ ἐπέστρεψαν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δειπνήσωσι καὶ τῇ ἐσπέρᾳ πάντες ἀπῆλθον καὶ ἐκᾶθσαν ἐπὶ τῆς προκυμαίας. Ἐκείνη κατάρθωσε νὰ καθῆσθαι μετὰ τῶν δύο καὶ κρατῇ τὰς χεῖρας αὐτῶν, ἔμειναν δ' ἐκεῖ μέχρι τῆς νυκτὸς χωρὶς κανεὶς νὰ διαταράξῃ τὴν ἡσυχίαν αὐτῶν πρὸ τῆς γαληνιάδας θαλάσσης.

— Δὲν μᾶς ἐξηγήτε, πατέρα, πῶς σκοπεύετε νὰ διαρρυθμίσητε τὰς ἐργασίας σας; ἠρώτησεν ἀπευθυνόμενη πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ κ. Καπὲλ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἡγάπα νὰ διηγῆται τί ἐσκόπει νὰ πράξῃ, εὐχαρίστως ἤρξατο ἀναπτύσσων τὰ σχέδιά του. Ἦδη μόνον τὰς καλὰς ἀπόψεις τῆς ἐπιχειρήσεως ἔβλεπεν, ἀπώλεσε δὲ πᾶν ἔχνος κακῆς ἀπόψεως διὰ τῆς ὁποίας πρὸ τινων ἔτι ἡμερῶν ἐπεβάρυνεν αὐτὴν.

Ἡ Σωσάννη χωρὶς νὰ εἶπῃ τίποτε ἤκουεν, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν ἐπέβλεπεν αὐτοῦ τὴν χεῖρα διὰ κινήσεως, ἣν ἐκεῖνος ἐξελάμβανεν ὡς ἐπιδοκιμασίαν, ἄλλοτε δὲ ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς ἢ ἐπανεπαύετο ἐπὶ τῆς ἀγκάλῃς αὐτῆς.

Ὅταν ἡ δρόσος τῆς νυκτὸς ἤρξατο νὰ καθίσταται ἐπαισθητή, ἡ κ. Καπὲλ, κακῶς καὶ αὕτη ἐννοοῦσα τὴν σημασίαν τῶν θωπειῶν ἐκείνων τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, ἀπέδωκεν αὐτάς εἰς τὸ ψῦχος καὶ χωρὶς νὰ εἶπῃ τίποτε, ἐκ φόβου μὴ ἡ Σωσάννη ἀντεῖπῃ, ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψωσιν οἱ καθεύδοντες.

— Ἀπὸ τώρα! ἀνέκραξεν ἡ Σωσάννη. Πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἦτο ἀτελείωτος αὐτὴ ἡ ὥρα ἐσπέρα. Πόσον καλὰ εἴμεθα.

— Εἶναι ὥρα ἡ βραδιά ἀλλὰ ψυχρά, ἀπήντησεν ἡ κ. Καπὲλ.

— Προαγγέλλει ἀλλαγὴν τοῦ καιροῦ, εἶπεν ὁ κ. Καπὲλ.

— Τότε ἂς ἐπιστρέψωμεν, εἶπεν ἡ Σωσάννη.

Ὅταν ἀνῆλθον εἰς τὰ δωμάτια αὐτῶν, ἠναγκάσθη νὰ συγκρατήσῃ ἑαυτὴν ὅπως μὴ ἐναγκαλισθῇ τοὺς

γονεῖς αὐτῆς μετ' ἐκχύσεως αἰσθημάτων ἡ ὁποία θὰ τὴν προέδιδεν.

— Ἐς αὐριο.

— Καλὴν νύκτα.

HECTOR MALOT

(Ἀκολουθεῖ)

(Μετάφρασις Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ).

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Συνεδρία τῆς 12 Ἀπριλίου.

Ἀνακοίνωσις Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑ.

Κατὰ τὴν τακτικὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης δευτέρας, γενομένην ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ προέδρου κ. Ἀναστ. Χρηστίδου, παρόντος πολλοῦ ἀκροατηρίου, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας τακτικῆς συνεδρίας, τὴν ἀνακοίνωσιν περιλήψεως τῶν εἰσελθουσῶν ἐπιστολῶν καὶ τὴν πρότασιν νέων μελῶν, ὁ κ. πρόεδρος ἀγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ ἐκ τῶν ἐπιτίμων μελῶν τοῦ Συλλόγου ἀπὸ τοῦ 1886 ἀοιδίμου Θεοδώρου Ἀφεντούλη καὶ ἐκφράζει τὴν ἐπὶ τούτῳ λύπην τοῦ Συλλόγου, ἥτις διαδιδασθήσεται τῇ οικογενείᾳ τοῦ διαπρεποῦς ἀνδρὸς δι' ἐπισήμου γράμματος.

Μετὰ ταῦτα ἀνελθὼν τὸ βῆμα ὁ κ. Σ. Ι. Βουτυρᾶς συνεχίζει τὴν ἀνακοίνωσιν αὐτοῦ «Περὶ τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ σννδεομένων μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων». Ἐν προοιμίῳ δὲ δηλώσας, ὅτι συμφώνως τῇ ἐπιγραφῇ τῆς ἀνακοινώσεως αὐτοῦ, ἐπιγραφῇ, καθ' ἣν ὁ λόγος ἔσται καὶ περὶ τῶν μεγάλων ἱστορικῶν γεγονότων τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους ὅσα πρὸς τὸν Ἀκάθιστον Ὕμνον συνδέονται, περὶ τοιοῦτων γεγονότων ὁμιλήσει ἐν τῷ τρίτῳ τῷδε μέρει τῆς μελέτης αὐτοῦ, εἰσέρχεται εἰς τὸ θέμα. Κατάρχεται δ' αὐτοῦ ἀπὸ Γεωργίου τοῦ Ἀματωλοῦ, ὅστις ἐστὶν ὁ μόνος τῶν βυζαντινῶν χρονογράφων ὁ οἷον ποιούμενος μνηστὴρ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς Ἀκαθίστου ἀκολουθίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐκτίθησι δ' ὅδε τὰ γεγονότα ἅπερ τὴν εἰσαγωγὴν ταύτην προεκάλεσαν:

«Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως (Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου) ἦλθον οἱ Σαρακηνοὶ ἐν στόλῳ μεγάλῳ κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, προσδοκίμους κατὰ τὴν παραλίαν τοῦ Ἑβδόμου. Ἀντιπαρατάσσεται αὐτοῖς Κωνσταντίνος, ὃς ὦν πλεῖσται ναυμαχίαι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐγίνοντο ἀπὸ ἐαρινοῦ καιροῦ μέχρι τοῦ φθινοπωρινοῦ. Τοῦ δὲ χειμῶνος ἔτι γινόμενου διαπερῶν ὁ τῶν Σαρακηνῶν στόλος ἐχειμαζεν ἐν Κυζίκῳ. Καὶ πάλιν ἕαρος ἀρχομένου ἐκεῖθεν ἀναχθεῖς ὁμοίως τοῦ διὰ θάλασσαν εἶχετο πόλεμος. Ἐπὶ οὖν ἔτεσι τοῦ πολέμου διαρκέσαντος οὐδὲν πλέον ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἦν ἐν στόλῳ, ἀλλὰ πολλοὺς καὶ ἀναριθμήτους μαχητὰς ἀνδρας ἀποδαλόντες ὑπέστρεψαν πρὸς τὰ ἴδια. Ἐν δὲ τοῖς μέρεσι τοῦ Συλλαίου γενόμενοι καὶ ὑπὸ σκληρῶν καὶ ραγδαίων ἀνέμων καὶ θαλασίου κλύδωνος κατασχεθέντες ἄρδην ἀπώλον»

το. Ὅτε καὶ ἡ Ἀκάθιστος ἐτυπώθη καὶ τὸ κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ» καὶ τὸ «Προστασία τῶν Χριστιανῶν» καὶ τὸ «Πρεσβεία Θεοῦ». . . . «Ἐπ' αὐτοῦ, καθὰ προλέκεται, ὁ τῶν Σαρακηνῶν στόλος ὑποστρέψας, καὶ οἱ μὲν ἐν τῷ Συλζαίῳ κατεποντίσθησαν, οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Κιβυρραιωτῶν αὐθις πολεμθέντες ἠττήθησαν, ἐμπροσθέντων καὶ τῶν πλοίων αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ὑδατώδους πυρός· Καλλίνικος γάρ τις ἀρχιτέκτων ἀπὸ Ἡλίουπόλεως τῆς Συρίας προσφύγων τοῖς Ῥωμαίοις πῦρ ἀρχὴν αὐτὸς κατεσκεύασε καὶ τὰ τῶν Σαρακηνῶν σκάφη σύμψυχα ἀπώλεσε. Καὶ οὕτως οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ νίκης μεγάλης ὑπέστρεψαν ἔκτοτε τὸ ὕγρον πῦρ ἐφευρόντες».

Ὁ κ. Βουτυρᾶς ἐπάγεται εἰτα, ὅτι ὀλίγιστος περὶ τῆς φοβερᾶς καὶ μακρᾶς ταύτης πολιορκίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως πληροφωρίας εὐρίσκωμεν παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς χρονογράφοις. Ὁ Θεοφάνης, ὁ Νικηφόρος, ὁ Κεδρηνός, ὁ Ζωναρᾶς καὶ ὁ Γεώργιος Ἀμαρτωλὸς μόνις ἀφιστοῦσιν εἰς αὐτὴν ὀλίγας γραμμάς, καίτοι ἀφ' ἑτέρου ἐξαίρουσι πάντες τὴν μεγίστην ἐντύπωσιν, ἣν ὁ θρίαμβος τῶν Βυζαντινῶν καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν αὐτοῦ συναφθεῖσα μετὰ τῶν Σαρακηνῶν ἐνδοξοτάτη συνθήκη εἰρήνης πανταχοῦ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ τὴν Δύσιν ἐνεποίησαν. Τὴν ἐντύπωσιν δὲ θεωρεῖ ὁ κ. Βουτυρᾶς δικαιοτάτην, διότι, λέγει, οὐδέποτε ἴσως ἐν τῇ καθόλου ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος κρισιμώτερα διὰ τὸ μέλλον αὐτῆς ἐπέστη ὦρα, οὐδέποτε ἡ σύγκρουσις Εὐρώπης καὶ Ἀσίας ἐγένετο φοβερώτερα. Ἀλλ' ἡ σύγκρουσις αὕτη οὔτε Ἡροδότου ἱστορικοῦ, οὔτε Αἰσχύλου δοῖδοῦ ἔτυχε, οὔτε ἐξ ἐθνικῆς φιλοτιμίας καὶ ὑπερηφανίας ὑπὸ τῶν τῆς Ἑσπερίας ἱστοριογράφων ἐξήρθη ὥς ἡ νίκη Καρόλου τοῦ Μαρτέλου, ἀλλ' ἀποτελεῖ πάντως καὶ ἀποτελεῖ παγκόσμιον γεγονός, οὗ ἡ σημασία καὶ ἡ ἐπίδρασις ἂν μὴ ὑπερβάλλωσιν, ἐξισοῦνται ὅμως πρὸς ἄλλων τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῶν καταλανικῶν πεδίων.

Ἐξαίρων δὲ ὁ ἀγορητὴς τὴν σημασίαν τοῦ γεγονότος, παρατηρεῖ ὅτι καὶ αὐτὸ νέα δύναμις ἰσχυρά τε καὶ φοβερά ἐν τῷ ἀνατολικῷ ὀρίζοντι ἀνεφάνη, καθ' ἣν ὦραν ἀκριβῶς ὁ Ἡράκλειος συνεπλήρου τὸ ἔργον, οὐπερ ἕτερος πρὸ αὐτοῦ Μέγας Ἀνὴρ κατήρξατο. Ἀναφέρει δὲ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ Χοσρόου Σειρόν, ὅστις ἔγραψε τῷ Ἡρακλείῳ τὴν τοῦ Χοσρόου τύχην καὶ εἰρήνην ἀειπαγῆ πρὸς αὐτὸν ποιοῦμενος, ἀπεδίδω αὐτῷ πάντας τοὺς ἐν φρουραῖς Βυζαντινοὺς καὶ τοὺς ἐν Περσίᾳ πάση αἰχμαλώτους σὺν τῷ πατριάρχῃ Ζαχαρίᾳ καὶ τοῖς τιμίσις καὶ ζωοποιοῖς ξύλοις τοῖς ἐξ Ἱερουσαλὴμ ληφθεῖσιν ὅτε ὁ Σαχαρβάρτς ταύτην ἐξεπύρηνσε. Τὸ μέγα τοῦτο γεγονός ἀνήγγειλε διὰ γραμμάτων ἔτι ἐν Ἀσίᾳ εὐρισκόμενος ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος. Τῇ 15' μαΐου τοῦ 628 ἔτους, κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, ἀπειρον συνωστίζετο πλῆθος ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὅπως τῶν γραμμάτων τούτων τῆς ἀκροάσεως ἀπολαύσῃ. Ὅτε δὲ ἠκούσθησαν αἱ λέξεις «Ἀλαλάξατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ, δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ κτλ.» τὸ παριστάμενον πλῆθος ἐξεπύρηνε εἰς ἐπευφημίας. Μετ' ὀλίγους μῆνας ὁ Ἡράκλειος ἀφικνεῖτο εἰς Ἱερειαν παρὰ τὴν Χαλκηδόνα. Ἡ ὑποδοχή, ἥτις ἐγένετο τῷ

Ἡρακλείῳ, περιγράφεται ὑπὸ τοῦ κ. Βουτυρᾶ, ἀφηνουμένου τὰ τῆς τελετῆς ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὅπου ἐγένετο ἡ ὑψώσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ ἐν μέσῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁσμάτων «Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου» καὶ «Ὁ ὑψώσεις ἐν τῷ σταυρῷ ἐκουσίως». Ἐκτίθεται εἰτα ἡ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τῷ ἐπιόντι ἔτει 629 μετάβασις τοῦ Ἡρακλείου, φέροντος καὶ τὸ τιμιον ξύλον ὅπερ κατέθηκεν εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον, ἀποκαταστήσας τὸν πατριάρχην Ζαχαρίαν. Ἡ ἀφήγησις ἐν γένει τῶν ἐν Συρίᾳ ἀγώνων τοῦ Ἡρακλείου ἔπεται τούτοις ἐν λεπτομερείᾳ ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικῇ καλῶς γιγνομένη. Ἐκ δὲ τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ παραμονῆς ἐν Συρίᾳ καταφαίνεται ὅτι ὁ Ἡράκλειος προησθάνετο τὸ φοβερόν τῆς ἀρτιπαγοῦς τῶν Σαρακηνῶν δυνάμεως καὶ προέβλεπε τὰ πράγματα.

Ἄμα μαθὼν δὲ ὅτι παρεσκευάζετο ἡ ἐπανάληψις τῆς πολιορκίας τῆς Δαμασκού προδίδων τὴν ἀπώλειαν τῆς Συρίας, δρομαῖος σπεύδει εἰς Ἱερουσαλὴμ παραλαμβάνει ἐκεῖ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου, θρηνοῦντος τὸ τιμιον καὶ ζωοποῖον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, ὅπερ πρὸ 628 ἐτῶν μόλις ἐν θρίαμβῳ ἐκόμισε καὶ σὺν τῷ Μαρτίνῳ ἐπανακάμπτει διὰ ξηρᾶς εἰς Κωνσταντινούπολιν. Καταφθάνει τῷ 635 εἰς Ἱερειαν, ἐνθα πρὸ ἐπταετίας ἐν θρίαμβῳ εἰς Βυζάντιον ὑπέστρεφε τὴν μελαγχολίαν καὶ ἀπογοήτευσιν αὐτοῦ ἐπιτείνουσιν ἔτι μᾶλλον αἱ ἀναμνήσεις τῆς παρελθούσης δόξης καὶ ἡ θλίβερά αὐτῆς ἀντιπαράθεσις πρὸς τὸ ἐνεστώδες καὶ ἐξ Ἱερειᾶς ἔρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν οὐχὶ πλέον ὁ θριαμβευτὴς Ἡράκλειος, ἀλλὰ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ὀνόματος ἡ ἀσθενὴς σκιά. Ὁ θάνατος τοῦ Ἡρακλείου συμπίπτει πρὸς τὸν διορισμὸν ὡς διοικητοῦ τῆς Συρίας τοῦ περιπόστου Μωαβία. Βασιλεύοντος δὲ τοῦ Κωνσταντος, ἀναξίου τοῦ Ἡρακλείου ἐγγόνου, συνήθη εἰρήνη, ἀλλὰ ταχέως αὕτη ἐλύθη. Τὰ μετὰ ταῦτα γεγονότα ἐκτίθενται μετὰ ἐπιστημονικῆς συναφείας. Ὑστερον γίνεται λόγος περὶ τῆς πολιορκίας ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Παγωνάτου. Τὸ θέρος τοῦ 672 ἐκπλέει τῆς Συρίας καὶ ἡ ἐπίλοιπος μοῖρα τοῦ στόλου τῶν πολεμίων. Τὸν ἀπρίλιον τοῦ 673 αἱ διάφοροι μοῖραι τοῦ πολεμίου στόλου συνενωθεῖσαι καταπλέουσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ προσδραμιζοῦνται ἐν τοῖς θρακικοῖς μέρεσιν ἀπὸ τῆς πρὸς δύσιν ἀκρότητος τοῦ Ἑβδόμου, τῆς λεγομένης Μαγναύρας, λέγει ὁ Θεοφάνης, μέχρι πάλιν τοῦ πρὸς ἀνατολὴν ἀκρωτηρίου τοῦ λεγομένου Κυκλολίου, ἐνθα τὸν ναύσταθμον τοῦ σφετέρου στόλου πεποιήντο, κατὰ Ζωναρᾶν. Ἀπορον, προστίθουν ὁ κ. Βουτυρᾶς, κατόπιν τῶν ρητῶν τούτων μαρτυριῶν τοῦ Θεοφάνους καὶ τοῦ Ζωναρᾶ πῶς ἐκράτησεν ἡ γνώμη τοῦ ἀλλως σοφοῦ Γυλλίου περὶ τῆς θέσεως τοῦ Ἑβδόμου, ἣν ὥρισεν ἐν τῷ Τεκφοῦρ Σεραγίῳ, καὶ πῶς παρέδωκε τὸν Λεβῶ, τὸν Φινλαῦ καὶ ἄλλους ἱστορικοὺς νὰ παραδεχθῶσι παρὰ τὴν μαρτυρίαν ταύτην καὶ παρὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν πραγμάτων ὅτι ὁ τῶν Σαρακηνῶν στόλος περιέζωσε τὸ Βυζάντιον ἀπὸ τοῦ Γεδι κοιλί, ὅπερ κατ' αὐτοὺς τὸ Κυκλόδιον, μέχρι τοῦ Παλατᾶ καὶ τοῦ Ἐγιοῦπ, ὅπερ θεωροῦσιν ὡς τὴν παραλίαν τοῦ Ἑβδόμου. Ἀλλὰ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Γυλλίου, ἣν πάντες οἱ περὶ Κωνσταντινουπόλεως γράψαντες ἀνα-

δανίστως ἀπεδέξαντο, διὰ πολλῶν καὶ ἀναντιλέκτων μαρτυριῶν καὶ ἐπιχειρημάτων ἀνῆρθεσαν ὁ σοφὸς καθηγητὴς κ. van Millingen προαχθεὶς ἐκ τοῦ Βαλεσίου, τοῦ μόνου ἀντιταχθέντος εἰς τὴν τοῦ Γυλλίου γνώμην, καὶ ἐκ τοῦ κ. Schlumberger, ὅστις ἐν τῷ πολυτίμῳ αὐτοῦ περὶ Νικηφόρου Φωκά συγγράμματι καθορίζει (σ. 229) ὅδε τὴν τοῦ Ἑβδόμου θέσιν: «Τὸ Ἑβδόμον ἦν μέγα προάστειον τῆς πρωτευούσης ἐκτὸς τῶν τειχῶν κείμενον κατὰ μῆκος τῆς παραλίας τῆς Προποντιδὸς εἰς ἀπόστασιν ἑπτὰ μὲν μιλίων ἀπὸ τοῦ μιλιολίου τοῦ Ἀγίουσταῶνος, τριῶν δὲ περὶ τοῦ μιλίου ἀπὸ τῆς Χρυσῆς Πύλης», ἐνθα, δὴλον ὅτι, κεῖται σήμερον τὸ προάστειον Μακρύκιοι. Καὶ ἀληθῶς ἐὰν μόνος τὰς περὶ τῆς πολιορκίας ταύτης μαρτυρίας τῶν βυζαντινῶν χρονογράφων εἴχομεν πρὸς καθορισμὸν τῆς θέσεως τοῦ Ἑβδόμου, θὰ ἀνευρίσκομεν ταύτην οὐχὶ ἐντὸς τοῦ Κερατίου Κόλπου, ἀλλὰ κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Προποντιδὸς, ἐκτὸς τῆς πόλεως, ἐν τοῖς θρακικοῖς μέρεσι. Τὸ Ἑβδόμον, ὡς ἐκ τοῦ Θεοφάνους σαφέστατα ἐξάγεται, εἶχε κόλπον ἢ λιμένα, ὃν καθόριζον πρὸς δυσμὰς μὲν ἡ ἀκρότης, ἡ λεγομένη Μαγναύρα, πρὸς ἀνατολὰς δὲ πάλιν — ἡ λέξις εἶναι τοῦ Θεοφάνους καὶ πολλὴν ἔχει τὴν σημασίαν — τὸ ἀκρωτήριο τὸ λεγόμενον Κυκλόδιον, ἐν δὲ τῷ κόλπῳ τούτῳ, κατὰ Ζωναρᾶν, τὸν ναύσταθμον τοῦ σφετέρου στόλου πεποιήντο οἱ Ἀραβες. Ὁ δὲ Νικηφόρος καὶ Γεώργιος ὁ Ἀμαρτωλὸς περιττὴν ὁλως θεωροῦντες τὴν μνείαν τῶν δύο ἀκροτήτων ἀναφέρουσιν ἀπλῶς ὅτι ὁ τῶν Σαρακηνῶν στόλος ἀναχθεὶς προσωρμίζετο ἐν προαστείῳ τοῦ Βυζαντίου κατὰ τὸν παραθαλάσσιον τόπον τὸν καλούμενον Ἑβδόμον. Πρόκειται ἄρα οὐχὶ περὶ κλιμακῶδον παρατάξεως τοῦ πολεμίου στόλου ἐπὶ ἐκτάσεως τοσοῦτον εὐρείας, οἷα ἡ ἀπὸ Γεδικουλὲ μέχρις Ἐγιοῦπ, ἀλλὰ περὶ προσορμίδεως καὶ ναυλοχίας αὐτοῦ, ἀναχθέντος ἐκ τῆς Προποντιδὸς, ἐν τινι λιμένι ἢ κόλπῳ, ἐξ οὗ ἡ δύνατο νὰ προελαύνῃ ἐκάστοτε κατὰ τοῦ ἐν τῷ λιμένι τοῦ Βουκολέοντος βυζαντινοῦ στόλου.

Ἡ τῶν γεγονότων ἀφήγησις ἐν τοῖς ἔπειτα οὐκ ὀλίγα ἐνέχει περὶ τοῦ ὕγρου πυρός. Ἀλλὰ τὰ γεγονότα ταῦτα, ἐπαναλαμβάνει ὁ κ. Βουτυρᾶς, οὔτε δοῖδοῦ τινος ἔτυχον, οὔτε ἱστορικοῦ, οὔτε καὶ χρονογράφου, οἷος ὁ τὸ Πασχάλιον Χρονικὸν γράψας. Ἐντιμὸν ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ μόνη ἡ Ἐκκλησία. Ἀποδείξας δὲ τοῦτο, ὁ κ. Β. καταλήγει λέγων ὅτι ὁ βυζαντινὸς κόσμος ἐὰν μὴ εἶχε ποιητὰς καὶ ἱστορικοὺς ἀξιους τῶν μεγάλων ἐποποιῶν καὶ δραματικῶν εἶχε τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν ᾗ ὁ βυζαντινὸς κόσμος ἱερατογραφῶν καὶ ὑμνογραφῶν, περισυλλέγει καὶ κλιμακῶδον τάσσει ψαλμοὺς τοῦ Δαυὶδ, χωρία ἢ ἀναγνώσματα προφητῶν, ἐκφέρει τὰς κραυγὰς τῆς ἀγωνίας, ἄδει τοὺς θριάμβους αὐτοῦ ἢ τελεῖ τὰ εὐχαριστήρια τῷ Θεῷ καὶ τῇ Θεοτόκῳ, τῇ ὑπερμάχῳ τῆς πόλεως στρατηγῷ. Γεώργιος ὁ πατριάρχης, ὁ προστάς τῆς ἐκτικῆς οἰκουμένης συνόδου, ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς ὑφῆς τῶν ποιημάτων αὐτοῦ καταφαίνεται, καὶ οὐκ ὁ φίλος τοῦ Φωκά Γεώργιος ὁ Μιτυληνῆς, εἰς ὃν ὁ ἐν πολλοῖς ἀπατηθεὶς Ἀλλάτιος ἀποδίδει ἐσφαλμένως τὴν σύνταξιν τοῦ Κανόνος τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου, ἐκφράζει δι' αὐτοῦ τὴν τῶν Βυζαντινῶν ἀγωνίαν. Οὐδόλως

δὲ τολμηρὸν τὸ διαβεβαιῶσαι ἐκ τε τοῦ ὀνόματος ἐνίων ἱερατογραφῶν καὶ ὑμνογραφῶν, ἐκ τῶν γινωμένων ἐν τοῖς τροπαρίοις καὶ ὕμνοις σαφῶς εἰς τὰ γεγονότα ὑπαινιγμῶν, ἐκ τῶν παρεμβαλλομένων βαρυσημάτων ψαλμῶν καὶ προφητικῶν χωρίων τοσοῦτον καθαρῶς ἀναφερομένων εἰς τὴν πολιορκίαν ταύτην, ὅτι δύναται τις τὴν ἱστορίαν τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν νὰ συγγράψῃ, ὅτι αἱ πλεῖστα τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ τριωδίου συνετάγησαν ἢ ἐτυπώθησαν ἢ κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην ἢ μικρὸν μετ' αὐτὴν καὶ πρὸς ἀνάμνησιν αὐτῆς. Τί ἕτερόν ἐστι τὸ Ἀποδείπνον ἢ κραυγὴ ἀγωνίας, προσδοκίας, ἐλπίδος θριάμβου;

Τίνος ἔνεκα ἄρα γε κατὰ πάσας τὰς ἀκολουθίας ταύτας τοῦ φεβρουαρίου καὶ τοῦ μαρτίου μὴνός ἡ ἐθνικὴ φλέψ ἰσχυρότερον παρὰ ποτε ἐν αὐταῖς πάλαι; Εἰσὶ ταῦτα πάντα τυχαῖα ἢ μᾶλλον ὁ βυζαντινὸς λαὸς καθηγιάσε τὰς ἡμέρας τῶν δύο τούτων μνηῶν, καθ' οὓς μετ' ἀγωνίας ἀνέμενε ἐπὶ ἑπτὰ ὅλα ἔτη τὴν ἐπίλυσιν τῆς φοβερᾶς πολιορκίας καὶ κατὰ τοὺς ὁποίους ἐπῆλθεν ἡ πλήρης τῶν πολεμίων καταστροφή; Ἀναγράφων δὲ ὁ κ. Βουτυρᾶς πολλὰ ἐκ τῶν ἀκολουθιῶν τούτων, παρατηρεῖ ὅτι ταῦτα οὐδαμῶς τυχαῖα δύναται νὰ θεωρηθῶσιν, ἀλλ' ἱστορικὴν ἀξίαν ἔχοντα.

Ἡ συνέχεια κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 26 ἰσταμένου.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ Αἴτην. Τοπογραφία τοῦ ἡφαιστείου.—Σύντομος ἱστορία τῶν ἐκρήξεων αὐτοῦ.—Ἡ ἐκρήξις τοῦ 1892.

Μεταξὺ τῶν μεγάλων γεωλογικῶν φαινομένων τοῦ 1892 ἐξαιρετικὴν κατέχει θέσιν ἡ κατὰ τὸ ἔτος τούτο γενομένη ἐκρήξις τῆς Αἴτηνης, ἥτις διέσπειρε τὸν τρόμον εἰς μέγα τῆς Σικελίας τμήμα, διαρκέσασα ἐπὶ μῆνας ὅλους καὶ προξενήσασα μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὰς πέριξ τοῦ μεγάλου τούτου ἐν ἐνεργείᾳ ἡφαιστείου χώρας. Καὶ ἐγένετο μὲν ἐν προηγουμέναις ἐπιστημονικαῖς ἡμῶν ἐπιθεωρήσεσι λόγος περὶ τῆς ἐκρήξεως ταύτης, ἀλλ' ἥδη τοῦ φαινομένου ἀπὸ πολλοῦ λήξαντος καὶ τῶν περὶ τούτου εἰδήσεων συμπληρωθεῖσιν, καλὸν νομίζομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ γεγονός τοῦτο ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ, νὰ σχετίσωμεν δὲ αὐτὸ μετὰ τῶν προγενεστέρων καὶ ἱστορικῶς μεμαρτυρημένων ἐκρήξεων, ὥστε ν' ἀναδειχθῶσιν οὕτω αἱ πρὸς τὰς πλεῖστας τῶν μεγάλων ἐκρήξεων τοῦ ἡφαιστείου τούτου ἀναλογίαι τῆς τελευταίας ταύτης.

Καὶ ὅσον ἀφορᾷ μὲν τὴν τοπογραφίαν τοῦ μεγίστου τῶν ἡφαιστείων τοῦ ἀρχαίου κόσμου, σημειούμεθα συντομώτατα ὅτι ἡ Αἴτην, καίπερ δεσπόζουσα ἀπάσης τῆς Σικελίας, καίπερ ἔχουσα ὕψος 3313 μ., δὲν ἔχει ὅμως τὴν κωνικὴν μορφήν τοῦ Βεζουβίου, τὴν γενικῶς ἀποδιδωμένην εἰς τὰ ἡφαιστεία. Τῷ ὄντι, αἱ ὑπάρχειαι αὐτῆς ἐκτείνονται ἐπὶ περιφερείας σχεδὸν ἐξισουμένης πρὸς 30 λεύγας, αἱ δὲ καίτινες αὐτῆς ὑψοῦνται ὁλως ἀνεπαίσθητως ἀπὸ τῆς

πεδιάδος μέχρι της κορυφής του όρους, ούτω δὲ ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτῆς διαδέχονται ἀλλήλας ἡρέμα αἱ διάφοροι φυτικαὶ ζῶναι. Κυρίως ἡ ὅλη ἐπιφάνεια τοῦ όρους δυνατὸν νὰ χωρισθῇ εἰς τρεῖς διακεκριμένας ζώνας, τὴν ἔσθον, ἡψομένην εἰς 2500 μ., τὴν ἀμέσως ἐπομένην ταύτης κατωκνημένην δαδοσκεπῇ χώραν, ἐν ᾗ εὗρονται δάση πίτυος καὶ καστανεῶν, καὶ τὴν κατωτάτην, ἥτις εἶναι καλλιεργμένη καὶ καλύπτεται ὑπὸ ἀμπέλων. Οὕτως ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ όρους ἔχει τις πρὸ αὐτοῦ θαυμάσιον πανόραμα, ἐνῶ ἐκτυλίσσονται κλιμακιδὸν ἅπαντα τὰ προϊόντα τῆς εὐρωπαϊκῆς χλωρίδος. Βλέπει τις καθαρῶς τὴν ζώνην τῶν ἀδιαλείπτων χιόνων¹, εἶτα τὴν δασοσκεπῇ, καὶ τελευταίον τὴν καλλιεργμένην, συνιστῶσαν τὰς ἐκτεταμένας πραδίνας οἰκηλικὰς πεδιάδας· ἡ δὲ κορυφή τοῦ ἡφαιστείου κειμένη πέραν τῆς ζώνης τῶν ἀδιαλείπτων χιόνων εἶναι πάντοτε κεκαλυμμένη ὑπὸ χιόνος ἢ καὶ ἀόρατος ἐν τὸς τῶν νεφελῶν.

Ἡ Αἴτην εἶνε τὸ σημαντικώτερον τὰ τὸ ἀρχαιότερον τῶν ἡφαιστειῶν τῆς Εὐρώπης, διότι ἐνῶ αἱ τοῦ Βεζουβίου ἐκρήξεις ἀρχονται ἀπὸ τοῦ έτους 79 π. Χ., αἱ τῆς Αἴτηνης εἶνε ἀρχαιόταται, οἱ δὲ παροξυσμοὶ αὐτῆς ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων ἱστορικῶν καὶ ἐξυμνήθησαν ὑπὸ τῶν ποιητῶν τῶν ἐθνῶν τούτων. Ἀλλ' αἱ μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι τοῦ ἡφαιστείου τούτου ἐκρήξεις ἦσαν ἡ τοῦ 56 π. Χ. έτους, καὶ αἱ τῶν σωτηρίων έτων 1183, 1285, 1381, 1444, 1643, 1646, 1669, 1682, 1744, 1754, 1761, 1767, 1771, 1780, 1781, 1792, 1809, 1811, 1844, 1852, 1865, 1868, 1874, 1879, 1883 καὶ 1886, καὶ τούτων πάλιν ἀξιολογώτεραι ἦσαν: ἡ τοῦ 1669, ἥς προσηύθη σεισμὸς ἀνατρέψας ἐκ θεμελίων τὴν πόλιν Nicolosi, ἐσχηματίσθη δὲ κατὰ τὴν ἐκρήξιν ταύτην (11 μαρτ. 1669 ν. μ.) τὸ όρος Rossi—monte Rosso—ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ ἡφαιστείου ἀναρριφθέντων καταπληκτικῆς ποσότητος ἡφαιστειακῶν ὑλῶν· ἡ τοῦ 1754, καθ' ἣν ἐσχηματίσθησαν κατὰ μῆκος τοῦ όρους ὑπερμεγέθεις σχισμαί, ἐξ ὧν ἐξεβλήθησαν λάβαι καὶ σκωρίαί· ἡ τοῦ 1767, ἐπίσης καταστρεπτική· ἡ τοῦ 1771, καθ' ἣν αἱ λάβαι ἀφύχθεισαι κατὰ τὴν κάθοδον αὐτῶν ἐπὶ ἀποκρήμινον τοῦ όρους ὀφρύος κατέπεσον κατὰ μῆκος τῶν κατακορύφων παρειῶν αὐτοῦ, ἐσχηματίσθαι ἀληθῆ καταρράκτην διαπύρων ὑλῶν, κινήσαντα τὸν θαυμασμὸν τῶν συγχρόνων· ἡ τοῦ 1809, βιασιότατη, καθ' ἣν ἐσχηματίσθησαν αἰθινιδίως κατὰ τὸ μέσον τοῦ όρους 12 νέοι κρατῆρες, ἐξ ἐκάστου τῶν ὁποίων ἐξεχύθησαν χεῖμαρροι διαπύρου λάδας, καταχωσάσης ἀπάδας τὰς ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ όρους κειμένας ἐξοχικὰς

1) Μεταχειρίζομαι τὸν όρον ἀδιάλειπτοι χιόνες ἀντὶ τοῦ αἰώνιοι ἢ καὶ ἄτηκτοι χιόνες (neiges perpétuelles), διότι οἱ όροι ἐκεῖνοι περιέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν μὴ δυναμένην πλέον νὰ στηριχθῇ ὑπὸ θέσει, ὅτι πρόκειται περὶ τῶν αὐτῶν χιόνων ἢ πάγων ὑπαρχόντων ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὑψηλῶν ὀρέων ἀπ' αἰώνων, ἐνῶ εἶνε σήμερον ἀναμφισβήτητως ἀποδείξιμὸν. ὅτι ἀπ' ἐνός μὲν οὗτοι βραδείως κυλίσονται πρὸς τὰς ὑπωρείας παγῶνας, ἀπ' ἐτέρου δὲ ὅτι τήκονται μὲν ἐν μέρει κατὰ τὸ θέρος, ἀναπληροῦνται δὲ διὰ πύξεως τοῦ ὑδατος ἢ τοῦ ὑδατιοῦ ἢ καὶ διὰ πύξεως νέων χιόνων κατὰ τὸν χειμῶνα.

οἰκίας διὰ στρώματος ὑψους 10—12 μ.· ἡ τοῦ 1811, καθ' ἣν ἐσχηματίσθησαν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ όρους πολυάριθμοι σχισμαί, ἐξ ὧν ἐξεχύθησαν διάπυροι λάβαι, φωτίσασαι τὸν ὀρίζοντα καθ' ἅπασαν τὴν νύκτα, καὶ ἐκ τῆς μεζονος τῶν ὁποίων ἡ λάβα ἐξηκολούθησεν ἀναδιδομένη ἐπὶ μῆνας ὅλους. Ἐνῶ δὲ ἐθεωρεῖτο ἡ ἐκρήξις αὕτη λήξασα, αἰθνης νέφος τέφρας ἐσφενδονίσθη ἀπὸ τοῦ ὑφαιστείου εἰς τὸν ἀέρα καὶ παρασυστῆν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐφθασε μέχρι τῆς Κατάνης. Φοβερὸς κρότος, προσόμοιος πρὸς τὸν τῶν συγκροουμένων κυμάτων τῆς μυκωμένης θαλάσσης, συνώδευσε τὴν δευτέραν ταύτην φάσιν τῆς ἐκρήξεως. Ἐπίσης ἀξιόλογοι ἦσαν καὶ αἱ ἐπόμεναι ἐκρήξεις: ἡ τοῦ 1865 (τὴν νύκτα τῆς 19/31 ἰανουαρίου), καθ' ἣν φοβερά δόνησις ἠνάγκαζε τοὺς κατοίτους τῶν ἐπὶ τῆς βορειοανατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ἡφαιστείου χωρίων νὰ ἐξέλθωσι περὶτρομοὶ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν, καὶ μεθ' ἣν, σχισθέντος τοῦ ἐδάφους ἐπὶ σημείου κειμένου περὶπου εἰς ἡν θέσιν καὶ τὸ κέντρον τῆς φοβερᾶς ἐκρήξεως τοῦ 1669, ἡ λάβα ἤρξατο ῥέουσα μετὰ τοιαύτης ταχύτητος καὶ ἀφθονίας, ὥστε ἐντὸς 3 ἡμερῶν ἐσχημάτισε διάπυρον ῥάκα 6 χμ. μῆκους, πλάτους 3 μέτροι 4 χμ. καὶ ὑψους πολλαχού ἀφικνουμένην μέχρι 10 καὶ 12 μέτρων, ὅστις, κωλυθεὶς ὑπὸ τινος ἀρχαιότερου ἐξαργεννοῦς κώνου, διηρέθη εἰς δύο βραχίονας, ὧν ὁ εἰς καταρριφθεὶς ἐντὸς στενῆς καὶ βαθείας κοιλάδος ἐσχημάτισε πύρινον καταρράκτην, παραφέροντα στερεοὺς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ βράχους, καταπίπτοντας μετὰ πατάγου ἐξ ὑψους 50 μ., ἐπὶ δὲ ὅλοι νέοι κρατῆρες ἐσχηματίσθησαν, ἐν οἷς συνδαινὸν ἀλλεπάλληλοι σφοδρόταται ἐκρήξεις, προσόμοιαι πρὸς τὸν κρότον τῆς βροντῆς καὶ πρὸς σειρὰν κτύπων ὑπερμεγέθους σφύρας ἐπὶ τοῦ ἄκμονος· ἡ τοῦ 1868, παρακολουθήσασα ἀμέσως τὴν λήξιν τῆς ἐκρήξεως τοῦ Βεζουβίου καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἀναφανείσα ὡς ἐκσφενδονίστις μεγάλης ποσότητος ἡφαιστειακῆς τέφρας (lapilli), ἥτις διήρκεσεν ὀλίγας μόνον ὥρας, μετὰ μίαν δὲ μετὰ τὴν πρώτην ταύτην φάσιν ἐβδόμῃ, περὶ τὸ ἐσπέρας τῆς 26/8 δεκεμβρίου, ἀναφανείσα ὡς κυρίως ἐκρήξις λάδας, ἥς ἡ ῥοὴ ἀρξαμένη τὴν 14/26 δεκεμβρίου διήρκεσε μέχρι τοῦ φεβρουαρίου τοῦ 1869· ἡ τῆς 17/29 αὐγούστου 1874, καθ' ἣν δύο ἰσχυραὶ σεισμικαὶ δονήσεις ἐγένοντο αἰσθηταὶ εἰς τὰ ἐπὶ τῶν βορείων προπόδων τοῦ όρους κείμενα χωρία, ἐσχηματίσθη δὲ σχισμὴ 3 χμ. μῆκους, ἔχουσα διεύθυνσιν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ μῆκος 420 μ., ἐξ ἧς ἐσφενδονίσθηται ἄτμοι, ὕδωρ καὶ ἀέρια, ἀνεφάνθη δὲ κρατὴρ ἐλλειπτικῆς σχήματος ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους τῆς σχισμῆς, μικρὰ δὲ στόμα, 35 τὸν ἀριθμὸν, κατὰ μῆκος τῆς σχισμῆς ταύτης, ὧν τινὰ ἀνέδωκαν καὶ ῥάκα λάδας· ἡ τῆς 13/25 μαΐου 1879, καθ' ἣν πελώριον νέφος ὑδρατιοῦ καὶ τέφρας ἐσφενδονίσθη ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν τοῦ όρους, παρὰ τὸν κεντρικὸν κρατῆρα καὶ ἐπὶ τῆς μεσημβριοανατολικῆς κλιτύος, τὴν ἐσπέραν δὲ τῆς 14/26 μαΐου ἐσχηματίσθη πελώρια σχισμὴ, ἐφ' ἧς ἀνεφάνθησαν πολυάριθμοι λίαν ἐνεργοὶ κρατῆρες, ἀπὸ δὲ τοῦ ὑψηλοτέρου σημείου τῆς σχισμῆς ἀνερρίθη μεγάλη ποσότης κισσροειδοῦς ὑλης, καλυψάσης ἅπαν τὸ βορειοανατολικὸν τμήμα τῆς Σι-

κελίας καὶ μετενεχθείσης ὑπὸ τοῦ ἀνέμου μέχρι τῆς Μεσσήνης καὶ τοῦ Ἰνγίου εἶτα δὲ ἡ λάβα ἤρξατο ῥέουσα ἐπὶ τοῦ όρους μετὰ μεγάλης σχετικῆς ταχύτητος (10 μ. καθ' ὥραν) ἔνεκα τῆς σημαντικῆς τοῦ ἐδάφους κλίσεως· καὶ ἡ τῆς 6/18 μαΐου 1886, καθ' ἣν κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ κρατῆρος ἀνερρίθησε πελώρια πίδαξ ἀποτελουμένη ἐκ τέφρας καὶ καπνοῦ, ἥτις ἀνυψωθείσα ἀπετέλεσε ὑπερμεγέθη στήλην καταπεσοῦσαν ἐπὶ τοῦ όρους καὶ καλύψασαν σχεδὸν ὅλοσχερὸς τὰ πλευρὰ αὐτοῦ, ἦν παρρηκολούθησε τὴν αὐτὴν ἡμέραν σειρὰ σεισμικῶν δονήσεων, μεθ' ἧς ἐπὶ τῆς διάρρηξης τῆς ἀνατολικῆς κλιτύος τοῦ όρους, 8 χμ. πρὸς βορρᾶν τῆς Nicolosi καὶ εἰς ὑψος 1400 μ. ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Πλὴν δὲ τῶν ἀνωτέρω περιγραφεισῶν μεγάλων τῆς Αἴτηνης ἐκρήξεων σημειούμεθα ὅτι ἡ πρώτη ἐκρήξις ἡ ἀναφερομένη ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν εἶνε ἡ τοῦ 693 έτους π. Χ., μετὰ ταύτην δὲ ἡ τοῦ 475 π. Χ., ἥτις ἐνέπνευσε στίχους τινὰς εἰς τὸν Πίνδαρον. Ἐτεραι δὲ ἀξιόλογοι ἐκρήξεις μὴ σημειούμεναι ἀνωτέρω ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν γενόμεναι τῷ 350, 126 καὶ 49 π. Χ., ὡς καὶ τῷ 38 μ. Χ. έτει. Κατὰ τὸν Προκόπιον ἡ τέφρα τῆς ἐκρήξεως τοῦ έτους 550 ἐφθασε μέχρι Κων/πόλεως. Οἱ δὲ συνωδεύσαντες τὴν ἐκρήξιν τοῦ 1169 σεισμοὶ κατέστρεψαν τὴν πόλιν Κατάνην.

Ἀποπερατοῦντες ἐνταῦθα τὴν περὶ τῶν ἐκρήξεων τῆς Αἴτηνης σύντομον ἱστορικὴν ἡμῶν σκιαγραφίαν, μεταβαίνομεν εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς τελευταίας τοῦ ἡφαιστείου τούτου ἐκρήξεως, ἀρξαμένης τὴν 26/8 ἰουλίου 1892, καὶ θεωρηθείσης πολλὰ βιασιότερας τῆς τοῦ 1886.

Τὴν νύκτα τῆς 26/8 ἰουλίου παρετηρήθη ἐξερχομένη τοῦ κεντρικοῦ κρατῆρος πελώρια στήλη μέλανος καπνοῦ, συνωδευομένη ὑπὸ ἀστραπῶν καὶ βιαιῶν δονήσεων σεισμοῦ. Τὴν ἐπαύριον ἠκούσθη φοβερά ἐκπυροκρότησις καὶ νέος κρατὴρ ἠνεώχθη ἐπὶ τοῦ όρους Palombara. Τὰς ἐπομένας ἡμέρας ἐσχηματίσθη σχισμὴ μῆκους 4 χμ., 18 δὲ κρατῆρες ἀνερρίπτουν λάβαν, τέφραν καὶ συντρίμματα βράχων, ἅτινα σφενδονίζοντα εἰς ὑψος πολλῶν ἑκατοντάδων μέτρων ἐρρήγγυντο ἐν τῷ ἀέρι ὡς ὀλμοι. Ἡ λάβα ἔρρεε ἐκατέρωθεν τοῦ Monte Nero, ἀποτελοῦσα δύο διακεκριμένους ῥακάς πυρὸς, οἵτινες καταπίπτοντες ἀπὸ τοῦ ὑψους τῶν βράχων ἐσχημάτιζον λάμποντας καταρράκτας. Αἱ δύο αὗται πύρινοι στήλαι ἦσαν ὁρατοὶ μακρόθεν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐτι τῆς εἰς ἀπόστασιν 5 ὁλῶν λευγῶν κειμένης Κατάνης, δύο δὲ ἐκ τούτων ἐγεννήθησαν ῥακάς. ὧν ὁ μὲν εἰς, διευθυνόμενος πρὸς Α., ἠπειλεῖ τὴν Nicolosi, ὁ δὲ πρὸς δυσμὰς ἔβαινε πρὸς τὸ Borillo καὶ Belparso.

Τὸ φαινόμενον ἦτο φοβερόν. Ἐνῶ ἡ σελήνη ἐφώτιζε τὰς κορυφὰς τῶν κεκαλυμμένων ὑπὸ ἀμπέλων λόφων, ὑπέρυμφοι φλόγες ἐφώτιζον πενθίμως τὴν πέριχ χώραν. Ἡ λάβα ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον αὐτῆς, ὁ δὲ πρὸς δυσμὰς διευθυνόμενος ῥαξ αὐτῆς, βαίνων ἐπὶ τοῦ κατὰ τὴν ἐκρήξιν τοῦ 1886 ἐσχηματισθέντος στρώματος τῆς αὐτῆς ὕλης μετὰ ταχύτητος 15 μ. καθ' ἐκάστην ὥραν, κατέκαυσε τὰς ἐκεῖ ἐνδοκίμενας φυτείας τῶν ἐλαίων καὶ τῆς ἀμπέλου,

ἐμπνέων τὸν πανικὸν εἰς τὰς πλησίον τοῦ φοβεροῦ πυρίνου ῥακὸς κειμένας χώρας.

Ἡ ἔδρα τῆς ἐκρήξεως ταύτης ἔκειτο εἰς τὸ ἀνωτέρον ὄριον τῆς δευτέρας ζώνης τῆς Αἴτηνης—ἦτοι τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος δευτέρου τμήματος τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, ὅπερ μᾶλλον κεκαλυμμένον ὦν τῆς κατωτέρας καὶ καλλιεργμένης ζώνης αὐτῆς, καλύπτεται τὸ πλεῖστον ὑποπυκνῶν καὶ μεγάλων δασῶν διακοπτομένων ὑπὸ πεπνηγῶν ῥακῶν λάδας—ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς κλιτύος, εἰς ὑψος 1900 μ., παρὰ τοὺς πρόποδας δὲ τοῦ ὑπὸ τῆς λάδας τῆς Montagnola ἐσχηματιζομένου ἀπορρώγος, ἐνθα παρετάχθησαν οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες πολυάριθμοι ἐξαργεννεῖς κώνοι, συμπίπτουσι δὲ αἱ δύο ἐσχηματισθεῖσαι κατὰ τὴν ἐκρήξιν ταύτην ῥωγμαί. Τούτων ἡ δυτικὴ, παρουσιάζει μέγιστον πλάτος 40 μ. καὶ βάθος 50 μ., ἠνεώχθη δὲ ἐπὶ ἀρχαιότερου ῥακὸς λάδας· ἡ δὲ ἑτέρα, ἐν μέρει ἀποφραγεῖσα ὑπὸ τῶν ἀναρριφθέντων ὑλῶν, εἶνε πολλὰ τῆς πρώτης στενωτέρα, αἱ δὲ ὄχθαι αὐτῆς ἐπὶ ὑψους 15 μ. φαίνονται ἐσχηματισμέναι ὑπὸ σφαιροειδῶν τεμαζίων σκωρίας, ἥτις διετηρήθη διάπυρος μέχρι τῆς 26/8 αὐγούστου. Ἡ ἀπὸ τῆς ῥωγμῆς ταύτης ἐξεληοῦσα λάβα κατῆλθε πρὸς δυσμὰς τοῦ Monte Nero del Bosco, ῥέουσα δὲ πρὸς τὸ μεσημβριοδυτικόν, κατεκάλυψε τὴν λάβαν τοῦ 1883 ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Monte Rinazzi καὶ τέλος ἔσθι νοτιώτερον, ἀνατολικῶς τοῦ Monte Secreto.

Ἡ διεύθυνσις τῶν ἡφαιστειογενῶν κώνων τῆς ἐκρήξεως ταύτης διέρχεται σχεδὸν ἀκριβῶς διὰ τῆς κορυφῆς τῆς Αἴτηνης ἀφ' ἐνός, διὰ τοῦ Monte Gemmelaro δὲ, κρατῆρος τῆς ἐκρήξεως τοῦ 1886, ἀφ' ἐτέρου. Εἶναι δὲ οὗτοι τέσσαρες, τόσῳ ὑψηλότεροι τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους ὅσῳ βορειότερον κείνται.

Ἡ ἐκρήξις, διακοπεῖσα ἐπὶ 10 περίπου ἡμέρας, ἐπανεληφθῇ τὴν 14/26 ἰουλίου μετὰ μεγίστης ἐντάσεως, τὴν δὲ 11/23 αὐγούστου πολλὰ νέα στόμια ἠνεώχθησαν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ όρους, ἐξ ὧν ἐξήρχοντο φλόγες, συνωδευόμεναι καὶ παρακολουθούμεναι ὑπὸ ῥοῆς ἀφθόνου λάδας, ἥτις ἐξεχύθη εὐτυχῶς ἐντὸς τῆς ἱστορικῆς κοιλάδος Val del Pove, ἐσώθησαν δὲ οὕτω αἱ ἐπὶ τῶν προπόδων τοῦ όρους ἰδιοκτησίαι. Καὶ πάλιν δὲ τὴν 11/23 αὐγούστου ἐφάνθησαν ῥωγμαὶ κρατῆρων ἀναδιδουσαι καπνὸν ἐν τῇ δυτικῇ καὶ βορείᾳ χώρᾳ, αἵτινες μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης διετηρήθησαν ἀόλαβεῖς. Εὐτυχῶς ἡ ἐκρήξις ἔληξε κατὰ τὰ τέλη τοῦ αὐγούστου, διαρκέσασα μὲν ἐπὶ μακρόν καὶ ὁμολογουμένως οὕσα ἡ βιασιότατη τῶν ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας συμβαδῶν, μὴ ἐπενεγκοῦσα ὅμως εὐτυχῶς τὰς ἐξαιρετικὰς καταστροφὰς, αἵτινες ἀπαντῶσιν ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς Σικελίας καὶ ἄλλων ἐδρῶν τῶν ἡφαιστειακῶν φαινομένων.

ΗΛ. Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Η ΣΑΡΡΑ ἐν Κωνσταντινουπόλει.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Τὸ δεύτερον ἦδη ἐλθοῦσα ἡ μεγάλη τραγωδὸς Σάρρα Bernhardt εἰς τὴν βασιλίδα ταύτην τῶν πόλεων, ἐποιήσατο ἐναρξίν τῶν παραστάσεων αὐτῆς, ὡς προεγράψαμεν, ἐν τῷ θεάτρῳ Βέρδν ἀπὸ τῆς παρελθούσης δευτέρας, καθ' ἣν ἐδίδασκε τὴν Καμελιόφρον (Dame aux Camélias) τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά υἱοῦ. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου τῆς νεότητος τοῦ λέοντος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἐγράψαμεν ἐν ταῖς πρώταις ἡμῶν Ἐπιθεωρήσεσιν. Ὡς συμπλήρωσιν δὲ τῶν γραφέντων ἦδη, σημειούμεθα ὅτι ἡ Σάρρα Bernhardt ἀνέλαβε τὸ πρόσωπον τῆς Marguerite Gautier, ὅπερ διέπλυνεν ἡ Mlle Doche κατὰ τὸ 1852, κατὰ τὸ ἔτος 1884, ὅτε ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Porte-Saint-Martin ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα τοῦ Δουμά.

Κατὰ τὴν διδασκαλίαν δὲ ταύτην ἐφάνη τὸ ζήτημα τοῦ πῖλον τοῦ πατρὸς Duval, ὅπερ μεγίστην προῦκάλεσε συζητήσιν, προκλήθην ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου τοῦ Porte-Saint-Martin, συζητήσιν, ἥς μετέδχε καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεύς. Ἰδοὺ τὸ ζήτημα: Κατὰ τὴν τρίτην πράξιν τῆς Dame aux Camélias ὁ Duval πατήρ, ὃν ὑπεκρίνετο ὁ Lafontaine, παρουσιάζεται πρὸ τῆς Marguerite Gautier, ἣν ὑπεκρίνετο ἡ Σάρρα Bernhardt, κρατῶν τὸν πῖλον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ καὶ ἐρωτᾷ: «Ἡ δεσποινὶς Μαργαρίτα Γκωτιέ (Mlle Marguerite Gautier);—Εἵμαι ἐγώ», ἀπαντᾷ ἡ νεὰ γυνή. Ἐπὶ τούτῳ ὁ Duval θέτει ἐπὶ κεφαλῆς τὸν πῖλον, καὶ φέρει αὐτὸν ὅπως περιφρονήσῃ τὴν Μαργαρίταν καταστρέψασαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐκβάλλει δ' αὐτὸν μόνον μετὰ πέντε λεπτά, ὅτε αὕτη παρέδχε δείγματα τῆς ἀφιλοκερδεΐας αὐτῆς. Τὸ σκηνικὸν τοῦτο οὐδαμῶς εὐνέεσθαι τῷ ἀκροατηρίῳ· τὰ πέντε λεπτά ἐφάνησαν αὐτῷ ὥρα ὅλη· μικρὰ φρικίασις ἀνυπομονησίας διήρχετο τὰς σειρὰς τῶν ἐδωλίων, πνοὴ δ' ἀνακουφίδεως ἐπέπνευεν ὅτε ὁ Duval ἀπεκαλύφθη. «Ἐπὶ τέλους!» ἐψηθύρισε ἡ αἰθουσα. Τούτων γενομένων, τῇ ἐπιούσῃ δευτέρᾳ ὁ κ. Sargy, ἐρμηνεύων τὸ γενικὸν αἰσθημα, ἐπιπλήσσει τὸν ὑποκριτὴν καὶ κράζει πρὸς αὐτόν: «Κάτω τὸ καπέλλο (Chapeau bas)»! Ἀλλ' ὁ Δουμάς εὐθύς ἀναδέχεται τὴν εὐθύνην τοῦ σκηνικοῦ, δικαιολογεῖ αὐτὸ οὐ μόνον διὰ λόγων ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ προσώπου ἀπορροδόντων, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγων ἀπολύτων. «Κατὰ τὴν αὐτὴν περίστασιν, ἔγραφε, θὰ ἐπραττον τὸ αὐτό. Θὰ ἐχαιρέτων ἅπαξ μόνον, διότι ἐνώπιόν μου εἶχον γυναῖκα. εἶτα δὲ θὰ ἐπέθετον τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, ὅπως καταστήσω φανερόν τῇ γυναικὶ ταύτῃ, ὅτι ἀποδοῦς τὸν προσήκοντα χαιρετισμὸν πρὸς τὸ φῦλον αὐτῆς, λαμβάνω τὴν θέσιν ἀνδρός, ὅστις γινώσκει ὅτι αὕτη ἐν τῷ φῦλῳ τούτῳ ἐπραξε καὶ τὸ συνάλλαγμα ὅπερ ἐπ' αὐτοῦ ὄρει». Hors du mari age point de salut! ἰδοὺ ἡ ἀρχὴ ἐφ' ἧς ἐρειδόμενος μᾶλλον ὁ Δουμάς ὑπερήσπισε τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ, καθ' ἣν ὁ ἠθικολόγος Δουμάς παρίσταται οὐχὶ ὡς ἀπλοῦς δραματικός, ἀλλ' ὡς δικαστής, ὡς ἐκπροσώπων τὸν κοινωνικὸν νόμον, καθὰ παρετήρησεν ἕτερος κριτικός, ὁ Ganterax, λέγων: «Καὶ ἐνταῦθα ὁ δραματικός δύναται νὰ εἴπῃ «οὐκ εἰμὶ ἦδη ὁ Δουμάς, εἰμὶ ὁ κοινωνικὸς νόμος», καὶ εἶπε τοῦτο». Μετὰ δυνάμει δὲ

πολλῆς ὑπερήσπισε τὸ θέμα αὐτοῦ ὁ Δουμάς, ἦν δὲ οὐχὶ δραματικὸς ὑπερασπίζων τὸ ἔργον αὐτοῦ· ὁ Duval πατήρ ἢ Dumas υἱὸς εἶδεν ἐν καὶ τὸ αὐτό, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ κοινωνικοῦ νόμου, ὁ δὲ κοινωνικὸς νόμος καταδικάζει τὴν γυναῖκα ἐκείνην ὡς παρίστατο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Duval τὸ πρῶτον, συγχωρεῖ δ' αὐτῇ εἰτα πεισθεὶς περὶ τῆς εὐλογικῆς καὶ ἀφιλοκερδεΐας αὐτῆς. Ἡ Μαργαρίτα μετανοήσασα ἐδώθη, ἡ Μαργαρίτα διὰ τοῦ ἔρωτος ἐξηγνίσθη. Οὕτως ἠθέλησε τὸ ἔργον αὐτοῦ ὁ Δουμάς, ὡς καλλιτέχνης καὶ ἄμα ὡς ἠθικολόγος. Ἀναμνήσθητε τοῦ Thouvenin ἐν τῇ Denise. Ταῦτα περὶ τοῦ θεατρικοῦ τούτου ἐπεισοδίου· περὶ δὲ τῆς ὑποδυσταμένης τὸ σχῆμα τῆς Μαργαρίτας, Σάρρας, τότε μόνον λέγομεν, ὅτι ἡ κριτικὴ ἐγκώμια ἐπλεξεν αὐτῇ ἄφθονα, διότι ἡ Dame τῶν μάλιστα προσηκόντων αὐτῇ σχηματῶν ἐστίν. Ὁ ἐνθουσιασμὸς ἐν τῷ θεάτρῳ Βέρδν ἦν πλήρης, αἱ δὲ ἀνεύφημαι ἐξύψουν τὴν χρυσὴν φωνὴν αὐτῆς.

Τῇ τρίτῃ, 13 ἰσταμένου, ἐδιδάχθη ἡ Tosca, δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε καὶ ἑξ εἰκόνας, ὑπὸ Victorien Sardou, διδασχὲν τὸ πρῶτον κατὰ δεκέμβριον τοῦ ἔτους 1887 ἐν τῷ ἐν Παρισίοις θεάτρῳ Porte-Saint-Martin, ἐν ᾧ καὶ ἐπανεληφθῇ 132 φορές, εἶτα δὲ περιῆλθε τὸν τε παλαιὸν καὶ νέον κόσμον ἐν τῇ μεγάλῃ τραγωδίᾳ, ἥτις ὑποδύεται τὸ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον. Περὶ τοῦ δράματος τούτου, ὅπερ δὲν προξενεῖ μὲν ἀνίαν, ἀλλὰ προκαλεῖ τὴν φρικίαν ἐνεκα τῶν βαδανιστηρίων καὶ τῶν τεσσάρων αὐτοῦ πτωμάτων, μάλιστα κατὰ τὴν τρίτην πράξιν ἐν ᾗ ὁ φόνος τοῦ ἡρωικοῦ Mario, ὅτε θανατίζεται ἡ μυικὴ τῆς Σάρρας, τῆς διαπλασάσης τὴν Tosca, ἡ κριτικὴ πολλὰ ἔγραψε, καὶ οἱ μᾶλλον δὲ ὑπὲρ τοῦ Sardou διακείμενοι δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀποκρίνωσιν ὅτι ἐν τῷ δράματι τούτῳ πολλὰ ὑπάρχουσι τὰ ψεκτά. Ἐγένετο δὲ δεκτὸν τὸ τὴν ὑπόθεσιν ἐν τῇ Αἰωνίᾳ Πόλει ὑποκειμένην ἔχον κατὰ τὸ 1800, ὅτε τὰ στρατεύματα καὶ ἡ ἀστυνομία τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως κατεῖχον αὐτήν, μᾶλλον ἐνεκα τῆς ὑποδυσταμένης τὸ σχῆμα τῆς Tosca μεγάλης τραγωδοῦ, ἥτις ἐν τε τῇ ἀνωτέρῳ σκηνῇ καὶ τῇ μετέπειτα τῆς παντομίμης τοῦ φόνου ὡς καὶ ἄλλαις σκηναῖς διέπρεψε καὶ θαυμάσθη. Τὰ τέσσαρα πτώματα τοῦ δράματος τοῦ Sardou εἰσὶ τὰδε: α' τὸ τοῦ Angelotti, β' τὸ τοῦ Scarpia, ἐν τῇ τετάρτῃ πράξει, πληθοσθέντος δι' ἐγγεωριδίου εἰς τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς Tosca, γ' τὸ τοῦ Mario τυφεκισθέντος, καὶ δ' τὸ τῆς Tosca ριφθείσης εἰς τὸν Τίβεριν. Περὶ τοῦ δράματος τούτου ὁ Louis Gauderax τῆς «Revue des deux Mondes» ἔγραψεν: Ἡ Tosca ἔτυχε λαμπρᾶς ἐπιτυχίας μὲν οὐχὶ δὲ καὶ ἐκτιμίδεως. Τοῦ Sardou χάριν ἐπεθύμουν καὶ ἐκείνην καὶ ταύτην. Μετὰ τὴν σκηνὴν τῆς κωμωδίας τῆς πρώτης πράξεως δικαιούμεναι νὰ ἐλπίξῃ ἀμφοτέρως. Ὁ αὐτὸς δὲ ἀναγράφων τὴν γνώμην τοῦ «Κήρυκος» τῆς Νέας Ὑόρκης, δημοσιεύει δὲ τῇ ἐπιούσῃ τῆς παραστάσεως, καθ' ἣν τὸ δρᾶμα θὰ μείνῃ τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Sardou (Sardou's chef d'œuvre), θεωρεῖ αὐτὸ οὐχὶ ὡς τὸ κράτιστον, ὡς τὸ κράτιστον θεωρεῖται ἡ Patrie.

Τῇ τετάρτῃ ἐδιδάχθη, πληρωθείσης τῆς ἐπιθυμίας ἡμῶν, ἡ Φαίδρα τοῦ Ρακίνα. Γράψαντες περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἔργου ἐν τῷ ἐν Παρισίοις Vaudeville ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθμ. 23 καὶ 24 τεύχεσιν τῆς Ἐπιθεωρῆσεως ἀρκούμεθα εἰς ἐκεῖνα.

Καθ' ἣν ἡμέραν δὲ γράφομεν τὰς γραμμὰς ταύτας αἱ ἀγγελίαι τοῦ θεάτρου Βέρδν φέρουσι τὰ ὀνόματα δύο μεγάλων καλλιτεχνιδῶν, τῆς Ἀδριανῆς Λεκουβρέρ καὶ τῆς Σάρρας Bernhardt, τῆς δευτέρας ὑποδυσταμένης τὸ σχῆμα τῆς πρώτης, διὰ δὲ τῶν ὀνομάτων τούτων προβάλλει ἡ συμπαθὴς ἑλληνικὴ μορφή τῆς ἐπίσης μεγάλης καλλιτεχνίδος Ραχίλ, ἥτις τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1849 διέπλυνε τὸν χαρακτῆρα τῆς ὑποκριτῆς, ἥτις τὸ ἔξοχον τοῦ παρελθόντος αἰῶνος πνεῦμα, τὸν Βολταῖρον, ἔσχε θαυμαστήν.

Ἀλλὰ περὶ τῆς παραστάσεως ταύτης ὡς καὶ περὶ τῆς τοῦ Maitres de Forges, τῇ παρασκευῇ, τῆς Francillon, τῷ σαββάτῳ καὶ τῆς Froufrou, τῇ κυριακῇ, τῇ ἐπιούσῃ κυριακῇ.

ΧΡΟΝΙΚΑ. Κατὰ τὴν 13/25 ἐπινότος μαῖου ἐκτελεσθήσεται ἐν Παρισίοις, ἐν τῷ Κωμικῷ-Μελοδράματι, ἡ Ἰφιγένεια ἐν Ταυρίδι, τοῦ Glück, γερμανοῦ μελοποιῶ γεννηθέντος τῷ 1714 καὶ θανόντος τῷ 1787. Τὸ κείμενον ἐστὶν ἐκ τῆς ρακινείου τραγωδίας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ μελοποιῶ συντελεσθέν. Ἐδιδάχθη δὲ τὸ πρῶτον τῇ 7/19 ἀπριλίου 1774 ἐν τῷ Μελοδράματι τῶν Παρισίων τῇ προστασίᾳ τῆς μαθητρίας τοῦ Glück Μαρίας Ἀντωνέττης. Περὶ τοῦ ἔργου δὲ τοῦτο τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου ἐν τῇ μουσικῇ, ὡς ἀπεκλήθη, σημειούμεθα ὅτι καθ' ὃν χρόνον οὗτος ἠτοίμαζε τὸ ἔργον αὐτοῦ, διευθυντὴς τοῦ Μελοδράματος τῶν Παρισίων ἐνετείλατο ἐπίσης τῷ ἰταλῷ μελοποιῷ, τῷ ὡς ἀντιπάλῳ τοῦ Glück παροισάζοντι Piccini, τὴν μελοποίησιν τοῦ αὐτοῦ ἔργου τοῦ Ρακίνα. Τῷ ἰταλῷ δὲ τούτῳ μελοποιῷ ἐδόθη ἡ ὑπόσχεσις ὅτι τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐκτελεσθήσεται πρὸ τοῦ τοῦ γερμανοῦ μουσικοῦ. Παρεμβάτης ὅμως τῆς Μαρίας Ἀντωνέττης ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἔρθη καὶ οὕτω ἐπαίχθη πρῶτον τὸ ἔργον τοῦ Glück, ὅπερ καὶ ἐπεσφράγισε τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ὑπὸ ἐπιτυχίας στερθέν. Μετὰ τινὰ ἔτη ἐπαίχθη καὶ τὸ τοῦ Piccini ἀλλὰ τοῦτο ἀπέτυχε. Πρὸς ἐπίτασιν δὲ τοῦ κακοῦ ἡ ὑποκρίτρια, ἥτις ὑπεδέσσετο τὸ σχῆμα τῆς Ἰφιγενείας, ἦν ἐν καταστάσει μέθης κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς παραστάσεως, τότε δὲ ἐρρήθη καὶ τὸ περίφημον «ce s'est pas l'Iphigenie en Tauride, c'est une Iphigenie en Champagne», ὅπερ ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν ἕτερον ὅμιον τούτῳ ρηθὲν ὑπὸ φίλου σεβαστοῦ πρὸ ἐτῶν, διδασκόμενης τῆς Ἰφιγενείας ἐν Ταυρίδι ὑπὸ ἑλληνικοῦ θιάσου ἐν ᾧ πλὴν τῆς ὑποδυσταμένης τὸ πρόσωπον τῆς Ἰφιγενείας οἱ ἄλλοι ὑποκριταὶ οὐδὲν ἔπραξαν. Ἐπὶ τούτῳ οὗτος εἶπε περὶ τῆς υποκριτρίας ὅτι «ἦν ἀληθής Ἰφιγένεια ἐν Ταυρίδι».

— Ἐφθασεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν τὰ θεάτρα τοῦ μελοδράματος κλείουσι τὰς θύρας αὐτῶν ἐν Ἰταλίᾳ. Τὸ θεάτρον τῆς Σκάλας ἔκλεισε διὰ τῆς 22ης παραστάσεως τοῦ Falstaff τοῦ Βέρδν. Ἡ ἑταρεία, ἥτις ἐξετέλει τὸ νέον τοῦτο ἔργον τοῦ ἐξόχου μελοποιῶ μετέβη εἰς Γενεύην, ἀφ' ἧς ἐπορεύσατο ἐναρξίν τῆς μεγάλης αὐτῆς περιόδου ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν.

— Τὸ ὄνομα τοῦ δαιμονίου τῆς Ἀγγλίας τραγικοῦ γράφεται συνήθως: Shakespeare. Φοιτᾷτο ὅμως τὴν προφορὰν ἐν τῷ συνόλῳ τῶν γραμμάτων ἐγγράφῃ καὶ διαμέρῳ. Ἰσοῦ ὀρθογραφικὰ δείγματα τοῦ ὀνόματος τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ἐξηγμένα ἐξ ἀρχαίων ἐγγράφων, ὧν τινὰ χρονολογοῦνται

ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς διαπλάσεως τοῦ Ἀλέξου: Shakspeare, Shaxpere, Shakspeare, Shaxspere, Schaksper, Shakespere, Shakspeare, Schakspeyr, Shaxespeare, Shagspere, Shaxpur, Shaxsper, Shaksper, Saxpere, Shackspeare, Shakespire, Shakespire, Shackspeare, Shakspear, Shaxper, Shakspear, Shaxpeare, Shaxbure, Shakspeere, Shackspeyr, Shakespear, Schaksper, κλπ.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἡ δημοσίευσίς τῆς περὶ τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος ἐκδόσεως τοῦ ἀγγλοῦ οἰκονομολόγου κ. Λόου καὶ αἱ ἐν αὐτῇ ἐκφερόμεναι γνώμαι ἀφ' ἐνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὁ ἀντεθνικὸς τρόπος, μεθ' οὗ ἡ ἀντιπολίτευσις ἐξακολουθεῖ διεξάγουσα τὴν κατὰ τῆς κυβερνήσεως τοῦ κ. Τρικούπη καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς πολεμικὴν, μὴ δυναθεῖσαν εὐτυχῶς νὰ ἐπενέγκῃ τὴν ματαιώσιν τοῦ δανείου, καίτοι ἀναντίρρητον ὅτι δυσχεραίνει αὐτὴν μεγάλως, ἀποτελοῦσι τὰ σπουδαιότατα σημεῖα τῆς ἐβδομαδιαίας ἐν Ἑλλάδι πολιτικῆς κινήσεως. — Ὁ κ. Λόου μετὰ λεπτομεροῦ κατὰ τὸ δυνατόν ἔρευναν διαπιστοῖ ἐν τῇ ἐκδόσει αὐτοῦ ὅτι ἡ Ἑλλάς κέκτηται πᾶσαν τὴν ἀναγκαίαν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς εὐθυμερίας αὐτῆς οἰκονομικὴν ζωτικότητα, δυναμένη καὶ αὐξήσειν τινὰ ἐτι φορολογίας νὰ ὑποστῇ ἀκινδύνως, ὅτι ἀμφοτέραι αἱ πολιτικαὶ μερίδες αὐτῆς διαχειρίζονται τὰ κοινὰ μετὰ τιμιότητος ἀμέμπτου, ὅτι ἡ ἐνεστῶσα οἰκονομικὴ τοῦ βασιλείου καχεξία εἶναι προῖον κατὰ τὸ πλεῖστον νομισματικῆς ἀνωμαλίας, δυναμένης νὰ θεραπευθῇ κατὰ μέγα μέρος διὰ τῆς συνομολογήσεως ἐξωτερικοῦ δανείου 110 ἑκατομμυρίων, ὅτι ὁ τοῦ 1893 προϋπολογισμὸς κατὰ τοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πραγματικῶν εἰσπράξεων τοῦ προτέρου ἔτους γενομένους ὑπ' αὐτοῦ ὑπολογισμοῦς ἐπαγγέλλεται πραγματικὸν περισσούμα τεσσάρων ἑκατομμυρίων, ὅτι τέλος, τελειότερον ὄργανον αὐτοῦ καὶ παγιουμένου τοῦ συστήματος τῆς διαχειρίσεως, καὶ τῶν προτέρων δανείων καὶ τοῦ νέου τῶν 110 ἑκατομμυρίων ἡ ὑπηρεσία ἐξασφαλίζεται καὶ ἡ μέλλουσα οἰκονομικὴ τοῦ κράτους εὐεξία κρατύνεται. — Τὰ ἐνθαυρντικὰ ταῦτα περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Τρικούπη ἐπιχειρηθέντος ἀνορθωτικοῦ ἔργου μετὰ τοσαύτης δυσχερείας εἶδεν ἡ ἀντιπολίτευσις, μάλιστα δὲ τὸ μικροσκοπικὸν αὐτῆς ὑπὸ τὸν κ. Ράλλην τιμῆμα, ὥστε οὐ μόνον τὰ ἐξ ἀμάξης ἐξήνεγκε κατὰ τοῦ ἀγγλοῦ οἰκονομολόγου, οὐ ἡ εὐσυνειδησία δὲν ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ υἱοθετήσῃ τὰ ὑπὸ τῶν φιλοπατριδῶν τούτων Ἑλλήνων εἰσηγνηθέντα αὐτῷ καὶ ἀνὰ τὴν ὑψηλὴν πᾶσαν διὰ ποικίλων κακοδοτῶν δημοσιεύσεων διακηρυχθέντα περὶ κατεχούσης δῆθεν τὸ κράτος ἀνιάτου οἰκονομικῆς φθίδεως καὶ ἀναποδράστως ἐπικειμένης χρεωκοπίας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν μηχανορρα-

φικὴν αὐτῆς φαντασίαν ἐξήντηλσε πρὸς παρασκευὴν γελοίων γεγονότων, ὧν ἡ ὑπὸ τῶν ξένων ἐν Ἑλλάδι ἀνταποκριτὴν παραμεμνημένη τηλεγραφικὴ διαθροῦλλινος θὰ ἠδύνατο νὰ παραστήσῃ τὸ κράτος ὡς ἐν ἐσωτερικαῖς ἀνωμαλίαις διατελοῦν καὶ πτοήσῃ τοὺς ἐκ τῶν ξένων κεφαλαιούχων διατεθειμένους νὰ διαθέσωσι μέρος τῶν κεφαλαίων αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ δανείου. — Εὐτυχῶς αἱ δοδαὶ καὶ ἐμβροθεῖς κρίσεις τοῦ ἀγγλοῦ οικονομολόγου ἀφ' ἐνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ περιθρονητικὴ ἀπάθεια, μεθ' ἧς ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀνταπεκρίθη πρὸς τὰς δολίας καὶ ἀντεθνικὰς εἰσδηγίσεις τῆς ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς φιλαρχίας τετυφλωμένης τὰ ψυχικὰ ὄμματα ἀντιπολιτεύσεως κατίσχυσαν, ὡς εἰκός, τῶν μηχανορραφῶν, τὸ δάνειον δὲ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ὑπογράφεται ἐν Λονδίῳ ὑπὸ τοὺς κρατίστους τῶν ἐν τῇ παρούσῃ τῆς Εὐρώπης οικονομικῇ καταστάσει δυνατῶν ὄρων τῶν ἀναλαμβάνοντων δὲ τὴν ἐκδοσὶν αὐτοῦ τραπεζιτικῶν οἰκων κεκτημένων πᾶσαν τὴν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ ἀναγκαίαν βαρύντητα, ἡ κυβερνησις τοῦ κυρίου Τρικουπῆ δυνήσεται νὰ χωρήσῃ ἐπὶ τὸ ἀνορθωτικὸν αὐτῆς ἔργον, οὗ πρώτην σπουδαίαν ἐπιτυχίαν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν ὑπὸ τοῦ δανείου τούτου ἐπαγγελλομένην μερικὴν ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Ἐν Σερβίᾳ τὸ ζήτημα τῆς παύσεως ἐνός τῶν ἀνακληθέντων εἰς τὰς προτέρας θέσεις ἐκ τῶν ριζοσπαστικῶν δημάρχων, αὐθαιρέτως, φαίνεται, καταλαμβάνοντος τὸ ἀξίωμα τοῦτο, ἐπὶνεγκε πρόωρον ὅλως ὑπουργικὴν κρίσιν, ἥτις ὅμως ἀρθήσεται πιθανῶς διὰ τῆς ἀνακλήσεως τῆς παραιτήσεως τοῦ ὑπουργείου Δόκιτς κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν. — Κατὰ τὰ ἄλλα ἡ διὰ τῆς γνωστῆς εὐτόλμου πρωτοβουλίας τοῦ νεαροῦ τῶν Ὁδρενοβίτς γόνου ἐγκαινισθεῖσα πολιτικὴ κατάστασις χωρεῖ παγιουμένη ἐν γαλήνῃ καὶ γενικῇ σχεδὸν χαρᾷ, ἣν θὰ ὑποθεράμῃ πάντως ἡ ἐπικειμένη εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ κράτους ἐκδομὴ τοῦ βασιλέως, συνοδευομένου ὑπὸ τινῶν τῶν διαπρεπιδέτερων συμβούλων αὐτοῦ. Οἱ αὐθαιρέτως ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Ἀδακούμοβιτς παυθέντες ριζοσπαστικοὶ δημάρχοι καὶ νομάρχαι ἀνεκλήθησαν εἰς τὰς θέσεις αὐτῶν, τὰ πράγματα δὲ ἐπανελάβον τὴν ὁμαλὴν πορείαν, καθ' ἣν ἐχώρουν πρὸ τῆς πραξικοπηματικῆς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ρίστιτς προσκλήσεως τῶν φιλελευθέρων. — Οὗτοι οὐ παύονται ἐξακοντίζοντες εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τὰς διαμαρτυρίας καὶ τὰ διαγγέλματα αὐτῶν καί, ὡς δύνανται, παρασκευαζόμενοι ἐπὶ τὸν νέον ἐκλογικὸν ἀγῶνα· ὁ ἄχρους ὅμως καὶ ἀμερόληπτος χαρακτήρ τοῦ πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν κληθέντος ὑπουργείου, κυρίου τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ σκοπὸν ἔχοντος τὸ παρασχεῖν τῇ χώρᾳ δι' ἐλευθερίαν καὶ ἀνεπηρέαστων ἐκλογῶν τὴν κατ' εὐθείαν ἀπὸ τῆς θελήσεως αὐτῆς ἀπορρέουσαν κυβερνήσιν, ἡ τετελεσμένη ἤδη σύμπραξις τῶν προοδευτικῶν μετὰ τῶν ριζοσπαστικῶν, τοῦ κ. Παρασανίν ρητὰς περὶ τούτου παρασχόντος ὑποσχέσεις, καὶ τέλος τὸ γνωστὸν ριζοσπαστικὸν πνεῦμα, ὅπερ διαπνέει τὰ ἐννέα δέκατα τῆς Σερβίας, βέβαιον δεικνύουσιν ὅτι ἡ ὑπὸ τοὺς κκ. Ρίστιτς

καὶ Ἀδακούμοβιτς μερὶς δύναται νὰ θεωρῇ αὐτὴν εὐτυχίαν, ἂν ἐν τῇ νῆα Σκουπίνᾳ δυνήθῃ νὰ καταλάβῃ τὰς τέσσαρας καὶ δεκά ἑδρας, ἃς πρὸ τῆς πραξικοπηματικῆς αὐτῆς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν προσφάτου ἀναρρόσεως κατείχεν. — Ἐτερον ἀξίον λόγου σχετικὸν πρὸς τὰ σεβδικὰ πράγματα γεγονὸς εἶνε ἡ ἀπόφασις τοῦ νεαροῦ βασιλέως ὅπως κατὰ τὸ προσεχές θέρος ἐκδράμῃ εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, τὴν Ρωσίαν καὶ τὴν Τουρκίαν καὶ δι' ἐπισκέψεων αὐτοῦ πρὸς τὰς διαφόρους αὐτὰς ἐπιστημώτερον ἐτι γνωρίσῃ αὐταῖς τὴν εἰς τὸν θρόνον καὶ ἔργῳ ἀνάρρησιν αὐτοῦ. Τὸ γεγονὸς θὰ συντελέσῃ βεβαίως εἰς τὴν καὶ ἐξωτερικῶς παγίωσιν τῆς νέας ἐν Σερβίᾳ καταστάσεως.

Ἐκ Βουκουρεστίου ἔχομεν τὴν ὡς ἐξῆς εὐάρεστον ὡς πρὸς τὰς ἑλληνορρουμανικὰς σχέσεις εἰδησιν τῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν κυβερνήσιν ἐπιδιδάσεως ὑπὸ τοῦ πρωτοδικείου Καλαρασίου τῆς κινήσεως περιουσίας τοῦ ἀειμνήστου ἐθνικοῦ εὐεργέτου Κωνσταντίνου Ζάππα. Ἄν ὑπὸ ἀνολόγου δικαιοφροσύνης καὶ αἱ ἄλλαι τῆς Ρουμανίας δικαστικαὶ ἀρχαὶ ἤγοντο ἐν τοῖς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν κληρονομικοῖς διεθνέσι χαρακτῆρος ζητήμασιν, ἐν εὐαρεστοτέρᾳ βεβαίως θέσει θὰ εὐρίσκοντο ὅμηρον αἱ τῶν δύο ἑλλυρικῶν κρατῶν σχέσεις. — Ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν αὐτῆς κατάστασιν, ἡ Ρουμανία κατ' αὐτὰς σπαράσσεται αὖθις μανιωδέστερον ὑπὸ τοῦ ἀγῶνος τῶν πολιτικῶν αὐτῆς κομμάτων, μὴ ὁκνοῦντων νὰ μεταφέρωσι καὶ ἐκτός τοῦ κοινοβουλίου τὸ πεδίον τῶν ἐρίδων αὐτῶν καὶ νὰ παρασύρωσιν εἰς αὐτὰς καὶ τὸν λαόν. Τὸ ζήτημα ἰδίᾳ τῆς θεσπιζομένης δικαστικῆς φορολογίας ἀπέβη ἀφορμὴ συλλαλητηρίων καὶ διαμαρτυριῶν καὶ τῶν τοιούτων, ἅτινα ὅμως δὲν θὰ ἰσχύσωσιν εἰς μεταβολὴν τῆς πορείας τῆς κυβερνήσεως παρὰ πάντα τὸν ἐρωμένον πόλεμον, ὃν διεξάγει κατ' αὐτῆς, διευθύνων πάντα τὰ κινήματα, ὁ κ. Φλέδας.

Ἐν Βουλγαρίᾳ τέλος ἀναμένεται ἡ ἀφίξις τοῦ νεοστεφθοῦς πριγκιπικοῦ ζεύγους, ὅπερ ὅμως κατὰ νεωτέρας πληροφορίας δὲν θὰ ἐπισπεύσῃ τὴν εἰς τὴν ἡγεμονίαν ἐπάνοδον αὐτοῦ. Ὡς λόγος τῆς γνωσιμαχίας ταύτης παρέχεται ὑπὸ τῶν ἐν Σοφίᾳ ἡ ἀπόφασις τοῦ πρίγκιπος Φερδινάνδου ὅπως διατελῇ ἐκτός τοῦ κράτους κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως συζητήσεως τῶν ὑπὸ τῆς Βουλγικῆς ἐπιψηφισθεῖσων ἡδὴ τροποποιήσεων τοῦ συντάγματος, μάλιστα τῶν εἰς τὸ δόγμα τῶν τέκνων αὐτοῦ ἀναφερομένων· οὐδὲν κωλύει ὅμως νὰ ὑποπτεύωμεν ὅτι τὴν ἀναβολὴν ταύτην ἐπὶνεγκεν ἡ εὐλογος ἀποτυχία διαδημάτων τινῶν περὶ τῆς ὁδοῦ, δι' ἧς θὰ ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἑδραν αὐτοῦ ὁ τῶν Βουλγάρων ἐκλεκτός. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διεξαχθείσης μονομαχίας τῆς ἀγγλικῆς καὶ ρωσικῆς διπλωματίας, ἀποβάν κατὰ τῆς ὀλίγον ὑπερβολικῆς δὲ φιλοδοξίας τοῦ Κοδουργίδου πρίγκιπος, εἶδει νὰ καλυφθῇ ὁπωσοῦν διὰ τῆς ἀναβολῆς ταύτης, ἀνευ τῆς ὁποίας θ' ἀπέβαινε αἰσθητοτέρα ἢ δι' ἄλλης παρὰ τὴν οὕτω θερμῶς ποθηθεῖσαν ὁδοῦ ἐπάνοδος εἰς Βουλγαρίαν.

Ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ δύναται τις νὰ σημειώσῃ ὡς κύρια τῆς πολιτικῆς κινήσεως τῆς ἐβδομάδος οὐμεῖα τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐπὶ τοῖς ἀργυροῖς γάμοις

τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους τῆς Ἰταλίας ἐορτῶν μετὰ τῆς πρὸς τὸν πάπαν ἐπισκέψεως τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, τὴν ἀγγελλομένην πρόθεσιν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας ν' ἀποπειραθῇ συνεννόσιν μετὰ τοῦ Τσάρου περὶ μερικοῦ ἀφοπλισμοῦ μετὰ τῆς πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ἐπιτροπὴν δηλώσεως τοῦ κόμητος Καπριβὴ περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς μεταβολῆς τῶν ὄρων τῆς τριπλῆς συμμαχίας, τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐπάνοδος μετὰ μικρὸν τοῦ κ. Γίερς εἰς τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ παρὰ τῇ Τσάρῳ ὑποῦργημα καὶ τὴν πειθμονίαν, μεθ' ἧς ἡ Οὐλστέρη ὑπὸ τὴν ὄψιν τῶν περὶ τὸν μαρκήσιον Σαλιμβουργὴν ἐνεργεῖ πρὸς ματαιώσιν τῆς ἰρλανδικῆς αὐτονομίας. — Κατὰ τὰς ἐν Ρώμῃ ἐορτάς, ἃς πύθονεν ἑκτακτος εὐδία παρὰ τὰς γενομένας κατ' ἐντολὴν τοῦ πρωτοσυγκέλλου τοῦ πάπα δεήσεις ὑπὲρ ὁμῶν καὶ ἑσπέρων, ὁ ρωμαϊκὸς λαὸς, ὑπείκων εἰς τὸ ἔμφυτον αὐτῷ εὐεπιθόρον πρὸς ἐνθουσιασμόν, ἐπευφήμιον πῶς τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Γερμανίας καὶ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ ἑτέρου τῶν συμμάχων τῆς Ἰταλίας ὅπου ἂν οὗτοι δημοσίᾳ ἐνεφανίσθον· αἱ ἀριστοκρατικώτεροι ὅμως τάξεις, δυνάμεναι φυσικῶς νὰ κρίνωσι μετὰ πλείονος ψυχραιμίας τὰ ἐπὶ τῆς χώρας ἀποτελέσματα τῆς συμμαχικῆς πολιτικῆς, ἀπαθεῖς ὅλως παρέμειναν πρὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συμμάχων τῆς χερσονήσου. Οὕτως ἐν μέρῳ μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιτευχθεῖς ὁ σκοπὸς τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, ὅπως διὰ τῆς εἰς Ρώμην ἐκδρομῆς αὐτοῦ ἐνισχύσῃ τὸ ἐν τῇ χερσονήσῳ γόντρον τῆς συμμαχίας. — Ἀλλ' οὐδ' ἡ ὥρια μετὰ τοῦ υπερτάτου ποντίφηκος τοῦ καθολικοῦ συνέντευξις εἶναι πιθανὸν ὅτι ἀπὸνεγκε τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα· αἱ περὶ ἀνακλήσεως τῶν Ἰνδουτῶν ἀξιώσεις, καίπερ ἰσως κατ' ἀρχὴν μὴ ἀποκρουόμεναι ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, τόσον δυσχερῶς θὰ ἠδύναντο νὰ τύχωσι τῆς ἐπιδοκιμασίας τῆς πλειψηφίας τῆς χώρας, ὡς τοῦτο ἀπέδειξεν ἡ ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ τοῦ μακαρία τῇ 21ῃ ἐκπαιδευτικοῦ νομοσχεδίου ἐκτραγείδα κατὰ τῶν ἐν αὐτῷ φιλοκληρικῶν ἀρχῶν θύελλα, ὥστε ὁ αὐτοκράτωρ δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπόσχηται τοιοῦτον ἀντιστάθμισμα τῆς ὑπὲρ τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου παπικῆς υποστηρίξεως. — Ἰσως μάλιστα αἱ δύο σπουδαῖαι τῆς ἐβδομάδος ταύτης ἐκ Βερολίνου πολιτικαὶ εἰδήσεις, καθ' ἃς ὁ μὲν αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος σκοπεῖ κατὰ τὸ προσεχές θέρος νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν βασιλέα Χριστιανὸν καθ' ὃν χρόνον θὰ διατρίβῃ ἐν Κοπεγχάγῃ καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ τῆς Ρωσίας οἰκογένεια, ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Τσάρου, εἰ δυνατόν, περὶ μερικοῦ ἀφοπλισμοῦ, τῆς Γερμανίας δυσχερῶς φερούσης τὰς ἐνεστώσας στρατιωτικὰς δαπάνας, ὁ δὲ κόμης Καπριβὴς ἐδήλωσε πρὸ τῆς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν μεταρρυθμίσεων στρατιωτικῆς ἐπιτροπῆς ὅτι δὲν εἶναι ἀδύνατος ἡ μεταβολὴ τῶν ὄρων τῆς ἀνανεώσεως τῆς τριπλῆς συμμαχίας, ἰσως, λέγομεν, αἱ εἰδήσεις αὗται δύνανται νὰ παρέχωσιν ἡμῖν τὴν ἀποδείξιν τοῦ ὅτι ἡ συμμαχία ὅλη, ἥς ὁ γερμανὸς καὶ ἡ ἡρῆται, ἤρξατο σπουδαίως σκεπτομένη περὶ τοῦ ἀπροχωρήτου, εἰς ὃ ἀφίκετο διὰ τῆς διηγουμένης αὐξήσεως τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν καὶ τῶν ἐπὶ τῆς οικονομικῆς μάλιστα δὲ κοινωνικῆς καταστάσεως τῶν λαῶν αποτελεσμάτων αὐτῶν. — Ὡς πρὸς

τὴν ἐπικειμένην ἐπάνοδον τοῦ κ. Γίερς εἰς τὸ ὑπατον παρὰ τῇ αὐτοκρατορίᾳ τῶν τσάρων ἀξίωμα αὐτοῦ, αὐτὴν διαπιστοῦσα τὰ εἰρηνικά φρονήματα τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, παρέσχεν ἡμᾶς ἀφορμὴν τῇ βιενναίῳ τύπῳ ἐπὶ τῇ διὰ τῆς αὐστριακῆς πρωτεύουσας διαβάσει τοῦ ῥώσου ἀρχιγραμματέως νὰ ἐκδηλώσῃ δι' ἀσυνήθως φιλοφρονητικῶν πρὸς τὴν Ρωσίαν ἁθρῶν τὴν διαλλακτικὴν τροπὴν, ἥτις οὐκ ἀσχετῶς ἰσως πρὸς τὰ προειρημένα ἐπὶ λήθεν ἐν τῇ πρὸς τὴν αὐτοκρατορίαν τοῦ Βορρᾶ πολιτικῇ τῆς δυαδικῆς μοναρχίας. — Ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ κατάστασις, ἰδίᾳ δὲ τὸ ἐπασχολοῦν σύμπασαν τὴν Μεγάλαν Βρετανίαν ἰρλανδικὸν ζήτημα μετὰ τὴν ἐν δευτέρᾳ ἀναγνώσει ἐπιψηφισιν τοῦ σχετικοῦ σχεδίου τοῦ κ. Γλάδστον, προσέλαβε νέαν ζωηρότητα διὰ τῆς εἰς Λονδίνον μεταβάσεως ἀθρῶν τῶν προκρίτων τῆς Οὐλστέρης, τοῦ τμήματος τούτου τῆς Ἰρλανδίας, ἐν ᾧ συγκεντροῦνται πᾶσα ἡ κατὰ τῆς αὐτονομίας ἀντιδρασίς, ὅπως ἐπισκεψάσθωσι τοὺς προτείνοντας τῶν ἀντιπολιτευομένων καὶ ἐνθαρρύνουσιν αὐτοὺς εἰς ἐξακολουθήσιν τοῦ ἀγῶνος. Οἱ ἀδιάλλακτοι οὗτοι ἀντιδραστικοὶ ὑποσχοῦνται μεγάλα τοῖς ἐν τῇ κοινοδοσίᾳ πολέμοις τῆς ἰρλανδικῆς πολιτικῆς τῆς κυβερνήσεως· ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι οὐδεμία τῶν ἀπειλῶν τούτων θὰ μειώσῃ ἐν τῇ εἰς τρίτην ἀνάγνωσιν συζητήσῃ τοῦ νομοσχεδίου τὴν συμπαγὴ καὶ ἀξίολογον πλειοψηφίαν, μεθ' ἧς τοῦτο ἐπεψηφίσθη κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ συζήτησιν.

M. E. M.

ΦΥΡΑΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Τὸ Ἑθνικὸν Πανεπιστήμιον τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἑλληνικὸν καθόλου καὶ ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη καὶ ἕτερον θρηνεῖ τῶν διαπρεπῶν ἀνδρῶν Θεόδωρον τὸν Ἀρεντοῖλην, καθηγητὴν τῆς Φαρμακολογίας, συγγραφέα καὶ ποιητὴν. Τούτου δημοσιεύσμεν ἐν τῇ ἐπομένῳ φύλλῳ τὴν δέουσαν βιογραφίαν.

— Γερμανὸς μελοποιὸς ὁ κ. Auguste Bungert συνθέτει μουσικὴν τετραλογίαν ἐκ τῆς Ὁδυσσεΐας τοῦ Ὀμήρου. Τὸ ἔργον τοῦτο, ὃ τὸ μέγιστον μέρος συνετελέσθη, διήρηται ἐν τέσσαρα μέρη, ὧν ἕκαστον προώριται διὰ μίαν ἐσπέραν. Τὰ τέσσαρα ταῦτα μέρη εἰσὶν: 1ον Ἡ Κίρ κ η. 2ον ἡ Ναυσικάα, 3ον ἡ Ἐπείνοδος τοῦ Ὀδυσσεὺς 4ον ὁ Θάνατος τοῦ Ὀδυσσεὺς.

— Ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας ὁ κ. Δ. Βερναρδάκης, ὅστις διορίζεται καθηγητῆς τοῦ αὐτοῦ πανεπιστημίου. Ὁ κ. Βερναρδάκης φαίνεται ὅτι δέξεται τὸν διορισμόν.

— Ἐν Toledo τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἤρξατο ἐκδομένη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ διδάκτορος (ἡ διδασκαρίας, καθότι τὰ φύλον τοῦ ἐκδότου δὲν εἶνε γνωστὸν) Ε. — M. — Roys Govill, ἐφημερίς, ἥτις κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν

αίτης The Woman's medical Journal, πρόωριται τοίς συμφύρουσι τῶν τῶν ἱατρικῶν ἐπάγγελμα μετεργαζόμενων γυναικῶν.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 17 ἀπριλίου.

Οὐδεμίαν ἔλκην παρέχει εἰς τὴν ἐβδομαδιαίαν οἰκονομικὴν ἡμῶν ἐπιθεώρησιν ἡ κατὰ τὴν λήγουσαν ἐβδομάδα κίνησις τοῦ ἡμετέρου χρηματιστηρίου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπεκράτησε γενικὴ ἀπραξία ἐνεκα ἐλπίσεως κερδοσκοπίας. Αἱ τιμαὶ τοῦ μὲν Γενικοῦ χρέους διεκυμαίνοντο μεταξύ 24, 17—24, 20, τῶν Σιδηροδρόμων μεταξύ 92 1/8—92 5/8 καὶ τοῦ Μονοπωλίου μεταξύ 16, 24—16, 26. Τὰ αἷτια τῆς ἀπραξίας ταύτης, ἀδυνάτους κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ ἔτους, προερχόμενα ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων, ἐξηγήσαμεν ἐν τῇ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου οἰκονομικῇ ἡμῶν Ἐπιθεωρήσει, ὥστε περὶ τὴν θεωροῦμεν τὴν ἐπανάληψιν αὐτῶν. Οἱ ἡμέτεροι ἀναγινώσκοντες θὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι αἱ περὶ τῆς χρηματιστικῆς καταστάσεως κρίσεις ἡμῶν ἦσαν ἀσφαλῆς, πληρέστερα δικαιολογηθῆσαι ἐκ τῶν πραγμάτων. Μετὰ τὴν πρώτην Μαΐου, ἥτις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ παρέλθῃ ἐν ἡσυχίᾳ οὐ μόνον διότι ἐλήφθησαν παρὰ τῶν κυβερνήσεων τὰ κατάλληλα μέτρα, ἀλλὰ καὶ διότι οὐδαμοῦ ἀνεφάνησαν σημεῖα δηλοῦντα πρόθεσιν πρὸς σπουδαίαν ἐπιρροὴν τῆς τάξεως, μετὰ τὴν πρώτην, λέγομεν, τοῦ μαΐου πιθανὸν νὰ ἐπέλθῃ βελτιώσις τις εἰς τὰ χρηματιστήρια, ἀλλὰ καὶ ἡ βελτιώσις αὕτη δὲν πέπει νὰ θεωρηθῇ ἀσφαλὴς, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκλείψουσι τὰ τὴν καχεξίαν προκαλοῦντα αἷτια.

Ὁ τηλεγράφος ἐγνωστοποίησεν ἡμῖν χθὲς ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἐπιβολῆς φόρου εἰς τὰς πράξεις τοῦ γαλλικοῦ χρηματιστηρίου ἐλύθη κατ' ἀρχὴν, ἐπιβληθέντος φόρου 5 ἑκατοστών τοῦ φράγκου διὰ πᾶσαν ἐκ 1000 φρ. πράξιν ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως, γινόμενης εἴτε διὰ μετρητῶν εἴτε ἐπὶ προθεσμίᾳ, ὅτι δὲ τὸ μέτρον τοῦτο ἐφαρμοσθήσεται ἀπὸ τῆς 1 ἰουνίου. Ἀγνοοῦντες τὰς λεπτομερείας τοῦ ἀντιδημοτικοῦ τούτου μέτρου δὲν δυνάμεθα τό γε νῦν νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἐπιρροῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῶν χρηματιστικῶν πράξεων. Γινώσκουμεν μόνον ὅτι κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἕκαστος μεδίτης ὑποχρεοῦται νὰ κρατῇ βιβλίον ἡριθμημένον καὶ μονογραφημένον παρὰ τινος τῶν δικαστῶν τοῦ ἐμποροδικείου, ἐν αὐτῷ δὲ θὰ σημειῶνται κατὰ χρονολογικὴν σειράν πᾶσαι αἱ πράξεις, αἱ ὑποκείμεναι εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν φορολογίαν, ἀλλ' ἵνα μὴ γίνωνται γνωστὰ εἰς τοὺς εἰσπρακτορας τοῦ φόρου τὰ ὀνόματα τῶν πελατῶν, θὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν στήλην τῶν ὀνομάτων ἐπικάλυμμα τι ἀποκρύπτον τό τε ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον τοῦ δι' ὃν ἐνεργεῖται ἡ πράξις. Οὕτω λοιπὸν ἐλύθη ὅπωςδύποτε τὸ σκανδαλωδὲς μέρος τοῦ ζητήματος. Ἀλλὰ τί ἀπεφα-

θίσθη διὰ τὸ δεύτερον μέρος τὸ καὶ σκανδαλωδέστερον; Κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν οἰκονομικῶν ὑποβληθὲν ἀχέδιον, πάντες οἱ μεδίται τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς οἱ ἐνεργοῦντες πράξεις ἐπὶ χρεωγράφων, ἀξιών, συναλλαγμάτων καὶ τῶν τοιούτων ὀφείλουσι νὰ ᾔναι Γάλλοι ἐκ γενετῆς, ἢ νὰ ἔλαβον τὴν γαλλικὴν ὑπηκοότητα, καὶ περιπλέον νὰ φέρωσιν ἀποδεικτικὸν ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν. Βεβαίως ἀν τὸ μέτρον τοῦτο ἐγίνετο παραδεκτόν, θὰ ἔχῃ δυσάρεστον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς, διότι θ' ἀποκλεισθῶσιν ὡς ξένοι ὑπηκοοὶ πολλοὶ τῶν ἰσχυροτέρων καὶ σπουδαιοτέρων μεδιτῶν Νομιζόμεν ὅμως ὅτι ἡ Γερουσία δὲν ἦτο διατεθειμένη νὰ παραδεχθῇ τὸ ξενιλατικὸν τοῦτο μέτρον ὡς ἀναξιοπρεπὲς διὰ τὴν γαλλικὴν δημοκρατίαν, ἀφοῦ ἄλλως τε οὐδὲν θὰ ἔχῃ πρακτικὸν ἀποτέλεσμα.

Κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἐγένετο καὶ ἡ ἐκδοσις εἰς δημοσίαν ἐγγραφῆν τῶν μετοχῶν τοῦ Σιδηροδρόμου Δεδε-ἀγάτς — Θεσσαλονίκης, καθ' ἣ ἐγκαίρως ἀνηγγείλαμεν, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῶν ἐγγραφῶν ὑπῆρξεν ἐν γενεῇ εὐάρεστον.

Περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ δανείου ἰδιωτικὸν ἐκ Λονδίνου τηλεγράφημα ἀνήγγειλεν ὅτι ἐμελλε τέλος πάντων νὰ υπογραφῇ χθὲς, ὅτι σύγκειται κατὰ τὸ παρὸν ἐκ 3 1/2 ἑκατομμυρίων ἀγγλικῶν λίτρων ὅτι φέρει 5 0/0 τόκον καὶ 1 0/0 χρεωλύσιον, καὶ ὅτι ἐκδοθήσεται εἰς τὰ 83. Εὐχόμεθα νὰ μὴ ἐλεγχθῇ πρόωρος καὶ ἡ χθεσινὴ εἰδησις, εἰς τὴν ὁποίαν δικαίως δυσπιστεῖ τὸ δημόσιον, καθ' ὅσον τοσάκις ἤδη ἐδημοσιεύθη ὡς τετελεσμένον γεγονός, καὶ ὅμως τὴν ἐπισῶσαν διεψεύσθη. Ὅπως δὴποτε τὸ ἐπεῖγον τοῦ καιροῦ δὲν ἐπιτρέπει τὴν περαιτέρω ἀναβολήν, ἐξ ἀνάγκης δὲ δοθήσεται ἐν τέλος οἰονδύποτε.

Τὰ τὴν προῖαν ταύτην ληφθέντα ἐκ τῶν Εὐρωπαίων ἀγορῶν χρηματιστικὰ δελτία σημειοῦσιν ἀμετάβλητον τὴν ἐν γενεῇ κατάστασιν. Αἱ τιμαὶ τῶν χρεωγράφων κατήντησαν στερεότυποι, διατηρούμεναι μὲν, ἀλλὰ μὴ παρέχουσαι ἐλπίδα προσεχούσας βελτιώσεως. Ἀλλ' ὅμως δὲ ὁ πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν καταλαβὼν πανικὸς τὸ χρηματιστήριον τῆς Βουδαπέστης πρῶτον, εἶτα δὲ καὶ τὸ τῆς Βιέννης ἐπὶ τῇ εἰδησίᾳ τοῦ ἐν Σερβίᾳ πολιτικοῦ τολμήματος, καὶ ἡ ἔκτοτε ἐξακολουθοῦσα ὑπερτίμησις τοῦ συναλλάγματος ἐν Βιέννῃ μεθ' ὅλα τὰ γενόμενα μεγάλα δάνεια πρὸς ἄρσιν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας ἀποδεικνύει ὅτι ἡ πρὸς τὸν ὑψωμὸν κερδοσκοπία τῶν ἐν Αὐστρίᾳ εἰναί λίαν ἐκτεθειμένη, καὶ ὅτι ἂν ὑπάρξῃ κίνδυνος τις χρηματιστικῆς κρίσεως, ὁ κώδων τοῦ κινδύνου θὰ ἤρῃσιν τὴν φορὰν ταύτην πρῶτον ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τῆς Βιέννης. Εὐτυχῶς οὐδὲν ἀπειλητικὸν σημεῖον ὑπάρχει ἐν τῷ πολιτικῷ ὁρίζοντι, ὁ δὲ φόβος τοῦ κινδύνου δὲν φαίνεται ἐπιτεταμένος. Οὐχ ἥττον ἐνεκα τῆς μεγάλης κερδοσκοπίας χρηματιστικῆς κρίσεως δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἐν Βιέννῃ καὶ ἀνευ σπουδαίου πολιτικοῦ γεγονότος.

Ν. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Ὁ ἐπιθεωρὸς ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλις-Παρίσι Τυποποιεῖσθαι ΝΕΟΛΟΓΟΥ

ΣΥΝΙΣΤΩΝΤΑΙ

NORTH BRITISH & MERCANTILE
(Νόρθ Μπρίτις & Μερκαντίλ)

Ίδρυθεῖσα τῷ 1809

Κεφάλαιον Α. Στ. 8,000,000

Ἀποθεμ. » 10,695,969

Ἐτησίαν πρόσδοσ

τῷ 1891 Α. Στ. 4,056,900

Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὸν ἐν Κων)πόλει πράκτορα κ. ΚΑΡΝΙΚ ΣΕΡΟΠΙΑΝ ἐν Χανίῳ Μερχιτς Ἀλῆ Πασσά, ἀριθ. 21 καὶ 22bis, ἐν Γαλατῇ.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΑΙ
(COMPAGNIES D'ASSURANCES)
κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς.

Αἱ ἑταιρίαι αὗται ἀσφαλίζουν ὁμοῦ κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς κτίρια, ἐπιπλα, ἐμπορεύματα κτλ. εἰς μετριοτάτας τιμὰς.

Ταχεῖα καὶ ἐλευθέριος πληρωμὴ τῶν ζημιῶν.

Ἐπίκεινα τῶν 20 ἑκατομμυρ. λίτρων στερημένων ἐπληρώθησαν ὑπὸ τῶν δέο τούτων ἑταιριῶν διὰ ζημιᾶς κατὰ τῶν πυρκαϊῶν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1889.

Northern Assurance
(Νόρθερν Ἀσσυράνς)

Ίδρυθεῖσα τῷ 1836

Κεφάλαιον Α. Στ. 3,000,000

Ἀποθεμ. » 3,650,872

Ἐτησίαν πρόσδοσ

τῷ 1891 Α. Στ. 1,076,800

THE MARITIME Insurance Company Limited

Ίδρυθεῖσα τῷ 1864.

Κεφάλαιον Α. Στ. 500,000

Ἀποθεμ. » 102,345

Ἡ ἑταιρία αὕτη ἀσφαλίζει κατὰ τῶν ἐκ μεταφορᾶς κινδύνων ἐπερεύματα, χρηματὸδέματα καὶ ναυλοῦς δι' ἀτμοπλοίων ἢ ἱστιοφόρων εἰς τιμὰς μετριοτάτας.

1

4

2

5

3

6

Τραπεζῖται τῆς ἑταιρίας ἐν Κωνσταντινουπόλει: Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ὀθωμανικὴ Τράπεζα. Αἱ πᾶσαι αἰτήσεις ἀπευθυντέον τῷ κ. Σίμωνι Καϊσερλίαν, εἰδικῷ διευθυντῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Γαλατῇ, ὁδὸς Μεχμενδία, ἀριθ. 2, Χανίον Ἰεδ-μὴν ἐναντι τῆς Τραπεζῆς Καμόνδου.

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ
τῷ 1828 καὶ 1892.

Δ'ΟΥΝΙΟΝ (L'UNION)

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ ΩΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΝ Τῷ ΜΕΓΑΡῶ ΑΥΤΗΣ, ΟΔΟΣ DE LA BANQUE, ΑΡ. 15.

Κλάδος Πυρκαϊᾶς

Κεφάλαιον	Φράγκα	10,000,000
Ἀποθεματικὸν	»	6,700,000
Ἀσφάλεια	»	63,770,000
Ἐσόδα τοῦ ἔτους 1890	»	15,000,000
Ζημίαι πληρωθεῖσαι	»	160,570,000

Κλάδος Ζωῆς

Κεφάλαιον	Φράγκα	10,000,000
Ἀποθεματικὸν	»	93,800,000
Ζημίαι πληρωθεῖσαι	»	59,000,000
Ἀσφάλεια	»	243,560,000

PHENIX FIRE OFFICE

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΪΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ, ΤΩ, 1782.

Ἀσφάλιστρα ἐτίδια Α. Στ. **1,000,000**
Ἀσφάλιστρα πληρωθέντα μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1887
Α. Στ. **16,000,000**

Ὁ ΦΟΙΝΙΞ ἀριθμεῖ μεταξύ τῶν πολλῶν αὐτοῦ
ιδιοκτητῶν τοὺς πλουσιωτέρους κεφαλαιούχους καὶ
τοὺς εὐφημότερον γνωστοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς ἐκ τού-
του παρέχει τοῖς πελάταις αὐτοῦ τὴν ἐντελε-
στειανυσφάλειαν.

Ἀσφάλειαι κατὰ πυρκαϊᾶς ἐπὶ παντοειδῶν ἀκι-
νήτων, ἐπιπλῶν καὶ ρυπορευμάτων ἐνεργούμενα-
διὰ τῶν ὑποφαινόμενων, οἵτινες ἔχουσι πληρεξου-
σιότητα ὥπως διακρινόμενοι ἐπὶ τόπου μετὰ ταχύ-
τητας καὶ ἐλευθεριότητος τὰς ἀπωλείας καὶ ζημίας
H. SWAN & Co

Μόνοι Πράκτορες διὰ τὴν Κων/πολιν καὶ τὰ
Προάστεια. Ἀριθ. 12. Σανδάλτση γὰν, Γαλατῆ, ἄνω-
θεν τοῦ Αὐστριακοῦ Ταχυδρομείου.

ΜΥΡΕΨΕΙΟΝ ΔΙΑΡΗΑΝΕ

G. MAZUYER & Cie

ΠΑΡΙΣΙΟΙ—32, Avenue de l'Opéra, 32—ΠΑΡΙΣΙΟΙ
ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

LA DIAPHANE

ΠΟΥΔΡΑ

ΣΑΡΡΑ ΒΕΡΝΑΡ

ΥΔΡ ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΡΩΣΙΚΟΝ

ΜΥΡΑ DU REGENT

ΥΔΡ ΑΛΑΡΕΑΥΔ'ΕΣΠΑΓΝΕ

ΜΥΡΑ ΣΑΡΡΑΣ ΒΕΡΝΑΡ

ΜΥΡΑ FEDORA

ΓΑΛΑ ΔΙΑΡΗΑΝΕ Α' L'IRIS

Σάπωνες. Ἐκχυλίσματα, ὕδατα κομμώσεως κτλ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΝ ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙΣ ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΙΣ

Διὰ παραγγελίας ἀπευθυντέον εἰς Ἀλεξιάδην Χὰν, ἀριθ. 17

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE CORPORATION

ΑΓΓΛΙΚΗ ΠΥΡΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 4,000,000 Λ.ΣΤ.

ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ, 1520

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΘΕΙΣΑΙ ΑΝΩ ΤΩΝ 35,000,000 Λ.ΣΤ.

Ἀσφαλίζει κατὰ τῶν κινδύνων τῆς πυρκαϊᾶς, Ἐπιπλοεμπορεύματα, Κτήματα λίθινά τε καὶ ξύλινα
εἰς ὅρους ἐπωφελεῖς καὶ ἀσφαλεστάτους δυνάμει.— Ἀποζημιώσεις ἄνευ ἐκπτώσεων.

Διεύθυνσις: WHITTAL-MAN Ἐν τῇ Πόλει.
Ὁδὸς Μειδαντζή (Βακτὲ-καποῦ)

Πράκτωρ

J. W. WHITTAL & Co